

BOGDANIA

Revistă de creație și cultură

Anul XI / Nr. 109-110 / 2023

"Nu noi suntem stăpânii limbii,
ci limba e stăpâna noastră" ...

Eminescu

Limba noastră
cea
română

Lunile: iulie-august 2023

Cuprins

1. Ionel Marin: Limba română, comoara sfântă a neamului românesc – 3
2. Andrei Breabăn: Adevăruri distorsionate – 5
3. Al. Stănculescu-Bârda: Recviem pentru Tudor Vladimirescu – 6
4. Ionel Marin: Victor Babeș-bacteriolog, fondatorul școlii românești de microbiologie – 8
5. Ben Todică: Omul și conștiința – 10
6. Geo Călugăru: Luciditatea-calitatea esențială a ziaristicii eminesciene – 13
7. Ovidiu Țuțuianu: Umorul la Mihai Eminescu – 14
8. Ionuț Țene: Spre o critică și o istorie literară românească în Diaspora – 17
9. Stelian Gomboș: Omul în rugăciune, în genunchi – 19
10. M.M. Cazimirovici: Ce vedem și ce se vede – 21
11. Nicolae Lăcrița: Din tainele Universului – 22
12. Poezia lui Eminescu, pe cărările timpului – 27
13. Al. Florin Țene: Poemul „Glorie limbii române prin înțelepciunea ei – 28
14. Ioan Rațiu: Voci interioare: El și Ea – 31
15. Gheorghe A. Stroia: Poeme – 32
16. Medalion liric: Cristian Petru Bălan, Nicolae Rotaru, Mircea Istrate, Irina Mihalca, Ionel Marin, Corneliu Cristescu, Alexandru Armeanu, Titina Nica-Țene, Cătălin Ioan Vega, Maria Petrescu, Alexandru Ciocoi, Daniela Vasiloschi, Florea Constantinescu, Ovidiu Țuțuianu, Liviu Zănfirescu, Vasile Groza junior, Adrian Nicolae Popescu, Ioan Miclău-Gepianu, Vasile Dan Marchiș – 34
17. Poezii, povești scrise de elevi de Școală Gimnazială Popescu Irina Floriana și Caloian Rareș – 47
18. Stelian Gomboș: Despre bătrânețe în câteva cugetări înțelepte... – 48
19. Iuliana Dinu: Fragment din basmul „Urișul” – 50
20. Proză scurtă: Elena Buică: „Oglinda gândului și a sufletului” – 51; Ioan Miclău: „Oameni cu albeața pe ochi” – 52; Baci Bogdana: „Un accident și urmările lui” – 53; Mihail Grănescu: „Drumuri închise” – 56; Vasile Groza „Prințesa Blu” – 57
21. Ion Croitoru: epigrame – 58
22. Cronici literare, recenzii, comentarii semnate de scriitorii: Al. Florin Țene, Ion Pachia Tatomirescu, Ana Dobre, Geo Călugăru, Vasilica Grigoraș – 59
23. Din creațiile tinerilor premiați la Festivalul-concurs de creație literară Bogdania: Bozeanu Mariana și Leahu Ana Daria – 75
24. Nicolae Vasile: Piesa de teatru Controversiada – 80
25. Al. Florin Țene: COZIA (dramă istorică) – 82
26. Maria Niculescu - Doamna Acrostihului bilingv (română-italiană) – 87
27. Noutăți editoriale: – 91
28. În atenția concurenților înscriși la ediția a XII-a a Festivalului-concurs internațional de creație literară Bogdania. GALA PREMIILOR BOGDANIA, sediul AGIR, București, 16.08. 2023, ora 14. – 93
29. Semnal editorial – 94

Coperta: Ing. Marian Stoica

Revista BOGDANIA, revistă de creație și cultură este fondată și editată de Asociația cultural-umanitară Bogdania din Focșani. Apare o dată la două luni.
ISSN 2343-8061; ISSN-L 2343-8061

REDACȚIA REVISTEI BOGDANIA

Ionel N. MARIN

(Președinte Asociația cultural-umanitară Bogdania)

Redactor șef

Editor senior: Nicolae Vasile, Geo Călugăru, Nicolae Rotaru, Vasile Groza.

Redactori: Corneliu Cristescu, M.M. Cazimirovici, Maria Filipoiu, Marcel Miron, Adrian Nicolae Popescu, Ioan Rațiu, Maricica Stroia, Ben Todică, Gheorghe Țiclete, Doina Bârcă, Iuliana Dinu.

Secretar de redacție: Corina MARIN

Membri de onoare:

Prof. univ. dr. Florentin SMARANDACHE (SUA) - cercetător științific, matematician, scriitor, membru al Academiei Americano-Române de Științe și Arte
Prof. CRISTIAN PETRU BĂLAN (SUA) - membru titular USR și al Academiei Româno-Americane de Arte și Științe; pictor, sculptor.

ALEXANDRU FLORIN ȚENE - președintele național al Ligii Scriitorilor Români, membru UZPR și al Academiei Americano-Române de Arte și Științe.
GHEORGHE A. STROIA, scriitor, membru ARA.

Adresa redacției: Focșani, Strada Contemporanul nr. 28, cod 620065, jud. Vrancea
Telefon mobil: **0752862369**.

Materialele se trimit cu diacritice pe adresa de e-mail:

ionelmarin55@gmail.com

revistabogdania.ro@gmail.com

În numele libertății de exprimare, autorii răspund în mod direct, conform legilor în vigoare, de conținutul materialelor publicate. Textele nu se înapoiază.

Vă așteptăm alături de noi!

Pentru realizarea proiectelor culturale și umanitare ale Asociației Bogdania, avem nevoie și de sprijin financiar. Vă rugăm să direcționați 2% în contul Asociației. Datele de identificare ale Asociației Cultural-umanitare Bogdania, sunt:

RO11BRMA0999100047750380, în RON;

RO11BRMA0999100047751156, în euro;

Exim Banca Românească S.A., Filiala Focșani, județul Vrancea; CIF (cod înregistrare fiscală) - 29080784.

Revista Bogdania,

Nr. 109-110, iulie-august 2023

Editorial**Ionel MARIN**
**Limba română-cómoara sfântă
a neamului românesc!**

Cu certitudine limba este comoara de aur a unui popor, coloana vertebrală, altarul sufletului aceluia popor. Vorbind de Regina graiului străbun, limba română, moștenitoarea limbii dace, a rămas și va fi întotdeauna altarul sfânt din sufletul românilor, lumina sufletului românesc!

Poetul Grigore Vieru care a iubit limba strămoșească, neamul și țara mai presus de propria viață, afirma că: „Limba unui popor este chiar sângele aceluia popor”. Deci limba română este hrana cea vie, lăsată de Dumnezeu-românilor și urmașilor lor, pe veșnicie.

Numeroși cercetători, arheologi, istorici și oameni de știință din lume recunosc, afirmă și vin cu dovezi despre trecutul fabulos al acestui teritoriu din spatiul Carpato-Danubiano-Pontic!

Civilizația străveche, mai veche cu 1000 de ani decât cea sumeriană, este localizată în estul țării, la Cucuteni; Tăblițele de la Tărtăria, sânt cu 1000 de ani mai vechi decât cele Sumeriene.

Arheologul american - WILLIAM SCHILLER, susține că: "Civilizația s-a născut acolo unde trăiește astăzi poporul român!.. răspândindu-se apoi atât spre răsărit cât și spre apus! Acum 13-15 mii de ani" iar DANIEL RUZO, scriitor și arheolog care a vizitat România, afirma: "Carpații sunt într-o regiune a lumii unde este situat centrul european al celei mai vechi culturi cunoscute la ora actuală". Menționez câteva noi descoperiri care atestă cele afirmate.

De curând cel mai vechi schelet de umanoid a fost găsit în Râmnicu Vâlcea, poreclit "pescarul de la lacul Getic", fiind datat la 1 milion de ani; Civilizația străveche, mai veche cu 1000 de ani

decât cea sumeriană, este localizată în estul țării, la Cucuteni; Tăblițele din Munții Neamțului, tot mai vechi decât tăblițele sumeriene cu 1000 de ani; Cel mai vechi cuptor, de pe această planetă, de topit metale s-a găsit la Câmpeni; a fost atestat la aproximativ 6000 de ani î.e.n.; Sarmizegetusa – alt loc special conform celor de la BBC: "s-ar afla niște artefacte fabuloase sub acest loc (arhiva atlanților)" și multe altele.

Chiar și după dispariția Atlantidei, multiplele ei colonii din lumea întreagă au păstrat supraviețuitori care au moștenit ecouri ai aceste civilizații, mai ales în Europa, îndeosebi în Spațiul Carpatic, salvatorul populațiilor europene pe timpul glaciației, de unde s-au răspândit în timp, în Bazinul Mediteranean, Egipt, Asia Mică, Mesopotamia, nordul Africii, Marea Egee, coasta răsăriteană a Asiei Mici, Canaan și deasemeni, din Spațiul Carpatic spre continentul asiatic, în primul rând, în India și de aici, în întreg Extrem Orient. Aceleași ecouri au ajuns în Americi (America de Nord, America Centrală și America de Sud). În acest sens, există multiple dovezi din domeniul istoriei, artei, scrierii. În toate aceste orizonturi, aceste principale elemente de simboluri și scriere, sunt observate și în Peștera Altamira din Spania.

**În afară de România, limba română se mai
vorbește în:**

* Republica Moldova, ca limbă oficială, fiind limba maternă pentru 2,5 milioane de locuitori (sub denumirea de "limba moldovenească") deși este recunoscută oficial identitatea sa cu limba română).

* Provincia Autonomă Voivodina, Serbia, unde este limbă oficială.

* Țările vecine cu România și Republica Moldova, adică Ucraina, Ungaria, Serbia (Valea Timocului), și Bulgaria.

* Cea mai mare comunitate de vorbitori de limba română din Asia se găsește în Israel, unde în 1995 limba română era vorbită de 5% din populație, emigrată din România în Israel.

* Româna este vorbită ca limbă străină de arabi din Orientul Mijlociu care au studiat în România. Se estimează că aproape jumătate de milion de arabi din Orientul Mijlociu au studiat în România în anii 1980 și cunosc limba română.

* Prin deportări masive, în special ale moldovenilor din RSS Moldovenească, limba română a devenit o limbă minoritară în unele țări din fosta URSS.

* Vorbitori de limbă română se găsesc și în multe alte țări occidentale (datorită emigrației), precum Italia, Spania, Statele Unite, Canada, Franța, Portugalia, Cipru, Germania sau Australia. Peste 3 000 000 de vorbitori de română locuiesc legal în Europa și America de Nord. Limba Română este una dintre cele cinci limbi în care sunt oficiate servicii religioase în statul monastic Muntele Athos, o regiune autonomă din Grecia, fiind vorbită în schiturile Prodromu și Lacu". Prin graiul românesc, poporul român a arătat întregii lumi, încă de la început, frumusețea spirituală, viața cu bucuriile și tristețile ei, istoria luptelor pentru supraviețuire, afirmare și ridicarea spre noi culmi ale viitorului. Oamenii de cultură, poeții, artiștii, iubitorii de frumos au slăvit și cântat zestrea noastră strămoșească, victoriile, visele, înfrângerile dar și speranțele. În mod deosebit poeții au cultivat, cu sfințenie, graiul părintesc, personalitatea și originalitatea, mândria și admirația față de înaintași și dorința de îmbogățire dar și de înfrumusețare permanentă a vorbirii românești.

Trinomul patrie – credință - cultură reprezintă o necesitate esențială, complexă și necesară oricărei națiuni: „Cine nu-și cunoaște trecutul nu este vrednic nici de prezent”. Istoria este cartea de căpătâi a unui popor. De aceea „vreau ca istoria națională să-și capete locul cuvenit în Școală, în societatea românească în general, pentru ca românii să fie mândri de trecutul lor, așa cum sunt toate popoarele civilizate din lume”. Scriitorul Barbu Ștefănescu Delavrancea afirma că: „Patria este înlăuntrul nostru și o ducem cu noi peste țări și mări...Patria nu e pământul pe care trăim din întâmplare, ci e pământul plămădit cu sângele și întărit cu oasele înaintașilor noștri...” Ce frumos spunea Nichita Stănescu „Limba română este patria mea”, căci o patrie fără nume nu este patrie. Numai în dulcea rostire românească putem simți, trăi și iubi românește. Este nedrept și primejdios să fie considerată limba maternă, ca o limbă de categoria a doua și cu certitudine nici nu este așa. Limba română, catedrala „zidită” pe teritoriul Carpato-

Danubiano-Pontic, binecuvântat de însuși Dumnezeu și plin de osemintele eroilor români. Să ne reamintim de faptele viteazului domnitor Constantin Brâncoveanu și de sacrificiul suprem pentru apărarea ființei naționale, a credinței și culturii române. E de datoria fiecăruia dintre noi, a oricărui român, a oricărui cetățean ce se naște pe aceste meleaguri, să facem eforturi în vederea cunoașterii, respectării, prețuirii și răspândirii corecte a vorbirii și scrierii în limba română. Să nu mai acceptăm „barbarismele” care alterează structura de bază a limbii. Marele pericol al acceptării "barbarismelor" în limba română este potențialul lor distructiv asupra structurii de bază a limbii. Ceea ce diferențiază barbarismele de neologismele "civilizate" este tocmai faptul că nu se pot încadra în regulile gramaticale existente, pentru ele trebuind să fie adoptate excepții de la aceste reguli. Dar cu cât se acceptă mai multe excepții de la o regulă gramaticală, cu atât regula respectivă devine mai insignifiantă și într-un sfârșit va fi desființată. Gramatica este schela pe care este clădit „edificiul” limbii, iar dezagregarea unei porțiuni din aceasta schelă poate avea consecințe dezastruoase pentru întregul edificiu, afirma poetul Nichita Stănescu.

Indiferent pe ce coordonate ale globului, temporar lucrăm, locuim, ori ne plimbăm să nu uităm să gândim și vorbi în graiul părintesc și dacă cunoaștem alte limbi, ceea ce este un lucru bun, să nu ne ponegrim propria vorbire, ar însemna propria umilire și desconsiderare.

Limba română - comoara de aur a sufletului românesc, speranța noastră spre reunificarea românilor în hotarele străbune rămâne respirația vieții, hrana sfințită și netrecătoare a românilor pe veci.

Cultura și limba română sunt cei mai de seamă piloni ai neamului și ai spațiului nostru românesc. Cultura română seamănă, veghează spiritul neamului nostru. Acestea dau substanță, lumină ființei noastre, ne îndreaptă către izvoarele divinității. Temeiul dar și șansa dăinuirii culturii române rămâne spiritualitatea creștină. Biblia, Cuvântul Dumnezeiesc dă tărie, luminează, rodește speranță și iubire. Este obligația noastră să facem educație în spiritul valorilor moral-creștine ale neamului, al respectării și continuării tradițiilor noastre și de atașament față de Patria

Română. Scriitorii au datoria lor de a vindeca starea umanității, trebuie să găsească acele căi potrivite pentru a-i ajuta pe oameni să-și găsească fericirea chiar și în aceste clipe nefericite produse de numeroasele crize pe care cu greu le învingem...

Oamenii de cultură ai neamului nostru trebuie să fie uniți și să vegheze la hotarele limbii și ale culturii românești. Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România este o instituție fanion, de performanță jurnalistică și culturală. Prin proiectele sale, precum: Seratele Eminescu-Jurnalistul, revista Cronica Timpului, director general Nicolae VASILE, Teatrul NostruM, radio UZPR, Site-ul UZPR, Editura UZPR și altele dovedește că este nu numai o Uniune profesională ci și de remarcabilă creație.

Liga Scriitorilor Români, președinte național domnul Al. Florin ȚENE, încă din anul 2011 susține și desfășoară numeroase evenimente prin care dovedește că „limba română reprezintă fundamentul identității naționale, un punct deosebit de important pentru consolidarea unei societăți puternice și unite”. Vă îndemn să citiți poemul „Glorie limbii române prin înțelepciunea ei” de inegalabilul scriitor Al. Florin Țene.

Și Asociația cultural-umanitară Bogdania organizează activități cultural-artistice de promovare a limbii și frumosul grai românesc. Prin Festivalul-concurs internațional de creație literară Bogdania, în derulare ediția a XII-a, descoperă, stimulează și promovează talentul literar și dragostea față de limba română.

A fost firească adoptarea de către Parlamentul României a legii nr. 53/2013 prin care s-a stabilit ca în ziua de **31 august**, în fiecare an, să fie sărbătorită **Ziua Limbii Române!**

Sunt convins că limba română are un viitor strălucit și că îngrijind, cum se cuvine, coloana infinită a neamului, limba, pământul țării, vom trăi bine și asigura eternitatea minunatului grai românesc. Putem și trebuie să devenim buni gospodari pe ogoarele patriei române, să participăm, fiecare după posibilități, la creșterea gloriei României în lume.

Avem responsabilitate față de prezentul și viitorul planetei noastre. Dumnezeu să ne binecuvânteze!

LA MULȚI ȘI BINECUVÂNTAȚI ANI!

Andrei BREABĂN

Adevăruri distorsionate...

3. Pretenția nejustificată de a-și spune bucovineni a unor persoane care trăiesc în nordul Moldovei, și mai ales de a se considera superiori românilor din celelalte regiuni ale țării.

Acestor oameni care se socotesc creștini aș vrea să le amintesc faptul că această atitudine este total necreștină, ea nu respectă smerenia și legea dragostei pe care ni le cere Hristos, ba mai degrabă se aliază conceptelor unei superiorități nejustificate, ceea ce nu este firesc. În al doilea rând denumirea de Bucovina nu este de origine română, ea fiind inventată de ocupanții austrieci atunci când au rupt nordul Moldovei și l-au acaparat fără nici un drept. Traducându-se prin Țara Fagilor, numele este de sorginte austriacă iar după ce au invadat nordul Moldovei austriecii s-au datat la atrocități chiar mai cumplite decât păgânii, au închis cea mai mare parte din mănăstiri, au intenționat să interzică credința noastră ortodoxă, au adus coloniști austrieci care au supt fără milă bogățiile țării, au tăiat pădurile cum fac și acum, la un moment dat provincia fiind locuită în proporție de 40 % de austrieci. Aș dori să le amintesc celor care se consideră superiori spunându-și bucovineni că acest lucru nu se datorează austriecilor, ci tot marilor noștri voievozi care, având capitala Moldovei la Suceava și apoi la Iași, au construit mai mult în nordul Moldovei și au creat condiții de dezvoltare a regiunii, sudul fiind mai expus invaziilor tătarilor și turcilor. De altfel și Dimitrie Cantemir, care a scris „Descrierea Moldovei” cu un veac înaintea ocupației austriece, a susținut că Ținutul de Sus al Moldovei este mai dezvoltat decât Ținutul de Jos, care era mai expus jafurilor tătarilor care veneau de peste Nistru. În timp ce oamenii din Ținutul de Jos erau mai predispuși la

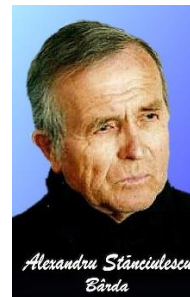
mănuirea armelor, cei din Ținutul de Sus erau mai așezați, fiind învățați „să-și câștige pâinea din sudoarea frunții și în liniște...”, se pricep mai puțin în ale războiului și nici nu sunt prea deprinși cu armele; mai degrabă își mănâncă pâinea în sudoarea frunții și în liniște. Sunt înverșunați aproape până la eres în credința lor, furțișagurile nu se săvârșesc decât în mică măsură sau deloc la ei, totdeauna s-au arătat cu credință către domn, iar dacă s-au iscat și unele tulburări printre ei, acestea au fost stârnite numai de boierii din Țara de Jos. În treburile țării sunt mai vrednici decât ceilalți; treburile casei le fac cel mai bine; poruncile primite le împlinesc cu cea mai mare râvnă, iar oaspeții îi primesc mult mai bine decât cei din Ținutul de Jos.” Cam în asta constă așa zisa „superioritate” cu care se laudă unii, ea nu diferă de ce ne scrie eruditul deschizător de drumuri Dimitrie Cantemir, și nicidecum nu se datorează ocupației austriece, care a fost cruntă. Și atunci cum să punem pe seama austrieșilor unele deosebiri firești între locuitorii din Ținutul de Sus – cu mult mai întins decât ceea ce austrieșii au numit impropriu Bucovina – și cei din Ținutul de Jos, dar acestea nu ar trebui să ne dezbine, cu toții vorbim aceeași limbă și avem aceeași credință. Mai degrabă aș spune că unele diferențe de dezvoltare economică a unor județe se datorează proastei guvernări care nu asigură măsuri menite să conducă la un echilibru între toate regiunile țării, cum ar fi firesc.

Va urma

Harta DACIEI din anul 191

Pr. Al. Stănculescu-Bârda

Recviem pentru Tudor Vladimirescu

Te-au mâncat, Tudore! Ca lupii te-au sfâșiat! La miez de noapte ți-au spintecat burta cu sabia și ți-au tras mâțele cu socala, așa cum mama ta aduna firul de pe vârtelniță pe țevi, ca să poată apoi să-l țese! Și tu erai viu! Și unii dintre bandiți te țineau de mâini, alții de picioare, alții îți potriveau călușul! Ce-o fi fost în mintea ta atunci? Ce-a fost în sufletul tău? Cum te-ai lăsat în mâinile lor? Aveai atâția căpitani și atâția panduri, care și-ar fi dat viața pentru tine, care ar fi luptat până la ultima picătură de sânge ca să te apere. Și, totuși! Te-ai gândit că tâlharii aceia sunt de aceeași credință cu tine, au același Dumnezeu, slujesc patriei lor, așa cum tu slujeai patriei tale, luptați împotriva aceluiași dușman, aveai idealuri aproape comune! De asta te-ai dus singur la tratative, convins fiind că mergi între prieteni. Nu bănuiai că sunt lupi cu piei de oaie!

Cu două sute de ani în urmă, un alt fiu al Neamului Românesc, Mihai Viteazul, cădea străpuns de sulițele soldaților lui Basta, în tabăra de la Turda. Și ei erau tovarăși de luptă, de arme, comandanți ai aceleiași armate, în slujba aceluiași împărat, luptători împotriva aceluiași dușman. Ca printr-o minune dumnezeiască, capul lui Mihai, capul acela frumos, care, la vreme de mânie, băga groază și urgie în hordurile turcești, a fost trecut munții și adus la Mănăstirea Dealu, ca să-și doarmă somnul de veci până la obșteasca Înviere. Barbarii care te-au căsăpit pe tine, Tudore, te-au ciopârțit în bucățele și pe acestea le-au aruncat prin fântâni, ca să putrezească acolo, în fundul pământului. N-au vrut ca să ți se știe mormântul, n-au vrut ca să-ți aducă cineva o floare, o lacrimă, o mângâiere.

Tudore, Tudore, copil sărac din Vladimirii Gorjului, care-ai plecat în lume de timpuriu, ai fost umilit, bătut și nedreptățit de stăpânii pe la care ai slujit, ți-ai înghițit lacrimile și suspinele, ți-ai rostit în șoaptă rugăciunile, te-ai culcat adesea nemâncat și-ai simțit pe pielea ta ce înseamnă viața printre străini. Ai învățat carte cum ai putut și Dumnezeu ți-a dat înțelepciune și putere ca să te faci util, diplomat abil, bun administrator, iscusit comerciant, luptător temut. Ți-ai adunat pe-ncetul o brumă de avere la vremea când alții încă se-nfruptau din plăcerile tinereții.

Ai văzut în lumea în care ai trăit multe-multe nedreptăți. Țăranii tăi, talpa țării, i-ai văzut trudind cu greu, de la tinerețe pân'la bătrânețe, trăgând în jugul unui stat împotmolit în datorii, fără speranță de izbăvire. O viață grea, mizeră, trăită în bordeie, cu mâncare puțină și săracă, cu mii de datorii, obligații și corvoade, cu bățai, schingiuri de tot felul, cu condamnări la moarte, cu confiscări de vite și de bunuri, cu copii răpiți de autorități și dați turcilor sau Dumnezeu mai știe cui, cu tineri duși la oaste și-n războaie, de unde rar se întâmpla să se mai întoarcă; cu puzderie de neștiutori de carte, pe care slujbașii statului și ai stăpânilor îi păcăleau în fiecare zi; cu bătrâni bolnavi, flămânzi și părăsiți, rugându-și ceasul morții.

Ai văzut în lumea în care ai trăit cu bogați, care nu mai știau numele, numărul și întinderea moșiilor, cu palate – fortărețe ca cetățile de prinți, cu cirezi, turme și herghelii de vite de tot felul, cu afaceri bănoase, dar cel mai adesea murdare, cu oameni corupți și fără Dumnezeu, cu hoți, ciocoi și bandiți în caftane, o lume al cărei Dumnezeu era banul, puterea și averea. Ai cunoscut un stat hodorogit, cu instituții-fantomă, un stat din care toți căutau să fure cât mai vârtos, un stat vândut până-n dinți străinilor. La Țarigrad se duceau tone de aur românesc, sute de corăbii încărcate cu cereale, minereuri, lemne, miere, copii, animale de tot felul și multe altele. De acolo ne veneau domnii, care de care mai hămesiți, scursori fanariote, care storceau în disperare tot ce mai puteau stoarce ca să-și umple burțile și vistieriile, ca să plătească haraciul tot mai mare și să mituiască în dreapta și în stânga la Poarta Otomană, de la portar până la sultan. Turcii

sugeau cu lăcomie din trupul țării și al statului, rușii la răsărit și austriecii la nord pândeau doar momentul potrivit ca să năvălească încoace, să-i alunge pe turci și să se instaleze ei la cârmă și la mulș.

Grele vremuri ai trăit, Tudore! Ai văzut, ai auzit, ai înțeles, ai chibzuit și-ai hotărât. Ai îmbrăcat de timpuriu cămașa morții, te-ai înrolat în armata rusească, tocmai pentru a învăța arta armelor și a conducerii armatelor, ai devenit tu însuși ofițer, ți-ai câștigat simpatia și ajutorul rușilor și, când ai socotit că lucrurile sunt coapte, ți-ai pus planul în aplicare. Nu ți-a fost ușor. Ai făcut apel la camarazii tăi de luptă, la panduri, oameni învățați cu mânuirea armelor, cu disciplina militară. Ai făcut apel la mulțimea de țărani ai satelor și meșteșugari ai orașelor și târgurilor. Nu mică ți-a fost uimirea și bucuria, când i-ai văzut venind spre tine ca puhoaiete primăvara. Toți așteptaseră momentul acela de multă vreme. Lipsise omul potrivit, omul puternic și hotărât, capabil să-i ducă la biruință. Ai știut să-i organizezi, să-i instruiști, să-i conduci și-n câteva luni capitala însăși era la porunca ta. Toți dușmanii fugeau ca șobolanii, căutându-și vizuini să se ascundă.

Vremea izbânzii a sosit, dar a fost scurtă. Micimea sufletelor de trădători, pofta de putere, invidia și neînțelegerea măreției idealului pentru care tu luptai, viclenia și perfidia au devenit obstacole peste care n-ai putut trece. Prin jertfa ta, Tudore, Hristos ai fost răstignit a doua oară. Te-au plâns cu durere cei ce văzuseră în tine un izbăvitor, un mântuitor; te-au plâns generații după generații și te vor mai plânge cât va fi neamul românesc, fiindcă în lupta și-n cauza ta le-au văzut pe-ale lor. În idealul tău l-am văzut pe-al nostru, al românilor dintotdeauna. Pentru români ai rămas pe vecie martir și sfânt, erou și stindard, simbol dătător de putere și speranță, ocrotitor și rugător la Dumnezeu. Mormântul tău e-n sufletul tuturor celor ce sunt cu adevărat români. Din acest mormânt vei învia de fiecare dată și în fiecare, când ceasul Istoriei va bate și vremea mântuirii Neamului va sosi^[1].

[1] **Recviem pentru Tudor Vladimirescu, în „Scrisoare pastorală”, an. XI(2021), nr. 446, pp.**

1-2; în „*Națiunea*”, București, 9 iun. 2021, ediție on-line

(<https://ziarulnatiunea.ro/2021/06/09/recviem-pentru-tudor-vladimirescu>). Facem aici precizarea că, în memoria lui Tudor Vladimirescu, am editat sau reeditat următoarele cărți, cu prilejul bicentenarului morții eroului: Gh. Duncea, **Tudor Vladimirescu, așa cum l-am cunoscut**, Bârda, Editura „Cuget Românesc”, 2012, 82 pag.;

I. Neacșu, **Oastea pandurilor**, ediție îngrijită de Pr. Al. Stănciulescu-Bârda, Bârda, Editura „Cuget Românesc”, 2016, 170 pag. ; ediția a II-a, 2017, 180 pag. și N. N. Sârbulescu, **Zavera lui Tudor Vladimirescu**, piesă de teatru în patru acte, ediția a III-a, Bârda, Editura „Cuget Românesc”, 2019, 56 pag.

**VICTOR BABEȘ -bacteriolog, fondatorul
școlii românești de microbiologie
(28.07.1854 – 19.10.1926)**

Victor Babeș a fost medic și bacteriolog român, academician și profesor universitar.

A fost fondatorul școlii românești de microbiologie, unul din fondatorii microbiologiei moderne, autor al primului tratat de bacteriologie din lume - "Bacteriile și rolul lor în anatomia și histologia patologică a bolilor infecțioase", scris în colaborare cu savantul francez Victor André Cornil în 1885.

S-a născut în 1854 la Viena. A fost fiul lui Vinčențiu Babeș, originar din Banat și al Sophiei Goldschneider. A mai avut o soră, Alma, și un frate, Aurel. A fost căsătorit cu Iosefina Thorma, având cu aceasta un fiu, Mircea.

A început să studieze Arta Dramatică, la Budapesta. Moartea surorii sale, Alma, provocată de tuberculoză, la o vârstă tânără, l-a determinat

să abandoneze studiile începute și să se înscrie la Medicină.

A urmat cursurile *Facultății de Medicină* din Budapesta și Viena. A luat doctoratul în medicină la Viena în anul 1878. În 1881 a primit o bursă și a plecat la Paris și la Berlin, unde a lucrat cu cei mai importanți profesori ai vremii: Cornil, Pasteur, Virchow, Koch și alții. A continuat să studieze alături de mari profesori de la Munchen, Heidelberg și Strassbourg până în 1886.

A început cariera științifică în Budapesta ca asistent în laboratorul de Anatomie Patologică (1874 – 1881). În urma descoperirilor lui Louis Pasteur, este atras de microbiologie și pleacă la Paris unde lucrează un timp în laboratorul lui Pasteur, apoi cu Victor Cornil. Împreună cu acesta publică primul tratat de bacteriologie intitulat *Les bactéries et leur rôle dans l'anatomie et l'histologie pathologiques des maladies infectieuses* (1885).

În 1885 este numit profesor de histopatologie la *Facultatea de Medicină* din Budapesta.

În 1881 primește titlul de conferențiar (docent privat) iar în 1885 postul de profesor asociat de Histopatologie la Universitatea din Budapesta.

În anii 1885 – 1886 lucrează în Berlin în laboratoarele lui Rudolf Virchow și Robert Koch. În 1887 Victor Babeș este chemat la București ca profesor la catedra de *Anatomie Patologică și Bacteriologie*. A ocupat această funcție până în anul 1926.

Tot în anul 1887, s-a înființat, prin *Legea nr. 1197, Institutul de Bacteriologie și Patologie*, condus de Victor Babeș și care avea în viitor să îi poarte numele (*Institutul „Victor Babeș”*).

Activitatea științifică

Activitatea științifică a lui Victor Babeș, precursor al conceptului de antibioză, a fost foarte vastă, cu un accent deosebit în problemele de tuberculoză, lepră, vaccinare anti-rabică și seroterapie anti-difterică.

A descoperit peste 40 noi specii microbiene, care au fost denumite după numele său, Babesiide.

A publicat peste 1.000 lucrări științifice și 25 monografii în domeniul microbiologiei și anatomiei patologice.

A fost membru corespondent al Academiei de Medicină franceze. A fost decorat cu cea mai

înalță distincție civilă franceză, Legiunea de Onoare.

1892 publică împreună cu Gheorghe Marinescu și Paul Blocq un *Atlas de Histologie patologică a Sistemului Nervos*. A editat timp de mai mulți ani Analele Institutului de Patologie și Bacteriologie din București.

Victor Babeș, datorită formației sale științifice de bază, a creat concepția ce poate fi denumită „*patomorfologia procesului infecțios*“, sinteză a microbiologiei cu histopatologia.

Activitatea lui Babeș a influențat și dezvoltarea medicinei veterinare, imprimându-i orientări noi, strâns legate de obiectivele medicinei profilactice. Astfel, a introdus vaccinarea antirabică în țara noastră, ameliorând metoda prin asocierea, în cazurile grave, cu seroterapia.

Prin cercetările sale valoroase asupra antagonismelor microbiene, s-a situat printre precursorii ideilor moderne asupra antibioticelor.

Din 1889 a fost ales membru corespondent al *Academiei Române*, iar din 1893 a devenit membru titular. A fost membru al *Academiei Române*, membru corespondent al *Academiei de Medicină din Paris* și ofițer al *Legiunii de Onoare* (Franța).

În anul 1900 a înființat *Societatea Anatomică*, la București, care se ocupa cu studiile anatomo-clinice. În 1913 a preparat un vaccin antiholeric pentru a combate epidemia de holeră care izbucnise în rândurile Armatei Române, care se afla în campania din cel de-al Doilea Război Balcanic în Bulgaria. Între 1916-1918 a continuat prepararea de produse biologice, rămânând în zona ocupată de *Puterile Centrale*.

În 1919 este numit profesor la Universitatea din Cluj, nou înființată în acel an.

A introdus vaccinarea antirabică în România, la numai trei ani de la inițierea acesteia de către Louis Pasteur. Este considerat al doilea rabiolog din lume, după L. Pasteur și părintele seroterapiei, precursor la imunologiei moderne.

Un alt preparat care a salvat foarte multe vieți a fost serul antidifteric. A desfășurat activitate amplă în cercetarea pelagrei, tuberculozei, febrei tifoide și a leprei.

Victor Babeș a pus bazele publicațiilor „*Analele Institutului de Patologie și Bacteriologie*“ (1889),

„*Romania medicală*“ (1893) și „*Archives des sciences médicales*“ (1895).

Rezultatele cercetărilor sale se regăsesc în numeroase lucrări, între care:

Die Lepra (1901); Bolile țaranului român (1901);

Die Pellagra (1902); Traité de la rage (1912);

Cercetări asupra serului antidifteric (1913); Studii asupra combaterii holerei (1914); Anatomia patologică specială (două volume, 1922, 1925),

dar și în articole apărute în revistele de specialitate fondate de el: «Analele Institutului de Patologie și Bacteriologie» (1889), «România medicală» (1893) și «Archives des Sciences Medicales» (1895). A fost de trei ori laureat al Academiei de Științe din Paris, distins în Franța cu premiile Montyon și Bréant. În anul 1893 este ales membru titular al Academiei Române. A fost membru al Academiei Române, membru corespondent al Academiei de Medicină din Paris și ofițer al Legiunii de Onoare (Franța).

Pe lângă activitatea științifică, Babeș a fost preocupat de îmbunătățirea stării sanitare a populației, în special în combaterea și prevenirea pelagrei. Studiind cauzele acestei boli, care (ca și tuberculoza) avea extindere în masă, a subliniat esența socială a acesteia și în 1907 a susținut: „*Leacul pelagrei, al acestei boli a mizeriei, al acestei rușini naționale, vi-l dau eu: împrăștierea țăranilor.*” De asemenea, Babeș s-a preocupat îndeaproape de problemele medicinei profilactice, abordând probleme ca: alimentarea cu apă a localităților, organizarea științifică a luptei antiepidemice etc. A murit la 19 octombrie 1926, la București. Mormântul lui Victor Babeș se găsește la *Institutul „Cantacuzino”* din București. Dumnezeu să-l odihnească în Împărația Sa!

Ionel MARIN

Institutul național Victor Babeș, București

BEN TODICĂ (Australia)**OMUL ȘI CONȘTIINȚA**

Vorbind de conștiință, cred că e diferența între creierul femeii și cel al bărbatului? Din experiența mea, e să fugi din fața ei, însă ca gândire e o simfonie pe când cel al bărbatului e un fel de Rap Music. Femeia domină partea stângă a creierului pe când bărbatul dreapta, mersul la vânatoare. Ca religie, fiecare trebuie să-și găsească calea spre Dumnezeu. Orice religie care pompează doctrina nu e religie. Eu de când am deschis ochii, am intrat prin curiozitatea mea în dialog cu Dumnezeu și sunt până azi. Consider o binecuvântare că am rămas copil și voi continua să mă joc de-a viața până mor. Am descoperit de-a lungul ei că, pentru a ne fi de folos călătoria după adevăr, trebuie să învățăm cum să ne comportăm, deoarece evoluția societății în termeni imperiali/absoluți duce la dispariția adevărului.

Privind și trăind azi în fața calculatorului, am început să caut și să-mi explic situația în care mă aflu. Luând exemplul construcției lui, eu fiind expert și în electronice am găsit cea mai reală metaforă pentru a-mi explica existența la zi. Ca să iau exemplu o persoană sau milioanele de posesori de telefoane mobile și calculatoare nu cunosc cum funcționează interiorul electronic al aparatelor lor, însă ei cred tot ce văd pe ecran și iau ca real. Dacă am mări suprafața ecranului, am ajunge să vedem că e formată din puncte mici de diverse culori după necesitatea imaginii de pe ecran numite „pixels”. Acestea sunt puncte luminoase sau negre (stinse) dar pentru posesor ele nu există. Pe noi ne interesează să corectăm fotografiile luate cu telefonul, să scriem texte și să le trimitem prietenilor etc. Habar nu avem de câmpurile magnetice și electrice că se produc în

circuitele integrate din interior. Deci ecranul ascunde adevărul, adevăratul proces care ne dă nouă senzația că vedem persoana din țara vecină, proces de care noi nu avem nevoie să știm.

Dacă ni s-ar cere să construim interiorul telefonului pornind de la pixelii de pe ecran ne-ar fi imposibil să-l gândim, să-l concepem. Deci, pornind de la acest concept, dacă în spatele ecranului se ascund circuitele electronice, atunci în spatele realității omului se ascunde CONȘTIINȚA și în jurul ei conștiințele obiectelor, ale ființelor și ale întregului mediu natural.

De unde vine conștiința? Conștiința a existat înaintea apariției mele ca trup fizic. Mai avem respect pentru ea dacă o distrugem în fiecare zi prin acțiunile noastre? Un amic spunea că ulciorul nu merge de multe ori la fântână – oare cât o să le meargă ăstora care ucid și prădează? Efectul regulei de trei simple imaginată de mine prin intuiție, eu îi zic Justiția Trinitară, justiția universului se va revărsa peste neamul tău, al păcătosului. Sunt fenomene pe care nu le înțelegem ca fiind iubire, culori, muzică etc. Încearcă să-i descrii culoarea roșie unui Daltonist. Nu poți decât să-i direcționezi privirea către un trandafir. Deci Conștiința e fundația existenței și EA lucrează.

Deci, ce vedem în jurul nostru e o ficțiune adaptată și înțelegerea acestui fapt (ipoteză, dacă vreți) ne spune Donald David Hoffman, (psiholog cognitiv american și autor de științe populare, profesor la Departamentul de Științe Cognitive de la Universitatea din California,) te poate duce spre adevăr sau nebunie și ce-i mai tragic e că nu vom ști poate niciodată. Ce senzori a dezvoltat evoluția ca să ne ajute să percepem realitatea (ne spun și alți specialiști în temă), răspunsul este ZERO. Ce vedem este ceea ce avem nevoie să vedem pentru a ne reproduce, pentru a ne înmulți și perpetua. Totul a curs NATURAL. Atunci de ce nu îi amendăm pe cei ce vor să schimbe natura lucrurilor. O persoană care vine și îmi spune că negrul e alb trebuie dus la un specialist și ajutat. Devine un pericol pentru societate.

Ca să devin conștient de mine, să mă trezesc a trebuit să cad pe pirostrie să-mi frig fundulețul, să acumulez cât mai multe cunoștințe din mediul în care am deschis ochii, realizând în final că toate

vin din CONȘTIINȚA UNIVERSALĂ UNICĂ. Când vorbim de conștiință, ea nu se aplică memoriei, învățării, rezolvării de probleme, inteligenței, orgoliului sau oricărei alte agenții ale minții. Dacă vreau cunoștințe despre mine trebuie să le culeg singur. Să mă frig. Dacă vreau o poveste despre mine trebuie s-o construiesc. Specialiștii ne spun că dacă privim în creier vom vedea o colonie de neuroni care sunt conștiințe din conștiința fundamentală, iar atunci când nu îi mai observi dispar precum fotonii din acceleratorul elvețian. Acum câteva zile am ascultat-o pe Angelina Jordan cu o piesă nouă compusă de ea care mi-a spulberat praful de pe toți neuronii tineretilor mele, ai iubirii prin muzică și timbrul vocii ei, a emoției transmise care stăteau uitați într-un colț de mult uitat al universului. Piesa se numește: Iubire, nu mă lăsa să plec.

Matematica este scheletul cunoștinței universale – oasele. Spațiul și Timpul sunt o fracțiune din infinitatea posibilităților. E un concept uman. În alte lumi din univers pot exista o infinitate de astfel de concepte chiar și de culori. Femeile au patru senzori pentru percepția culorilor în comparație cu trei la bărbați. Ele văd nuanțele diferit decât ei. Ce vreau să spun este că toate aceste descoperiri ale științei contribuie la progresul civilizației. Dacă nu ar fi fost formulele de calcul ale lui Faraday și ecuațiile lui Maxwell, noi nu ne-am fi schimbat felul de gândire și am fi descoperit neutronii și fotonii ce compun lumina și mai târziu Einstein a explicat efectul fotoelectric și de aici noul mod de gândire care a contrazis vechiul mod Newtonian.

Deci. Folosind metafora tehnologică digitală a calculatorului, fața mea este poarta conștiinței mele. Noi putem crea o singură poartă spre conștiința universală prin copiii noștri, ne spune Hoffman, dând naștere copiilor creăm porți de intrare în conștiință. Cu fiecare nou născut, noi întâlnim o nouă personalitate, o nouă conștiință. Prin mine îl privesc pe fiul meu, prin chipul meu conștiința mea privește conștiința fiului meu. Alte modalități nu cunoaștem încă.

Ca să descoperim alte porți de accesare a conștiinței în afară de cele ale urmașilor noștri, să zicem pe calea drogurilor (ce se întâmplă în acest caz conștiința noastră se desparte în două sau mai

multe porți spre alte lumi), vom crea noi instrumente de a citi viața. Deci, prin droguri obținem noi construcții, noi căi de comunicare cu alți agenți ai conștiinței. Oare asta încearcă să facă cei de la Bruxelles când vin cu tot felul de propoziții împotriva naturii culturilor din care e formată Europa? Noi nu vedem natura așa cum e, ci îi impunem să arate cum o vedem. Oare partea de nord a Europei având acces la droguri mai mult decât restul, vorba lui Terence McKenna și-au ars creierii și confundă cu ușurință natura lucrurilor. Spațiul și timpul sunt unitați de măsură create de percepția noastră. De fiecare dată când îmi întorc capul cu privirea afară din direcția ta și nu te mai văd trebuie să te descompun din imagine și de câte ori revin cu privirea spre ține trebuie să te recreez. Obiectul văzut de mine nu este același cu cel văzut de ține. Eu văd mașina ta altcum. Asta îmi aduce aminte de gluma cu soția care își prinde soțul acasă cu una în pat și el strigă: „Mamă, nu sunt eu!”

De ce ne războim pentru posesii? Pentru aceste obiecte care există doar când le privim și în rest ele există doar în imaginație. Biserica are și ea explicațiile ei bune – există și lucruri fără sens. Când trupul nostru moare, conștiința dispare din el. Deci, ce sunt? Sunt ceea ce creez în zbor și dispar într-o secundă? Dacă gândesc în metafora tehnologiei digitale de azi așa poate fi. Noi fiind autorii spațiului și măsură a timpului, devenim proiecții ale conștiinței modelului de azi. Sigur peste 30 de ani când vom ajunge să trăim în alte societăți și noi invenții tehnologice, vom avea noi interpretări ale vieții. O valoare nu există dacă nu o măsurăm, iar actul observării este un act al creației.

Care e rolul iubirii, al atașamentului? Există iubire în sensul sexual și iubire profundă. Iubirea e fundamentală. Nu degeaba există porunca: Iubește-ți aproapele ca pe ține însuși! Dumnezeu e EXISTENȚA - A FI. Suntem autorii spațiului și ai timpului nostru. Multe cărți așteaptă ca să fie scrise. Conștiința se ascunde, se refugiază în trupul nostru. E posibil ca noi să nu vedem adevărul pentru că observăm viața cu instrumentele puse la dispoziție de evoluția la zi. Percepția realității e pe cale de a duce la dispariția speciei. Cu excepția, după cum spune teoreticianul Graham Hancock, a salbaticilor din

jungla amazoniană care adaptându-se la realitățile naturii vor supraviețui dispariției civilizației. Toate organismele ce sunt interesate doar în a mânca vor supraviețui.

Evoluția nu îi favorizează pe cei cu inteligență artificială sau dezvoltare super tehnologică cum credem, ci asta se întâmplă din cauză că refuzăm să MAI vedem lumea din jur la adevărata ei valoare. Logica, Justiția, Științele, Specialiștii trebuie reinventați. Trebuie avut curajul la o trezire a REALITĂȚII. Dacă toți cei care folosesc calculatoare ar trebui să știe și cum funcționează un calculator în interiorul său, ca să-l utilizeze, niciodată nu va mai fi atât de popular. Spațiul din jur NU este ecranul tău, iar obiectele de pe ecran sunt doar iconițe, obiecte din apartamentul virtual pe care tu le organizezi după pofta și esteticul imaginației tale. Calculatorul e doar un instrument ajutător așa cum e lopata, bastonul sau creionul. Nu e VIAȚA ta.

Realitatea este o mașină intensă în care se întâlnesc o multitudine de conștiințe din jurul nostru care își produc una altelea trăiri și experiențe, se confirmă una pe altă. Odată ce ne luăm atenția de la conștiințe apar MISTERELE prin care vom descoperi adevărata realitate.

Cât de important este CUVÂNTUL și cât de important este Dumnezeu, vom afla cât de curând.

S-a ajuns la o îmbârligare a minților într-un hal fără de hal: evenimente tehnologice în care spațiul și timpul nu mai sunt fundamentale. S-a dat drumul la tot felul de perversități, obscenități, violențe, permutații decorative sunt tot mai mult la modă azi devenind proiecții ideale și impuse ale agenților conștiinței, ele fiind născute din rețeaua agenților negativi din conștiință. Acesta este un program de manipulare (software) pe care odată ce îl cunoști te poți juca cu sufletul, spațiul și timpul cum dorești.

Dacă vrei să călătorești între galaxia Andromeda, continuă Hoffman, îți va lua azi în sistemul Spațiu/Timp 2,4 milioane ani lumină. S/T este doar un sistem artificial. Dacă folosim un alt sistem/program care ocolește sistemul S/T POTI AJUNGE ACOLO ÎN CÂTEVA MINUTE. S/T și Quantum teory sunt foarte adânc legate. S/T este o structură săracă și trebuie abandonată. Evoluție și Realitate.

Evoluția este o teorie precis matematică care confirmă contribuția ei la Conștiința egală cu precis „0%”, realitate obiectivă. Deci Spațiul și Timpul sunt o invenție a omului pentru a măsura realitatea înțeleasă de om. Proprietățile fizice nu există dacă nu sunt observate. Spațiul și Timpul nu există dacă nu te uiți la ele. Ele sunt descrieri pe care le folosești doar atunci când ai nevoie. Atunci eu mă întreb: Viața e o TROPĂIALĂ, PLUTIRE ori VISARE?

Eu cred că doar prin VIS putem deschide noi porți spre alte conștiințe. Doar în vis mă pot întoarce cu spatele la tren și el nu mă calcă. Atunci, domnule Ronald Hoffman și matematica e o convenție/invenție umană și nici ea nu există neobservată. Nimicul din care e format universul este Dumnezeu, iar restul constelațiilor cu stele și planete sunt gângurelile LUI. Găurile negre sunt sughițuri prin care universul nostru se întoarce pe dos precum haina, născând noi universuri în INFINITUL CONȘTIINȚĂ. E timpul să ieșim din GAȘCA Europa.

Moartea este scoaterea măștii de pe față, a ochelarilor, a căștii IA și trezirea la realitate. În concluzie:

OMULE, E POSIBIL SĂ FII FERICIT PE PĂMÂNT! SĂ GUSTI DIN EXPERIENȚA VIETII CU CARE AI FOST DĂRUIT.

Harta României interbelice

Prof. GEO CĂLUGĂRU

**LUCIDITATEA – CALITATEA
ESEŢIALĂ A ZIARISTICII
EMINESCIENE**

De aceea, imaginile pe care ni le oferă asupra României din timpul său n-au un caracter întâmplător, ci unul peren, atât în ceea ce priveşte reproşurile pe care le aduce cât şi soluţiile propuse: pentru că Eminescu nu a văzut situaţia din momentul în care scria articolul, ci a înscris fenomenele asupra cărora cădea privirea sa scrutătoare în dimensiunea lor istorică. Nu faptul izolat, ci faptul social, nu faptul închisat în clipă, ci văzut în timp şi spaţiu: "Plângerea noastră constantă de până acum este că românii, în loc a se deda la studii practice şi pozitive, care să-i poată susţine prin ele înşile, [...] s-aruncă din contra asupra ramurilor de ştiinţă speculativă, din care dreptul ocupă linia primă. Urmarea acestei direcţiuni nesănătoase a culturii române este înmulţirea cu asupra de măsură a clasei avocaţilor şi a postulanţilor de toate treptele şi categoriile, partizé. Doi, trei avocaţi, adunaţi sub o căciulă, sunt de ajuns pentru a forma un nou partid politic sau o nouă nuanţă de partid politic. Pe când în fond lupta e pentru funcţiile şi beneficiile de care dispune statul, lucrul ia în formă aspectul unei lupte pentru interesele publice, care sunt pretextul nu cauza turnirelor necavalereşti din parlament şi presă."

De aceea, aplecându-ne asupra operei sale publicistice se cuvine să vedem perspectiva sa globală asupra fenomenelor şi mentalităţilor care reapar şi după o sută şi mai bine de ani de când paginile sale au fost scrise.

Să nu uităm că Eminescu a spus: "Popoarele condamnate la nefericire, precum pare a fi al nostru, ajung a renunţa la

individualitatea lor, ajung la dorinţa de a scăpa de ele însele". Şi că, în continuare, el afirmă un adevăr asupra căruia se cuvine să medităm deoarece îl vedem, îl trăim, îl simţim: "Scrieri cosmopolite şi nihiliste ieşite din pene române încearcă a dovedi deja că sentimentele de patrie şi naţionalitate sunt mofturi".

EL ESTE DUH-LUMINĂ

Abia când nu mai este, în lipsă,
Reuşim, şi atunci, nu lesne, să aflăm
Tăcerea, cât de vinovată-i de eclipsă-
Umbra-n care, molatic, paşii ne purtăm
Rareori ajunge, până la noi, lumina-
Iar dacă, vreodată, ne-nngenunche vina-
Le-o reproşăm întreagă, acelora din jur.
"Veniţi, veniţi, măcar acum! Deşi este departe-
El este duh-lumină, uitându-se la noi.
Să-l căutăm cu grijă-n pagină de carte,
Trecut esenţă-n al binelui altoi!
Rămâne să trăiască-n amintire viaţă
Iertându-ne, ca-ntotdeauna, şi-n viaţa de apoi.

P.S.

Un gând târziu şi, poate vinovat,
În memoria aceluia ce-n bine a triumfat-
Eminescu, cel chemat la cer să-i fie
Lui Dumnezeu, consilier de taină-n veşnicie.

AŞTEPTÂND POETUL

Niciodată n-a trădat Cuvântul
Înmugurind în al inimii iatac,
Candelă, închinare la Prea Sfântul-
A început de mileniu şi veac.
Îmi trag sufletul o clipă
Aşteptând poetul să ivească,
Răsărit de lună nouă, pe-o aripă-
Inimii poruncă dându-i să iubească-
Un Dumnezeu al ei, Cuvântul
Stăpânind şi Cerul şi Pământul.

SUB BLÂNDA-ŢI RAZĂ
Lui Eminescu

La tine nici gândul nu cutează
De-a pururi viu ca-n ziua cea dintâi,
Menit pe boltă, Luceafăr să rămâi

Și-n somnul celei care te visează.

Încărunțim între cuvinte și nu știm
Niciun drum la steaua vie încă,
Străfulgerând în noaptea cea adâncă
Doar înspre ziuă, iubind să năzuim.

Și îngenunchem sub blânda-ți rază;
Limbi române cât te știm de pază,
Noi credem în sfânta-i nemurire.

Nemuritor, tu ne vii în pridvoare-
Purificându-ne cu-ntâia iubire
Păstrată-n suflet, eternă sărbătoare.

IUBIRE DE ȚARĂ

Nu dau un colț de cer din țara mea
Pe cerul cât de-nalt al orișicui,
Din câte știu cu limpezimi de stea,
Doar ea e-n lume țara dorului.

De fiecare loc mă simt iubit;
Apele-mi aștern sub pași răcoare,
Pădurile-mi îngână gândul nerostit
De pe Carpați, cu mâna dau de soare.

Asemenea ei, voi trece demn prin vreme
Și-o voi cânta cu inima-mi fierbinte,
Ca, risipit într-o ninsoare de poeme,
De țară să v-aduc, neconținut aminte.

Ovidiu ȚUȚUIANU

UMORUL LA MIHAI EMINESCU

Motto: *A te tăvăli pe jos de râs este o expresie foarte adevărată. Cine râde din toată inima, aceluia-i vine gustul să se tăvălească pe jos (Mihai Eminescu)*

Mihai Eminescu
(15.01.1850-15.06.1889)

Opera unui spirit enciclopedic de geniu cum a fost Mihai Eminescu este aproape imposibil de catalogat și de compartimentat. După eminescologul contemporan, acad. Eugen Simion [1]: „*poezia lui Eminescu se concentrează în jurul a opt mituri... care comunică între ele și adeseori fără de veste își schimbă locul*”...a) *Mitul nașterii și morții universului*; b) *Mitul istoriei*; c) *Mitul dascălului (înțeleptul, magul)*; d) *Mitul erotic*; e) *Mitul oniric (al spațiilor cosmice)*; f) *Mitul întoarcerii (la „recosmicizarea” omului)*; g) *Mitul creatorului*; h) *Mitul muzicii, încorporate în limbaj*”.

Elemente de satiră și umor se întâlnesc în multe din creațiile eminesciene, dar în cele ce urmează, accentul se va pune numai pe poeziile din cea de a doua categorie.

Opera de meditație istorică a lui Mihai Eminescu se desfășoară pe cel puțin patru tonuri: *elegiac, satiric, idilic și umoristic*.

Tonul elegiac predomină în poemele care crează un puternic sentiment al zădărniceii, determinat de convingerea că totul se repetă în lume, că nimic nu e statornic și nimic nu rezistă în timp [2].

Tonul satiric este foarte prezent în proza jurnalistică dar și în poemele care reliefează protes-tantismul romanticului Eminescu. Atent analist și exigent cunoscător al istoriei trăite, Poetul satirizează întreaga gamă a racilelor prezentului în antiteză cu măreția trecutului: „*devitalizarea tinereții prin desfrâu și lipsă de idealuri-Junii corupți* [3/p.21-23]; *scepticismul, superficialitatea și impostura –Epigonii* [3/p.28-31]; *imitația snoabă-Ai noștri tineri* [3/p.366-367]; *înjosirea dragostei –Scrisoarea IV* [3/p.114-118] și *Scrisoarea V* [3/p.118-121]; *corupția și demagogia-Scrisoarea III* [3/p.107-

114], *formalismul și concepțiile denaturate despre artă – Criticilor mei*” [3/p.164-165], [7].

Tonul idilic este legat, în mod firesc, de viața patriarhală.

Tonul umoristic, utilizat ceva mai rar în poezie, apare mai ales în proza jurnalistică. Un prim exemplu este chiar portretul moral al aceluiși Ștefan cel Mare: „*Bietul Ștefan Voievod! El știa să facă fărâme de Turci, Tătari, Leși și Unguri, știa nițică slavonească, avusese mai multe rânduri de neveste, bea bine la vin vechiu de Cotnar și din când în când tăia capul vre unui boer ori nasul vr'unui prinț tătăresc. Apoi descăleca târguri de-a lungul râurilor, dăruia paștirilor și dărbănilor locuri bune pentru pășunarea hergheliilor de cai moldovenești, a turmelor de oi și de vite albe, făcea mănăstiri și biserici, și apoi iar bătea Turci, și iar descăleca târguri, și iar se însura, până ce și-au închis ochii în cetate la Suceva, și l-au îngropat cu cinste la mănăstirea Putnei. Ce-și bătea el capul cu idei, cum le au d'alde gazetari de ai noștri, ce știa el de subțietura de minte din vremea de astăzi?*”[5].

Tot cu umor este evocată în poezia *Umbra lui Istrate Dabija Voievod* [4/p.30-33] figura lui Dabija, domnitorul însetoșat de vin care ieșind din mormânt, își amintește de petrecerile din vremea sa la Cotnari, de timpurile când ignora astfel, pericolele de la granițele Moldovei. La cheful invocat de Dabija sunt evocați „toți” domnii Basarabi și Mușatini, în frunte cu Ștefan domnul sfânt! Poezia cuprinde un amestec de măreție și veselie, de sentiment patriotic și haz:

... „*Moldova cu stejari și cetini/Ascunde inimi mari de domn,/Să bem cu toți, să bem prieteni,/Să le vărsăm și lor în somn*”...

Prin 1874, aflat la studii în Berlin, Eminescu schițează adaptări, traduceri sau simple sugestii de natură umoristică. Ele au fost publicate parțial, în: Mihai Eminescu, *buletin*, I,3, 1930 și apoi în M.Eminescu, *Opere*, IV, *Poezii postume*, 1952, p.503. Iată cum sună aceste perle umoristice:

EPIGRAMATICE [6]:

„*În somn nici Crösus nu-i bogat cu tot tronu-i regal/Și jumetă din viața lui cu Lazăr e egal.*”

„*Lungești prânzu-ți până-n noapte,/Tot mănânci, mănânci, de-arândul,/Cin'te vede poate zice/ Că cu dinții-ți sapi mormântul*”.

„*Vrei să fii Pallas Athena!./O, fetiță, fii cuminte.../Tu ai pierde frumsețe/Dar n-ai câștiga la minte*”.

„*E vinul de-azi mai rău ca cel de ieri, amicii mei-/Mai bun ca orice vin băut e cel pe care-l bei*”.

George Călinescu mai semnalează în [7] însemnări epigramatice și glumețe în manuscrisele eminesciene, ca de exemplu:

Pentru o Liză (mss.2261,f.99)

„*Când aduce blonda Liză/Socoteala unei vedre,/ Universul cristaliză,/ <În> Hexacontetraedre!*”

<Catren> (mss.2306, f.106)

„*Nu faci efect. Nesimțitori/Rămân cu toții? Fii pe pace:/Când piatra cade-n mlaștină/Ea nici un cerc nu face*”.

La Quadrat -pentru un jucător de biliard, băutor. (mss.2259,f.139)

„*Înger în patru colțuri, o stea cu barbă lungă/Cine-a știut vrodată că tot ce eu iubeam/E-un dramaturg puternic dar fără bani în pungă,/Un paralelogram?*

E-un om a cărui visuri la bere tot țintează,/Ce se consumă-n asuri și joacă la hazard,/Un om, dorința cărui e pe biliard să șază,/Să doarmă pe biliard.

Adeseori în noapte văd umbra lui fatală,/În mână cu o halbă, în gură c-un cârnat,/În buzunări cu chifle și subsuori o oală/Și râde-până-i beat.

Visarea <sa> un șnițel, gândirea sa o bere,/Să bea etern, acesta e visul lui ciudat-/Ș-odată auzi-vom că-n cruda lui durere/În bere s-a necat... ”

<Anecdota -imitație sau traducere după un text german (Mss.2258,f.20 v.)

„*De-a născoci noi ipoteze doi filosofi s-au dus/Ca să găsească ce căutau în aer gol, în sus/Ast-o făcuse ei ades și fără de balon,/Acuma însă despărțiți de-a lumii mare zvon/Pământu-ntreg li se părea un plan pestrîț departe./Și fericit unul din ei exclamă: -Frate, frate,/Mă simt acumă desfăcut, **deasupra** noastră nime,/Cellalt se uită supărat la goala adâncime:/ Eu zic că nu, zisei apoi,/ Nu văd pe nime nici **sub** noi.*”

Merită să fie amintite și unele începuturi de parodii (toate după Homer), care „*chiar dacă n-au peste tot haină cuviincioasă, sunt pline de interes pentru înclinarea de răs a lui Eminescu, în potrivire cu literatura germană*” [7].

În **O Prescurtare din Odisseia**, sunt înșiruiți principalii junimiști cu porecele lor - dezvăluite de Panu și Negruzzi - de la Theodor Rosetti până la N.Gane (Draganelos). Odisseu e firește Titu Maiorescu (Mss.2256,f.50v.-48v).

Combinația „satiră și umor” destul de prezentă în opera eminesciană este întâlnită și în conflictul de tristă amintire dintre Mihai Eminescu și Alexandru Macedonski.

Alexandru Macedonski(14.03.1854-24.11.1920) rămas în istoria literaturii române, mai ales ca „poet al rondelurilor”, a manifestat un talent real dar ca om a fost dificil, dominat de mândrie, egoism, invidie și lipsă de diplomatie. În consecință a intrat în conflict cu multă lume dar mai cu seamă cu „junimiști” celebri precum: Caragiale, Alecsandri, Eminescu.

În 1875, Macedonski a fost arestat la Craiova acuzat de defăimare și rebeliune împotriva Partidului Conservator și a ministrului Lascăr Catargiu. A executat trei luni de închisoare la Văcărești, fiind eliberat în urma unei campanii întreprinse de liberali.

Invidios pe faptul că Alecsandri a primit un premiu din partea Academiei Române, Macedonski a demarat o polemică împotriva acestuia. Se spune că „bardul de la Mircești” i-ar fi răspuns prin intermediul dramei „*Fântâna Blanduziei*”, în care îl transpune pe Macedonski în figura invidiosului poet Zoli pus în antiteză cu Horațiu (Vasile Alecsandri).

Macedonski se apară cu o epigramă acidă la adresa lui Alecsandri: „*Coprins de-al gloriei nesațiu/Albit de ani, dar tot copil/ E lesne să mă faci Zoil/ Când singur tu te faci Horațiu*”.

Eminescu sare în apărarea „*regelui poeziei, veselul Alecsandri,*” cu un atac în proză: „*Dacă ar exista o înaintare absolută în omenire - un spor real de puteri - atunci Homer ar trebui să fi fost un măgar și Macedonski un geniu - pe când tocmai contrariul e adevărat*”.

În 1882, cel de-al doilea volum de poezii al lui Macedonski a fost criticat de junimiști iar Eminescu a explicat motivele, în stilul-i doct dar

și cu „scânteia de umor”, inserată în multe din creațiile sale: „*Poeziile lui Macedonski... nu-s frumoase prin aceea că-s naționale. Avem atâtea modele nobile în poeți mai vechi și mai ales poezia populară, încât insuficiența cu care sunt privite asemenea anomalii literare te umplu de spaimă lesne de justificat*”.

În 1883, chiar în perioada când Eminescu, după prima cădere nervoasă, a fost internat în sanatoriu (în condițiile samavolnice care au fost aduse la cunoștința publicului de abia în ultima vreme!), conflictul atinge punctul culminant. Atunci apare în presă următoarea epigramă:

„*Un X pretins poet-acum/S-a dus pe cel mai jalnic drum/L-aș plânge dacă-n balamuc/Destinul său n-ar fi mai bun/Căci până ieri a fost năuc/Și nu e azi decât nebun*”.

Coincidența evenimentelor cu ideile exprimate în aceste versuri „nefericite” inflamează opinia publică, exacerbată de ziaristul Grigore Ventura (fost colaborator al lui Macedonski la revista *Literatorul* !), care-l identifică pe X cu Eminescu.

Atacat „cu toate tunurile”, Macedonski începe să se disculpe, încercând să convingă opinia publică cum că epigrama respectivă nu se referă la „marele poet” și că el nici măcar nu este autorul acesteia. Chiar dacă trimite astfel de „desmințiri” la mai multe ziare, niciunul din ele nu le publică. Din acel moment, nu i se mai tipăresc creațiile literare, fiind ignorat chiar și de prieteni. În câțiva ani ajunge într-o groaznică stare de decădere materială, fizică și psihică. Pentru o vreme pleacă din țară și se stabilește la Paris, încercând să-și publice poeziile la momentul când, simbolismul, curent cultural la care aderase și el, prinsese teren. La revenirea în țară (1885) „s-a bucurat” de aceeași ostilitate care-i cauzase plecarea.

Ion Luca Caragiale l-a ironizat pe Alexandru Macedonski în revista „Ghimpele”, sub numele de Aamsky, aluzie la presupusa origine lituaniană a „poetului rondelurilor”. La rândul său Macedonski a reacționat violent și chiar s-a implicat într-un proces de calomnie intentat de „dramaturg” tânărului publicist, Constantin Al. Ionescu (Caion) în 1901, ca urmare a acuzațiilor de plagiat lansate de acesta. La procesul respectiv, celebru în epocă, avocatul

acuzării a fost Barbu Ștefănescu Delavrancea iar avocatul apărării chiar Alexandru Macedonski. În final Caion (discipol al lui Macedonski) a fost achitat dar Caragiale scârbit de nedreptatea ce i s-a făcut a părăsit definitiv țara. Atacurile lui Macedonski asupra operei lui Caragiale au continuat și după proces! [8].

Iată cum satira și umorul utilizate exagerat au contribuit la conflicte neprincipiale între mari scriitori, în detrimentul culturii românești!

P.S. Se cunoaște că Mihai Eminescu, „sfântul preacurat al ghiersului românesc” cum l-a văzut Tudor Arghezi a avut, atât în timpul scurtei sale vieți cât și după dispariția sa pământească, chiar și în zilele noastre, numeroși detractori. Pe de altă parte o uriașă masă de scriitori, români și străini, consacrați sau amatori, i-au adus elogiile în proză sau în versuri. Din multitudinea acestora, am ales la finalul eseului să reproduc o epigramă, care pare a fi mai degrabă un madrigal închinat „Luceafărului”, pe care Leonida Bodnărescu a semnat-o cu pseudonimul SENECA [9]:

„Lui Eminescu

Poet! - urâtă meserie!

Părinte de literatură!

Aveai și tu statui-o mie

Dacă erai o secătură!”

Bibliografie

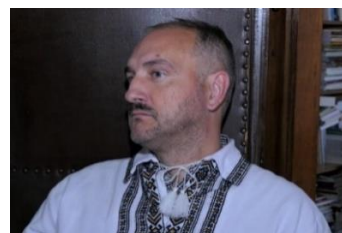
- 1.Eugen Simion, *Introducere la Mihai Eminescu, Opere, Poezii* (sub îngrijirea lui Nicolae Georgescu), Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2013.
- 2.Floarea Necșoiu, *Mihai Eminescu-emblema spiritualității românești*, Editura Dacoromână, București, 2013.
3. M.Eminescu, *Poezii, proză literară* (sub îngrijirea lui Petru Creția) vol.I, Editura Cartea Românească, 1978.
- 4.M.Eminescu, *Poezii, proză literară* (sub îngrijirea lui Petru Creția) vol.II, Editura Cartea Românească, 1978.
- 5.Dumitru Murărașu, *Naționalismul lui Eminescu*, Editura Pacifica, București, 1994.
- 6.Eminescu, *OPERE, Poezii*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2013, p.745.

7.George Călinescu, *Opera lui Mihai Eminescu*. (vol I). Editura pentru literatură, București, 1969.

8.Elisabeta Bouleanu, *Cel mai orgolios intrigant și pus pe ceartă contemporan al junimiștilor-Alexandru Macedonski* [adevărul.ro] -accesat la 6 septembrie 2022).

9.Leonida Bodnărescu (SENECA), *Lui Eminescu*. Cele trei Crișuri/Oradea Mare, An.VI, nr. 8-9, aug. - sept. 1925, p.12

Ionuț ȚENE

Spre o critică și o istorie literară românească în Diaspora

Consider că ar trebui schimbată paradigma analizei, teoriei criticii și istoriei literare românești. Lucrurile s-au schimbat din punctul de vedere al sociologiei și geografiei culturale față de anul 1989. Criticii și istoricii literari nu mai pot aborda valorile literare doar din perspectiva scriitorilor români trăitori în granițele statului român. De circa 22 de ani, odată cu ridicarea vizelor pentru români în Uniunea Europeană, conform statisticilor oficiale, au emigrat circa 5-6 milioane de români. Acești români s-au integrat economic și social în țările de adopție, dar cultural și spiritual rămân conectați la universalitatea civilizației românești. În Diaspora se nasc deja mai mulți copii români decât în România, lucru confirmat de statistici. Este o statistică care trebuie să ne facă să ținem seama, noi, ca stat român, de potențialul românilor din Occident nu numai la dezvoltarea social-economică a românității pe aceste meleaguri, dar, mai ales, despre contribuția culturală adusă atât țărilor europene dar, în special, națiunii române. Un rol important care ține conștiința națională și identitară trează este Biserica, care a împânzit Europa cu o rețea de parohii, care, pe lângă oficierea slujbelor religioase, contribuie la păstrarea identității culturale și spirituale a

românilor, organizând, de asemenea, adevărate școli confesionale românești în lăcașurile de cult. Un rol important pentru păstrarea valorilor culturale românești în Diaspora îl are ICR-ul și societățile civice finanțate de Departamentul Românilor de Pretutindeni, precum și numeroasele reviste culturale în limba română apărute în toate țările europene și peste ocean.

E important ca critica literară să depășească paradigma locală a lui Nicolae Manolescu sau a lui Alex Ștefănescu și să nu se mai refere în studiile de specialitate doar la scriitorii din granițele statului român, ci să se scrie și despre poeții sau prozatorii, care trăiesc în Diaspora, tot mai numeroși și mai valoroși. Asistăm la o emulație frugiferă a literaturii române în Diaspora. Față de istoria Exilului românesc de dinainte de 1989, Diaspora actuală diferă foarte mult. Atunci personalitățile din Exil erau obligate de situația regimului politic comunist de a trăi în fara granițelor statului român. Despre Exilul românesc s-au scris cărți interesante, doar dacă mă gândesc în ultimii ani la cărțile scriitorului clujean Constantin Cubleșan. Diaspora românească post-comunistă de azi este mult mai numeroasă decât Exilul și e formată deja din două generații de români, care au ales din diverse motive să trăiască în Occident. Membrii numeroși ai Diasporei au creat o Românie extinsă în afara granițelor statului român, care palpită viguros pe plan cultural și spiritual cu sprijinul Bisericii, MAE, ICR sau DRP. Din punct de vedere cultural au apărut scriitori valoroși în Diaspora despre care, din păcate, se scrie puțin în țara noastră. Au luat ființă, de asemenea, o salbă de reviste culturale și literare în limba română în țările Occidentului, precum și târguri de carte, simpozioane, site-uri mass-media de limba română, biblioteci și cenacluri literare. Există deja posturi de radio și televiziune în limba română care mențin trează conștiința culturii noastre în comunitățile din Diaspora. Mă gândesc la românii din Spania care au creat cultural și spiritual o "Românie mică", cu târguri de carte, reviste și site-uri în limba română, precum și cenacluri literare. Cu drag citesc "Români în Andalucia" sau particip la târgul de carte românească din toată Diaspora – Culturo, care se desfășoară anual la Madrid. Aici poeți talentați ca

Marin Dumitrescu sau Eugen Barz, și nu numai, crează o poezie originală. Se organizează și un minunat festival de poezie la Madrid, la care participă poeți din România. La Viena steagul culturii române îl înalță Asociația "Mihai Eminescu". În Israel scriitorii de limbă română sunt grupați în jurul agenției de presă AnimaNews. La Paris dincolo de subteranele catacumbelor de le la Saint-Sulpice se practică o teologie românească de înaltă ținută, coordonată de preotul Răzvan Ionescu. În Franța avem conceptul românesc de succes literar: Biblioteca Diaspora.

De fapt în toate țările Europei se înființează biblioteci românești pe lângă asociații literare sau Biserica, cu rol educativ și de promovare a literaturii române din țările unde trăiesc comunități românești puternice. În Italia avem cenaclul de literatură de la Roma, care fermentează o generație de poeți români recunoscuți în Diaspora, dar și în România. Scopul Cenaclului de la Roma a fost acela de creare de ateliere literare și artistice, cu profil strict cultural, fără a avea beneficii financiare. Donațiile și sponsorizările vin din partea membrilor activi, iar acestea sunt înregistrate legal, cenaclul nebeneficiind de surse financiare guvernamentale, europene sau din partea altor organisme. „Cenaclul de la Roma” a parcurs etape și evenimente culturale la care s-a învățat împreună despre cum se face din ce în ce mai bine o structură în care să primeze literatura universală și cu precădere cea românească, apoi valorizarea și a altor forme de manifestare culturală. În Portugalia a fost întemeiat cenaclul literar «Vasile Romanciuc». În Canada funcționează cenaclul "Eminescu" și apare revista "Destine literare", sub coordonarea lui Alexandru Cetățeanu. La Montreal trăiesc poeți români care publică volume de referință la edituri de top din Canada, cum ar fi Globart Universum. Desigur nu doresc acum să trec în revistă sutele de publicații și evenimente literare românești, care funcționează cu succes în Diaspora, doar doresc să trag atenția criticii literare și istoricilor literari din țară să-și aplece mai mult privirea și acribia critică față de noii scriitori formați în Diaspora și față de pleiada personalităților literare de aici, care fac parte din cultura română.

Asistăm la un moment de cotitură a istoriei literare românești, în care atât Uniunea Scriitorilor din România, dar și Liga Scriitorilor Români ar trebui să-și extindă filialele în marile capitale europene din Diaspora, unde trăiesc și creează noile generații de scriitori români, care treptat sunt integrați și recunoscuți de istoria literaturii române contemporane. Nu se mai poate scrie o istorie și o critică literară fragmentară, fără a include operele scriitorilor români din Diaspora, tot mai valoroși și originali, care includ o viziune nouă și proiectează interesante perspective de interpretare asupra limbii și literaturii române. Scriitorii din Diaspora vor fi tot mai mult integrați în critica și istoria literară românească. Cultural, azi, România este mult mai mare.

Dr. Stelian GOMBOȘ

Omul în rugăciune, în genunchi...

Astăzi, a vorbi despre rugăciune, într-o lume în care avem atât de multe alte preocupări mult mai „palpabile și mai rentabile”, constituie, de cele mai multe ori, un „nonsens” datorită gândirii noastre foarte pragmatice în urma căreia așteptăm, în cel mai scurt timp, lucruri și rezultate foarte „concrete” și foarte „eficiente”!... Pentru foarte mulți dintre noi cei așa ziși credincioși a ne ruga înseamnă a depune un efort prea mare și pentru o lungă durată (de fapt ar trebui pentru toată viața) pentru care noi nu prea avem timp sau, mai bine zis, nu reușim să ne facem suficient timp!...

Ne comportăm, în acest fel, în raport cu rugăciunea fiindcă, foarte mulți dintre noi, nu (re)cunoaștem autenticul motiv și scop al viețuirii noastre pe acest pământ!...

În altă ordine de idei, nevoia de rugăciune a omului credincios este în afară de orice îndoială.

Cu cât este mai puternică credința, cu atât este mai puternică și nevoia sa de rugăciune. Dar în societatea de astăzi constatăm o slăbire a credinței. Prin urmare și un fel de indiferență față de rugăciune. Poate că noțiunea de societate secularizată nu indică, totuși, o societate total necredincioasă, ci o societate în care majoritatea membrilor nu mai practică rugăciunea decât foarte rar, în momente excepționale.

„Pentru cel care dorește să-și mențină vigoarea credinței prin rugăciune se pune, astăzi, o dublă problemă: aceea de a-și apăra credința împotriva influențelor nefaste a unui mediu slăbit în credință și aceea de a apăra practica rugăciunii în cadrul unei societăți care a pierdut în mare parte uzul rugăciunii. În timp ce omul de odinioară găsea în mediul social un factor prin care își întărea credința și practica rugăciunii, astăzi acest mediu este un factor de răcire, un factor împotriva căruia cel care vrea să-și mențină credința și rugăciunea trebuie să se apere.” – ne relatează Părintele Profesor Dumitru Stăniloae în lucrarea sa „Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt”.

Astăzi omul credincios trebuie să caute într-o mare măsură el însuși motivații care să-i poată susține credința și propria sa practică a rugăciunii. Și tocmai acest lucru ar putea face credința sa mai profundă și rugăciunea sa mai fierbinte, dat fiind că, într-o mare măsură, ele nu mai sunt susținute de mediul social.

Prin urmare, omul care reușește să-și întărească credința și rugăciunea prin motivații personale, reflectate, poate deveni el însuși un focar pentru întărirea credinței și înnoirea rugăciunii în mediul său social. Prin aceasta el poate ajuta societatea să iasă din viața superficială, saturată de continuă plictiseală și permanentă monotonie, care sunt două din cauzele slăbirii credinței și a rugăciunii; cu alte cuvinte – spune tot Părintele Dumitru Stăniloae în aceeași lucrare – el poate ajuta să regăsească un conținut mai substanțial, să-și întărească rădăcinile adânci înfigându-le într-o mai mare profunzime a vieții, fără de care existența umană este de o uniformitate monotona și lipsită de semnificație.

Altfel spus, o trăsătură caracteristică a acestei societăți este aceea că omul se simte în ea mult mai singur decât în societatea de ieri în care nu

lipsea preocuparea pentru Dumnezeu. Credinciosul simte astăzi nevoia de a se ruga poate mai mult decât în trecut, pentru că prin rugăciune se salvează de singurătatea care este atât de greu de suportat. „El găsește în rugăciune mijlocul de a fi în comuniune cu Dumnezeu. Îl are în rugăciune pe Dumnezeu Însuși în dialog cu el prin toate lucrurile și el însuși îl vede și îl înțelege pe Dumnezeu prin toate. Cel ce se roagă ia cunoștință de rădăcinile sale în realitatea personală, infinită a lui Dumnezeu și nu se lasă pradă valurilor superficiale ale vieții, ale unei vieți închise doar în orizontul pământesc. Își poate umple viața cu un conținut infinit” – susține același părinte în aceeași lucrare.

Cu alte cuvinte, într-o societate care ne hrănește cu felurite concepte psiho-sociale de genul „tu decizi”, „tu trebuie să fii cel mai puternic”, „gândește liber”, „we love to entertain you”, omul contemporan a pierdut imboldul și nevoia interioară de a îngenunchea. Însă, flacăra nu a fost stinsă de tot. A rămas o scânteie, o licărire sfântă. Dumnezeu are momentul rezervat pentru fiecare, atunci când din scânteie se va aprinde o flacără puternică.

De multe ori, poate că ne-am întrebat de ce bunicile noastre se rugau în genunchi în biserică, dar și acasă. În fața candeliei pâlpâitoare și a icoanei afumate, rugăciunea lor trecea dincolo de lumea aceasta. O rugăciune simplă, neștiutoare, o adevărată anafora populară. Ce dădea acestei rugăciuni o notă distinctivă? Tocmai faptul că se făcea în frângerea genunchilor, chip al frângerii interioare a inimii.

Bunica nu auzise niciodată de grecescul „metanoia” sau de practici isihaste și curente filocalice. Însă, știa bine un lucru: rugăciunea nu se face decât în genunchi, în stare de smerenie și de cucernicie, de liniște și de împăcare cu Dumnezeu. Pentru bunicile noastre, a îngenunchea nu era o povară – ci un mare privilegiu. Îngenuncherea la rugăciune este o notă caracteristică religiei creștine.

Iudeii contemporani Mântuitorului Iisus Hristos obișnuiau să se roage stând în picioare la sinagogă sau la colțul străzii, pentru a-și etala pietatea. Spre deosebire de această stare, Însuși Mântuitorul a îngenuncheat la rugăciunea din grădina Ghetsimani și Maica Domnului a

îngenuncheat lângă Crucea Fiului ei. Sfântul Ștefan a căzut în genunchi înainte să moară ca martir (Fapte 7,60), iar Apostolul Petru a îngenuncheat lângă trupul Tavitei „și, rugându-se a înviat-o”. (Fapte 9,40). Acestea sunt exemple dumnezeiești și argumente istorice în favoarea rugăciunii îngenuncheate. Însă, mai presus de a fi o practică istorică, a îngenunchea este legat de starea noastră de spirit. De multe ori, simțim că avem nevoie să stăm în genunchi. Ceva, o putere necunoscută, un imbold, o taină și o minune ne pun în genunchi.

Într-o societate care ne hrănește cu felurite concepte psiho-sociale de genul „tu decizi”, „tu trebuie să fii cel mai puternic” „gândește liber” „we love to entertain you”, omul contemporan a pierdut imboldul și nevoia interioară de a îngenunchea. Însă, flacăra nu a fost stinsă de tot. A rămas o scânteie, o licărire sfântă în fiecare. Suntem mai mult sau mai puțin conștienți de această scânteie, dar ea pâlpâie, indiferent de cât de mult vrem noi să o stingem. Dumnezeu are momentul rezervat pentru fiecare, atunci când din scânteie se va aprinde o flacără puternică.

Un bun exemplu în acest sens este povestirea unei actrițe din Statele Unite ale Americii, un suflet care, după multe căutări, a aflat pacea stând în genunchi – lângă zidul unei mănăstiri ortodoxe. Mary McCann era un om de succes pe Broadway, un tânăr talent în plină ascensiune. Avea spectacole, faimă, bani și o viață de vedetă. Schimbarea a avut loc în momentul în care a cunoscut o trupă de teatru din România. A fost fascinată de acești oameni care, deși veneau din estul sărac al Europei, aveau ceva aparte. O lumină în ochi. „Ce au ei și nu am eu?”, s-a întrebat. Răspunsul a fost simplu: „Vino și vezi!” - așa cum i-a spus Sfântului Apostol Andrei chiar Mântuitorul Iisus Hristos, când l-a chemat la apostolie.

Nu știe bine cum s-a trezit în avionul de București. I-a plăcut ce a văzut, dar nu era cu nimic diferit față de ceea ce găsisese și în alte călătorii. Asta, până când „am ajuns în lumea mănăstirilor din Moldova și Bucovina. Stând tăcut în umbra adâncă a Mănăstirii Vărtic, genunchii mi s-au îndoit instinctiv și m-am trezit îngenuncheată în acel pământ binecuvântat. Pe

obraz îmi curgeau lacrimile. Totul a început să se schimbe în mine. Stând în fața icoanelor Maicii Domnului, vechi de secole, am vărsat lacrimi care erau în mine de zeci de ani. Niciodată nu mai plânsesem. Nu știam că pot plânge. Simțeam că mi se frânge coșul pieptului de câte ori încercam să înțeleg ceva... inima mea își depășea limitele, revărsându-se în afară...” (*Actorii și credința*, Editura Lumea Credinței, București, 2013, pp. 119-123).

Era un om care nu a mai stat, niciodată până atunci, în genunchi. O persoană asemenea nouă, cu griji, nevoi, întrebări și îndoieli. Zice un sfânt contemporan, Nicolae Velimirovici, că diferența dintre ortodoxul balcanic și sofisticatul om occidental este faptul că primul știe să îngenuncheze la rugăciune. Știe că a sta în genunchi, de vorbă cu Dumnezeu, este semn al smereniei și al pocăinței pentru păcatele sale, al recunoașterii imperfecțiunilor proprii. Îngenunchind, omul își recunoaște căderea în păcat, nevrednicia sa. Apoi, ridicându-se, se smulge din viața de până atunci, spre o nouă viață. Prin îngenunchere, omul coboară în mod voluntar în țărâna din care a fost făcut, predându-și viața în voia lui Dumnezeu. Așa ne arată și Sfântul Isaac Sirul, că „de fiecare dată când ne plecăm genunchii, arătăm cu fapta că prin păcat am fost azvârliti la pământ, dar iubirea de oameni a Ziditorului nostru ne-a rechemat la cer”.

În încheiere, voi sublinia încă odată că, prin rugăciune omul în genunchi pășește înaintea lui Dumnezeu, pentru a vorbi cu El despre sufletul său, despre desăvârșirea și despre mântuirea sa, rugăciunea rămâne suprema datorie a noastră, a tuturor creștinilor, văzând și constatând din cele enunțate aici importanța și actualitatea ei, fiind ieri, azi și în veci aceeași; ea fiind semnul supremației morale și duhovnicești în lume. Dacă, prin absurd, ar fi să înceteze, la un moment dat, rugăciunea pe pământ, nevinovăția ar rămâne fără ocrotire, păcatul fără iertare, virtutea fără putința desăvârșirii și lumea ar intra în întunericul stricăciunii și a morții care ar duce la noaptea veșnică a iadului.

Nădejdea sporește prin rugăciune: nădejdea Zilei din urmă, neînserate, când adierea Duhului va împrăști cenușa și va arăta ca un „rug aprins” întru Hristos. Risipirea amăgirii și zdrobirea

morții nu se vor săvârși fără mari încercări. Atunci, cine va chema Numele Domnului se va mântui.

Rugăciunea și, mai ales, rugăciunea rostită în genunchi, este o minune ce face minuni: Îl coboară pe Dumnezeu și înalță sufletul către El. Este o minune pe care o putem săvârși și de care ne putem împărtăși zilnic, plecând genunchii trupului dar, mai ales, ai sufletului și înălțând mintea noastră spre Domnul. Urmează doar să-i înțelegem sensul și să o cultivăm spre și pentru desăvârșirea noastră căci ea este semnul omenității și izbăvirii noastre!...

Mihaela-Mariana Cazimirovici

Ce vedem și ce se vede

Într-o primă instanță, lumea pare să se desfășoare în fața noastră și e nevoie să ne integrăm, conștiincios sau cât mai conștiincios, încă de la naștere, în ea.

Suntem treptat integrați și purtăm asupra noastră câte o etichetă, primită tot din afara noastră. Și, de cele mai multe ori, nu există ieșire când ești privit: ești ce scrie pe etichetă.

Așa să fie? Sau eticheta se poate schimba, sau trebuie, uneori, să fie schimbată, pentru a te arăta așa cum îți dictează propriul suflet și nu lumea?

Cel mai grav e când lumea e cea care te formează sau te formulează; când exteriorul pare să știe mai bine cum îți e ție cel mai bine. Drumul e blocat pentru o altă direcție personală, mai ales, pentru că exact cei din jur te pun pe drumul tău vechi, te așază acolo unde ai fost pus de-a lungul timpului.

Dar cum de se-ntâmplă să vrei, dintr-o dată, să înțelegi cine ești? De ce o asemenea schimbare? De unde vine întrebarea pe care ți-o pui, aparent,

din senin?

La „de ce?” e greu de răspuns, de cele mai multe ori, și nici nu are importanță, în cazul acesta, pentru că doar întârzie ceea ce a fost deja întârziat. Așa că, mai degrabă, ar fi nevoie de mers înainte și nu de întrebare cum s-a ajuns aici. O privire constantă în trecut nu aduce viitorul, ci o nouă pierdere de timp. Iar timpul, rămâne una dintre cele mai importante resurse umane.

În existența noastră pământească, s-ar zice că timpul nu poate fi întors înapoi și nici nu e sigur. E limitat în mintea noastră și ritmul lui e constant, în mod aparent. El fuge printre degete, cu fiecare clipă adăugată. Iar privind pe ceas, cum se mișcă secundarul, ritmul lui scapă oricărei șanse de oprire. Ne vedem neputincioși și, așa, ne integrăm în mersul lumii. Fără a ne defini personal, fără a încerca să fim ceea ce putem fi, pentru că, nu-i așa, înțelepciunea lumii ne precede și ne pune pe calea ei, în rând cu ceilalți.

Numai că există momente când timpul pierde lupta; există momente de conștientizare, în care o sclipire interioară răstoarnă tot ce știam despre lume și ne obligă, da, ne obligă, să ne întoarcem spre interiorul propriu, spre trupul, spre mintea și spre sufletul proprii. Ele devin ceea ce sunt deja: lumea interioară de unde pornește totul, de fapt.

Și străfulgerarea aceasta nu mai permite doar ce se vede, ci și ceea ce vedem noi înșine. Iar lumea ni se schimbă cu totul și înțelegem, uimiți, mai întâi, că ne aparțin toate cele trei: trupul, mintea și sufletul, iar ele sunt cele care ne definesc și nu eticheta văzută în exterior, chiar și de noi înșine. Dintr-o dată, limitele se sparg, cutia strâmtă în care am existat, până acum, se topește sub ochii noștri și lasă loc infinitului de posibilități.

Indiferent când se produce această conștientizare, infinitul rămâne infinit, chiar dacă trupul nu are aceleași posibilități la orice vârstă, însă există alte și alte lucruri de făcut, de experimentat și de trăit. Necuprinsul ne învăluie. Și nu ne rămâne decât să întindem mâna și să alegem. Să alegem o nouă cale, pe cea cuprinsă în noi, nu pe mica etichetă formulată de lumea exterioară, finită, impersonală și falsă, care nu are habar de cea interioară, infinită, personală și adevărată.

Din tainele Universului

Nicolae Grigorie-Lăcrița

Vârsta universului, a stelelor, a soarelui, a pământului și a omului, în relatările din Biblie și conform descoperirilor științifice

„Prin spațiu, Universul mă cuprinde, mă înghite ca pe un punct; prin gândire, îl cuprind eu.”
(Blaise Pascal)

1. Precizări preliminare

„Tot ceea ce suntem este rezultatul a ce am gândit. Mintea este totul. Devenim ceea ce gândim.” (Buddha)

Între „Vârsta universului, a stelelor, a soarelui, a pământului și a omului”, (1) în relatările din Biblie și cea (3) conform descoperirile științifice, **sunt diferențe foarte mari.**

Multă vreme oamenii au crezut (și unii mai cred și azi!?) că **Pământul stă nemișcat în centrul Universului și că Soarele, planetele și stelele se învârtesc în jurul lui.**

Această concepție este cunoscută sub numele de teoria **geocentrică** și se bazează pe consemnările din Biblie, Vechiul Testament, Cartea Geneza, redată în **Anexa nr. 1**, în care se prezintă, comparativ, și cele mai importante argumente științifice în baza cărora se susține teoria **heliocentrică**, care susține că **planeta Pământ este cea care se învârtă în jurul Soarelui.**

Problema în discuție se prezintă *fără comentarii din partea subsemnatului*, urmând ca fiecare să înțeleagă ce poate și ce vrea după mintea și după credința sa, eu fiind convins că nimic nu-i poate opri din drumul lor pe oamenii cu gândire creativă și că foarte greu este să-i faci să se schimbe pe cei cu mentalitate greșită.

2. Teoria geocentrică, conform *Bibliei*
„Între coperțile unei singure cărți, Biblia,
se află răspunsurile la toate problemele cu
care ne confruntăm azi.” (Ronald Reagan)

Teoria geocentrică, conform căreia **Pământul stă nemișcat în centrul Universului și că Soarele, planetele și stelele se învârtesc în jurul său**, este consemnată în *Biblie*, Vechiul Testament, Cartea Geneza, capitolul (cap.) 1, versetele (vs.) 1 - 31 și cap. 2, vs. 1 - 3, în care se spune:

1. În prima zi Dumnezeu a făcut **pământul**, lumina, ziua și noaptea, seara și dimineața (cap. 1, vs. 2 - 5).

2. În a doua zi Dumnezeu a făcut **cerul** (cap. 1, vs. 6 - 8).

3. În a treia zi Dumnezeu: a separat uscatul de ape; a dat pământului verdeață (cap. 1, vs. 9 - 13).

4. În a patra zi Dumnezeu a făcut **Soarele, luna și stelele** (cap. 1, vs. 14 - 19), inclusiv cu reglarea mișcării corpurilor cerești (în jurul Pământului) cu scopul: ca să despartă ziua de noapte; să arate vremurile, zilele, anotimpurile și anii etc.

5. În a cincea zi Dumnezeu a făcut **viețuitoarele mării** (cap. 1, vs. 14 - 23).

6. În a șasea zi Dumnezeu a făcut **viețuitoarele pământului** (cap. 1, vs. 24 - 25) și **omul** ('adam' în ebraică). Cartea Geneza conține, în capitolul 2, amănunte suplimentare despre creațiunea omului

7. În a șaptea zi Dumnezeu **Și-a sfârșit lucrarea și S-a odihnit** (cap. 2, vs. 1 - 3).

Astfel prezintă Biblia modul în care a decurs crearea, de către Dumnezeu, a pământului (cu tot ce există pe el), a cerurilor, a soarelui, a stelelor și a omului.

Deci, din cele șase zile ale Creației, în cinci zile Dumnezeu a făcut pământul cu tot ce este pe el și numai într-o singură zi, a patra, a făcut Soarele, luna și stelele, deci tot Universul.

În legătură cu „*durata unei zile a creațiunii*” se impun următoarele precizări. Numeroși cercetători consideră că, conform cuvintelor textului Bibliei, „*cele șapte zile ale creațiunii*” „*au fost zile terestre de durată obișnuită, de 24*

de ore”. A se vedea în acest sens Biblia de pe site-ul mybible.ro, singura care conține explicații foarte importante după (aproape) fiecare verset. În această Biblie, în Geneza, capitolul 1, versetul 5, se prezintă explicații importante cu privire la „*durata unei zile a creațiunii*”, respectiv la „*durata fiecăreia dintre cele șapte părți ale săptămânii creațiunii*”. Scripturile vorbesc clar despre șapte zile ale creațiunii (vezi și Exod, cap. 20, vs. 11) și nu de perioade de durate nedefinite, „*o zi a creațiunii fiind o zi terestră de durată obișnuită, de 24 de ore*”.

3. Teoria heliocentrică, conform *științei*
„Pe mine mă puteți arde, dar adevărul
spuselor mele nu-l puteți distruge. Secolele
viitoare mă vor înțelege și mă vor prețui!”

(Giordano Bruno, înainte de a fi ars pe rug)¹

Teoria științifică a nașterii și a evoluției Universului este total diferită de ceea ce este consemnat în *Biblie*.

1. Vârsta Universului este de aproximativ 13,8 miliarde de ani. „*Marea explozie*” sau „*Marea Explozie Inițială*”, cunoscută sub numele de „*Big Bang*”, este modelul cosmologic care explică, printre altele:

¹ **Giordano Bruno**, născut în ianuarie 1548, susținător al teoriei heliocentrice, a fost ars pe rug de Inchiziție, pe 17 februarie 1600, pentru concepția sa panteistă și pentru convingerea sa asupra infinității universului, idei considerate eretice, numele lui devenind sinonim cu cel de victimă a obscurantismului. Secolele care au urmat au înțeles și au prețuit adevărul spuselor lui Giordano Bruno, tot așa cum s-a înțeles și faptul că **atât o religie politică, cât și un stat religios, sunt niște structuri monstruoase, până la a fi criminale prin obscurantisme și prin fanatisme religioase**. „Cele mai groaznice și cele mai crude crime pe care istoria le-a înregistrat au fost comise sub adăpostul religiei sau al altor motive la fel de «nobile».” (Mahatma Gandhi).

a) condițiile inițiale și ale dezvoltării ulterioare a materiei, a energiei, a spațiului și a timpului, altfel spus a nașterii și a evoluției Universului;

b) de ce Universul pare a fi uniform în toate direcțiile;

c) cum Universul s-a extins permanent încă de la apariția sa, de la o singularitate primordială fierbinte și densă (adică de la un punct de o natură cu totul specială) acum aproximativ 13,8 miliarde de ani, ceea ce este astfel considerat vârsta Universului. Acest model este susținut de explicațiile cele mai complete și corecte din punct de vedere științific.

2. **Vârsta stelelor.** Se consideră că formarea stelelor a început la doar 250 de milioane de ani de la începerea Universului, ceea ce face ca unele stele să aibă o vârstă de până la 13,550 de miliarde de ani. Majoritatea stelelor au între 1 miliard și 10 miliarde de ani. (Vezi https://ro.wikipedia.org/wiki/Calea_Lactee)

3. **Vârsta Soarelui** este estimată la 4,6 - 5,0 miliarde de ani.

4. **Vârsta Pământului** este considerată a fi de 4,50 – 5,0 miliarde de ani.

5. **Vârsta omenirii.** Animale foarte asemănătoare cu oamenii moderni au apărut prima dată acum aproximativ 2,5 milioane de ani (după Yuval Noah Harari. Sapiens. Scurtă istorie a omenirii. Editura Polirom, 2017 pg. 13). Specii dispărute din genul *Homo* includ *Homo erectus*, existent în urmă cu aproximativ 1,8 până la 0,1 milioane de ani, și o serie de alte specii. Vârsta speciei *Homo sapiens* (oameni care arătau ca noi) din strămoșul *Homo erectus* se estimează că a apărut în Africa, cele mai vechi fosile având circa **300.000 de ani**. (conform https://ro.wikipedia.org/wiki/Homo_sapiens)

Pentru a se înțelege cât mai bine problema în discuție, după mintea, după puterea de înțelegere și după credința fiecăruia, *fără comentarii din partea subsemnatului*, în **Anexa nr. 1** se prezintă, comparativ, „Vârsta universului, a stelelor, a soarelui, a pământului și a omului”, atât în relatările din Biblie, cât și conform cercetărilor științifice.

Anexa nr. 1

Vârsta universului, a stelelor, a soarelui, a pământului și a omului,

(1) în relatările din Bibliei și (2) conform cercetărilor științifice

1. În relatările din Biblie, în care Dumnezeu:	2. Conform cercetărilor științifice:
În prima zi a făcut pământul, lumina, ziua și noaptea, seara și dimineata (cap. 1, vs. 2 - 5). În a doua zi a făcut cerul (cap. 1, vs. 6 - 8). În a treia zi a separat uscatul de ape; a dat pământului verdeață a (cap. 1, vs. 9 - 13). În a patra zi a făcut Soarele, luna și stelele (cap. 1, vs. 14 - 19), inclusiv cu reglarea mișcării corpurilor cerești (în jurul Pământului) cu scopul: ca să despartă ziua de noapte; să arate vremurile, zilele, anotimpurile și anii etc. În a cincea zi a făcut viețuitoarele mării (cap. 1, vs. 14 - 19). În a șasea zi a făcut viețuitoarele pământului (cap. 1, vs. 20 - 23). În a șaptea zi Și-a sfârșit lucrarea și S-a odihnit (cap. 2, vs. 1 - 3). Deci, din cele șase zile ale Creației, în cinci zile Dumnezeu a făcut pământul și ce este pe el și numai într-o singură zi, în a patra, a făcut Soarele, luna și stelele, deci tot	1. Vârsta Universului este de aproximativ 13,8 miliarde de ani, calculați de la „Marea Explozie Inițială”, cunoscută sub numele de „Big Bang” 2. Vârsta stelelor. Formarea stelelor a început la doar 250 de milioane de ani de la începerea Universului, ceea ce face ca unele stele să aibă o vârstă de până la 13,550 de miliarde de ani. Majoritatea stelelor au între 1 miliard și 10 miliarde de ani. 3. Vârsta Soarelui este estimată la 4,6 – 5,0 miliarde de ani. 4. Vârsta Pământului este estimată la 4,50 - 4,55 de miliarde de ani. 5. Vârsta omului. Animale foarte asemănătoare cu oamenii moderni au apărut prima dată acum aproximativ 2,5 milioane de ani. Specii dispărute din genul <i>Homo</i> (OMUL) au fost mai multe și au existat în urmă cu aproximativ 1,8 până la 0,1 milioane de ani. Homo sapiens (oameni care arătau ca noi) a apărut în Africa, cele mai vechi fosile

Universul. Unele calculele efectuate (numai) pe baza datelor din Biblie ajung la concluzia că atât omul, cât și Pământul au o vechime de 6.000 de ani, sau de cel mult 9.000 de ani.	având circa 300.000 de ani.
---	------------------------------------

4. Papa Ioan Paul al II-lea despre Big Bang

„Sunt două excese la fel de periculoase:

1) a exclude rațiunea

2) a nu admite decât rațiunea.” (Blaise Pascal).

Știința caută să ofere răspunsuri la originea și la evoluția Universului și a omului, tot mai mult pe baza „**teoriei Big Bang**” și a „**teoriei evoluționiste**”, dar nici religia, prin mințile sale cele mai luminate, nu se lasă mai prejos cu „**teoria creației**”.

Exemplul de mai jos este edificator în acest sens.

Papa Ioan Paul al II-lea a dovedit că a avut o foarte bună viziune despre religie *ținând cont și de realitățile lumii în care trăim, de cuceririle științifice.*

Edificatoare în acest sens sunt și următoarele consemnări ale ilustrului fizician Stephen W. Hawking în cartea sa „*Scurtă istorie a timpului*”, editura Humanitas, București, pag. 137 (sublinierea îmi aparține):

„Biserica Catolică, în anul 1981, când Papă era Ioan Paul al II-lea, „a hotărât să invite mai mulți experți cu care să se consulte în probleme de cosmologie. La sfârșitul conferinței participanții au avut o audiență la Papă. **El ne-a spus că era bine să se studieze evoluția universului după Big Bang, dar nu ar trebui să facem cercetări în ceea ce privește Big Bang-ul însuși deoarece acela a fost momentul Creației și deci lucrul Domnului.**”

Deci, înțeleptul Papă Ioan Paul al II-lea:

1) a fost de acord cu teoria Big Bang, care explică condițiile nașterii și a evoluției materiei, a energiei, a spațiului și a timpului, altfel spus a nașterii și a evoluției Universului, 2) **dar** cu precizarea că 2.1) „Big Bang-ul însuși a fost momentul Creației și deci lucrul Domnului”, și

2.2) ce a fost înainte de Big Bang numai Dumnezeu știe.

„**Ateismul dovedește puterea minții, dar numai până la un anumit punct.**” (Blaise Pascal, n.1623, d. 1662)

În legătură „cu ce a fost înainte de Big Bang” se impune a aduce în discuție și pe Sfântul Augustin². Când acesta a fost întrebat „Ce-a făcut Dumnezeu înainte de a crea universul?”, acesta a spus: „El pregătea iadul pentru oamenii care pun astfel de întrebări.”

Realitatea este că toate cercetările pornesc de la „Marea Explozie Inițială”, cunoscută sub numele de „**Big Bang**”, **dar** niciuna dintre elitele lumii științifice nu a încercat vreodată să explice, pe baza unor argumente cât de cât credibile:

1) ce a fost *înainte* de Big Bang și

2) cum din nimic, adică „*dintr-un Univers cu dimensiunea zero care era infinit de fierbinte*” (vezi cartea menționată anterior, pag. 138) a luat naștere „Marea Explozie Inițială”, cunoscută prin sintagma „Big Bang”, explozie *argumentată* numai printr-o ipoteză (presupunere) ale unor oameni de știință, dar asupra căreia nu există unanimitate între toți oamenii de știință.

5. De când există pământul și de când există omul pe pământ

„Ce este omul în naturii? Un Nimic în comparație cu infinitul. Totul în comparație cu Nimicul, o medie între nimic și totul.”

(Blaise Pascal)

În legătură cu „de când există pământul” și „de când există omul pe pământ”, se impun următoarele precizări.

5.1. În legătură cu vârsta Pământului și cum a fost creat acesta, același **Paul Broun**, menționat anterior, a afirmat că „**există multe informații științifice pe care le-am descoperit, în calitate de cercetător, care arată că Pământul este de fapt foarte tânăr. Nu cred că are mai mult de 9.000 de ani. Cred că a fost creat în cele șase zile, așa cum le știm. Asta spune Biblia.**”

² A se vedea cartea menționată anterior „Scurtă istorie a timpului”, dar la pag. 21.

Ce cercetări, ce descoperiri, ce credință, ce Biblie or fi stat la baza acestor afirmații nimeni nu știe în afară de acest Paul Broun care, așa după cum am mai arătat, el a mai decretat că atât teoria Big Bang (conform căreia Pământul s-a format în urmă cu circa 4,5 – 5 miliarde de ani), cât și teoria evoluționistă, sunt niște „*minciuni izvorâte direct din iad*”.

„**Și Diavolul folosește și scriptura când vrea să-și atingă scopul.**” (William Shakespeare)

5.2. Unele calculele efectuate numai pe baza datelor din Biblie, ajung la concluzia că atât omul, cât și Pământul au o vechime de 6.000 de ani.

Spre exemplu, „*Centrul de Studii privind Facerea Lumii*” (a se vedea

<https://facerealumii.ro/pamantul-6000-ani>) prezintă calculele efectuate, folosind (numai) datele din **Biblie**, pe baza cărora s-a ajuns la concluzia că **atât omul, cât și Pământul au o vechime de 6.000 de ani.**

Alții cercetători contestă aceste date, considerând că această vechime a omului pe Pământ este *numai* după izgonirea lui Adam și a Evei din Grădina Eden (unde au trăit *în feciorie!*?) și până în zilele noastre.

Cât timp a trăit Adam cu Eva în Grădina Eden, de când au fost creați de Dumnezeu și până la izgonirea lor, nu se știe.

Numeroși cercetători consideră că, conform cuvintelor textului Bibliei, cele șase zile ale creației au fost zile terestre de durată obișnuită. În aceste condiții, ținând cont că (1) **în prima zi** Dumnezeu a făcut **pământul**, iar (2) în a șasea zi Dumnezeu a făcut pe om, diferența între facerea pământului și facerea omului ar fi de numai cinci zile, ceea ce, la o vechime a pământului de 6.000 de ani, sau chiar de cel mult 9.000 de ani, este nesemnificativă.

5.3. Descoperirile științifice au ajuns la concluzia că animale foarte asemănătoare cu oamenii moderni au apărut prima dată acum aproximativ 2,5 milioane de ani. (Vezi Bibliografia).

Specii dispărute din genul *Homo* (OMUL) au fost mai multe și au existat în urmă cu aproximativ 1,8 până la 0,1 milioane de ani.

Vârsta speciei *Homo sapiens* (oameni care arătau ca noi) din strămoșul *Homo erectus* se estimează

că a apărut în Africa, cele mai vechi fosile având circa **300.000 de ani.**)

6. Teoria Big Bang și teoria evoluționistă sunt „*minciuni izvorâte direct din iad*”

Congresmanul american, Paul Broun, a afirmat că atât teoria Big Bang, cât și teoria evoluționistă sunt niște „*minciuni izvorâte direct din iad*”, relatează Huffington Post, un site de știri din Statele Unite ale Americii.

„Cuvântul Domnului e adevărat. Am ajuns să pricep asta. Toate lucrurile acelea pe care le-am învățat despre **evoluție**, embrion și teoria **Big Bang**, toate acestea sunt **minciuni izvorâte direct din iad**”. a spus Paul Broun, care, în mod surprinzător, este medic, cercetător, politician și congresmen american!?

(Vezi: <https://adevarul.ro/stil-de-viata/congresman-american-big-bang-si-teoria-1232631.html>)

Deci, **după Paul Broun, cine crede în teoria Big Bang și în teoria evoluționistă, spune minciuni direct din iad.** Eu, ca numeroși alții, cred că „**Numai un Diavol poate spune cum este în Iad, care sunt minciunile izvorâte direct din iad și cine sunt autorii lor**” (N. Grigorie Lăcrița)

Bibliografie

Biblia. Dintre numeroasele Biblii existente, pe site-ul <https://mybible.ro> este postată o Biblie cu comentarii și cu explicații foarte importante după (aproape) fiecare verset (deschiderea cu clic pe cele 3 liniițe din dreapta sus)

Pentru vârsta Universului:

https://ro.wikipedia.org/wiki/Big_Bang

Pentru debutul formării Stelelor:

<https://ro.wikipedia.org/wiki/Stea>

Pentru vârsta Soarelui: Stephen W. Hawking. Scurtă istorie a timpului. Editura Humanitas, București, pag. 141.

<https://www.scientia.ro/univers/47-astronomie/8348-cum-calculam-varsta-unei-stele.html>

Pentru vârsta Pământului:

<https://ro.wikipedia.org/wiki/P%C4%83m%C3%A2nt>;

https://ro.wikipedia.org/wiki/V%C3%A2rsta_P%C4%83m%C3%A2ntului;

<https://facerealumii.ro/pamantul-6000-ani/>-

Centrul de Studii privind Facerea Lumii.

Pentru vârsta omului:

1. Conform Bibliei: <https://adevarul.ro/stil-de-viata/congresman-american-big-bang-si-teoria-1232631.html>; <https://facerealumii.ro/pamantul-6000-ani/> - **Centrul de Studii privind Facerea Lumii.**

2. Conform cercetărilor științifice: Yuval Noah Harari. Sapiens. Scurtă istorie a omenirii. Editura Polirom, 2017, cel puțin pag. 13 și 138. https://ro.wikipedia.org/wiki/Homo_sapiens; <https://ro.wikipedia.org/wiki/Om>; <https://ro.wikipedia.org/wiki/Evolu%C8%9Biauman%C4%83>; https://ro.wikipedia.org/wiki/Homo_sapiens; <https://www.digi24.ro/stiri/sci-tech/detaliul-care-poate-schimba-tot-ce-stim-despre-istoria-omului-ce-au-descoperit-oamenii-de-stiinta-867366>)

Poezia lui Eminescu, pe cărările timpului

Mihai EMINESCU
(15.01.1850-15.06.1889)

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Țara mea de glorie, țara mea de dor?
Brațele nervoase, arma de tărie,
La trecutu-ți mare, mare viitor!
Fiarbă vinu-n cupe, spumege pocalul,
Dacă fiii-ți mândri aste le nutresc;
Căci rămâne stânca, deși moare valul,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Vis de răzbunare negru ca mormântul
Spada ta de sânge dușman fumegând,

Și deasupra idrei flutură cu vântul
Visul tău de glorie falnic triumfând,
Spună lumii large steaguri tricolore,
Spună ce-i poporul mare, românesc,
Când s-aprinde sacru candida-i vâlvoare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Îngerul iubirii, îngerul de pace,
Pe altarul Vestei tainic surâzând,
Ce pe Marte-n glorie să orbească-l face,
Când cu lampa-i zboară lumea luminând,
El pe sânu-ți vergin încă să coboare,
Guste fericirea raiului ceresc,
Tu îl strânge-n brațe, tu îi fă altare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Tânără mireasă, mamă cu amor!
Fiii tăi trăiască numai în frăție
Ca a nopții stele, ca a zilei zori,
Viața în vecie, glorie, bucurie,
Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de viteză, fală și mândrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc!

Din valurile vremii...

Din valurile vremii, iubita mea, rășai
Cu brațele de marmur, cu părul lung, bălai -
Și fața străvezie ca fața albei ceri
Slăbită e de umbra duioaselor dureri!
Cu zâmbetul tău dulce tu mângâi ochii mei,
Femeie între stele și stea între femei
Și întorcându-ți fața spre umărul tău stâng,
În ochii fericirii mă uit pierdut și plâng.
Cum oare din noianul de neguri să te rump,
Să te ridic la pieptu-mi, iubite înger scump,
Și fața mea în lacrimi pe fața ta s-o plec,
Cu sărutări aprinse suflarea să ți-o-nec
Și mâna friguroasă s-o încălzesc la sân,
Aproape, mai aproape pe inima-mi s-o țin.

Dar vai, un chip aievea nu ești, astfel de treci
Și umbra ta se pierde în negurile reci,
De mă găsesc iar singur cu brațele în jos
În trista amintire a visului frumos...
Zadarnic după umbra ta dulce le întind:
Din valurile vremii nu pot să te cuprind.

Al. Florin ȚENE

**GLORIE LIMBII ROMÂNE
prin înțelepciunea ei**

Mi-e dat să-mi rostesc gândurile
să visez
în Limba Română,
fiecare cuvânt un fagure,
ca mierea luminii în degetarul macilor,
ca vârsta arborilor în cercuri,
în fiecare din ele trudește un străbun,
veghează o baladă.

Patria Limbii Române e Istoria
acestor plaiuri păscute de Miorița,
modelate de doine
și fiecare cuvânt al ei a fost cioplit
cu grijă
la izvoarele dorului.
Ea nu poate fi mutată,
cum nu se poate înstrăina fântâna
de izvoare.

Am spart coaja de nucă
a cuvântului și peste înțelesuri am dat
de bine, dulci ca mierea, de ducă
și ură,
avea gust de zgură
dar și de păcat,
simțeam eminesciană vibrație,
înțelepciunea lui Pann din gură în gură
era în sămânța gata de germinație.

Am spart coaja seminței cuvântului
și-am dat peste altă sămânță,
un alt înțeles, o altă cărare,
o altă speranță,
o clanță
pentru o altă,

o altă...

până rămâne
măduva Limbii Române.

În fiecare cuvânt e un oier,
un țaran
care face holda să cânte
imnurile acestui pământ
scrise cu plugul pe nepieritoarele pergamente
ale brazdelor.

Rostiți un cuvânt în limba noastră
și veți simți
și gustul mierii
și vânturile veacurilor
și mirosul câmpiilor.

Rostiți un cuvânt în Limba Română
și veți auzi
mângâierile mamei
și vorbele tatei grele ca piatra
din temelia casei.

Ascultați un țaran vorbind ogorului
și veți vedea cum trec cuvintele
din hrisoave în versurile eminesciene
precum ploaia în rădăcini.
Aceasta este eternitatea ei,
gloria ei
de a fi mereu
ca frunzele pe o cetină seculară.

II

Patria îmi este **Limba** ce o vorbesc
pe care am supt de la mama
cu ochii blânzi
ca Miorița.
Când îmi aplec urechea de sânul pământului
aud lucrînd Meșterul Manole
ce, încă, modelează țara
pe care o numim
Limba Română.

De bat la porțile cerului
și iau o cană de lut
cu apă
simt sufletul izvoarelor
din adâncurile munților

acolo unde inimile rămân
pe oale de Horez.

De iau în palme un bulgăre
din marginea câmpului unde zarea a îngenunchiat
lutul îmi seamănă.
Poate-s oasele străbunilor mei
ceva din înțeleptul suflet respirând
în conturul măsurat.
Mă simt rudă cu acest bulgăre cuminte
și-l pipăi simțindu-i respirația
în acea dimineată nerăbdătoare când bobul de
grâu plesnește în lutul
cu străluciri solare.

Când mănânc pâinea, urcă până la mine
neamurile noastre toate,
seva înțelepciunii
adusă până la noi
de limba ce o vorbesc.

III

În vremuri ancestrale
Gânditorul din Hamangia
adăstând într-o vale
cu tribul său împreună
se temeau de apariția scrisului,
sub lună,
acele semne de rău prevestitoare :
“cine va mai asculta cântece și gânduri
sub soare
când nimeni nu știe să citească
și scrisul pe piatră costă
cât un ciubăr de iască?”
Își ziceau ieșind dintr-o grotă
anostă...

Vremurile se rostogoleau vremuind generații
și Gutenberg a înfipt un spin de teamă,
menestreli de prin toate castelele Europei
și prelații
încălzeau saloanele cu incertitudini și dramă:
“cine va mai asculta
cântecele noastre
sub fonta solară și astre
când puțini știu să citească
iar cartea e scumpă și fragilă
și poate să ardă ca o iască?
Nu e mai bine s-o facem din argilă?”

...și Dumnezeu a mai întors
câteva secole de pagini
pe dos,
poetii la colțurile pietelor
unor simpozioane de imagini
prevesteau sfârșitul Poeziei,
sorbind laptele viei:
“Nimeni nu mai citește o carte
și internetul cititorii n-i împarte,”

nevăzând că Poezia
încălțată cu sandale
din pielea cerului
și talpă din scoarță de tei
agale
venind din veacuri ancestrale
se strecoară printre ei
ca o femeie tânără
și dornică de dragoste
în mână cu o carte
în mileniul viitor
mai departe...

*

Au curs atâtea verbe pe pagini de poveste
Cum curge Oltul de veacuri prin Carpați
Și dorul si-a cioplit cuvintele pe creste
Cum iubirea trece de la părinți în frați.

De atâta dor zăpezile cer poeme în brazde
Și cuvintele lui se fac stele pe cer de ape,
Paginile, în clipe ancestrale, ne sunt gazde,
Și, pe neștiute vin din veșnicie să se-adape.

Îmi este dor de Eminescu pe înserate
Când îi citesc versul pe genunchi de iubită,
Construiesc din metafore cu migală palate
Și alături de el cad iarăși în ispită...

*

Eminescu, cetatea limbii române
cu toate turnurile Carpaților
modelate de balade
în care își au adăpost
Decebalus per Scorilor, Mircea cel Bătrân,
toți bărbații înmuguriți pe acest pământ.

Eminescu planetă luminoasă
în jurul căruia gravitează astrele cuvintelor

lamine de înțelepciunea poporului
scrise pe hrisevul brazdelor cu plugul.

Eminescu cetate cu toate punțile lăsate
să intre armata îndrăgostiților
cu pletele argintate de stele
și brațele pline cu roadele câmpiilor
întinse în inima noastră.

Eminescu pași de aur ce se aud trecând
din istorie în limba noastră
și luând forma cuvintelor
ce ne leagă
precum iubirea, precum aerul
de acest pământ dulce
ca limba română
precum Eminescu.

Îi aud pașii venind dinspre lumină
Și foșnetul stelelor în părul LUI
Când plopii fără soț îl așteaptă să vină
La fereastra unde dorul s-a aprins în gutui.

Coborând dinspre Carpați îl aud uneori
Cu fruntea împodobită de gânduri
Pe cărări de-argint și flori
De tei presărate rânduri, rânduri.

Îi aud glasul venind dinspre trecut
Dulce ca mierea cuvintelor străbune
Când este veacul șoaptă de-nceput
Și luna vibrează iubirea pe strune.

Doinesc tulnice pe poteci de munte
În balade prelungind chemarea
Așternută peste veacuri punte
Pe care să vină odată cu zarea.

Din poeme se desprinde, spre el venim,
Ca aerul și seva ce-n arbori suie,
În fiecare dintre noi îl regăsim
Cioplit în inimi veșnică statuie.

*

Îmi este dor de câmpul înflorat pe cămăși de in
De roata horei jucată la fântână
De fetele ce-aduc din vii în doniute pelin
Când își mână ciobanul oile la stână.
De palma aspră ce-nfige plugu-adânc

Întorcând brazda recoltei viitoare,
Mi-e dor de țăranul cu plosca la oblânc
Umplută cu apa rece rece la izvoare.
Îmi este dor de pasul lui apăsător pe hotar
Când cumpănește ploaia în privire
De brațele vânjoase ce pun în car
Rodul crescut din marea iubire.
Mi-e dor de cumpăna ce coboară din cer
În ciutură apa rece și curată,
De roțile încinse cu verghetele de fier
Pe ulița satului de ploaie arată.
De vorba țăranului, înțeleaptă, mi-e dor,
Spusă cu asprimea mierei de labine.
Pădurea în care n-a intrat topor
Așteaptă anotimpul, care, nu mai vine!

Sub umbra nukului am scris prima poezie,
Câtecul guguștucului încă nu era poluat,
Dar am găsit în ea lumină multă
Încât m-am pus și eu pe luminat!

Turnam înțelepciune în cuvântul scris
Cu fruntea asudată în spațiul ancestral,
Și nu mă simțeam nicicum învins
Chiar dacă lumea-mi dăruise un hârb de cal...

Am cutreierat de-atunci deșerturi înșelătoare,
Cu profeți de fiere, minciună și venin,
M-am mai întors la nuc dar în soare
Lumina era prea multă, dar puțin-

Prilej, sub nuc un vers să mai scriu
Și așchii de umbră în lumină să păstrez
În rima poeziei scrisă-ntr-un târziu
Pentru o lume-n care să mă așez.

...și iar un dor de-a hălădui prin lume
Mă cuprinde chiar dacă e plină de venin
Și-un cântec de guguștuc fără nume
Mă urmărește pe urme de senin.

Un nou cicliu dor de umbra nukului bătrân
Mă cuprinde să mă-ntorc acasă
Dar frunzele lui uscate mă-îngân
Din rana ferestrelui în tulpină rămasă.

Azi e ziua amintirilor în poemul scris,
Iar opera poetului a rămas în crucificarea lui,
În ea mă regăsesc ca om ne-nvins

Recuperându-mi rana din urmele de cui...

Patria îmi este Limba Română
în ea bobul de grâu
germinează
verbele poemelor eminesciene.

Ioan RAȚIU

Voci interioare: El și Ea
(urmare din numărul anterior)

EL:

(3325)

- Țe-am visat și eu
plângeam azi-noapte

Căutând un zâmbet
iarăși te-ai trezit

Repetând nefericirii visul
pentru care *clipa* s-a sfârșit

EA:

(3326)

- E gata sufletul de închinare
Sunt tristă păcătoasă și mi-e greu
DA te-am visat într-o poveste-n care
Stă noaptea întrebărilor și eu

Te rog ori te iubesc fără-ncetare
Mă caută doar grijile mereu
E gata sufletul de închinare
Sunt tristă păcătoasă și mi-e greu

Respir parfumul tău înfiorare
Vei fi călăul neputinței zeu
Printre nevoi când lacrima răsare
Cu tremurul ajuns la apogeu

E gata sufletul de închinare

EL:

(3327)

- Mai bine plec din inima ta
Vântul a-nceput să bată
Peste durerile toamnei
Frunzele zboară visele cad

Mai departe de-ai merge
Pe-aleile tăcerii plâng trandafirii
Grijile cresc în urma ta
Fluturii au murit

Ce folos că revii pe la prânz
E prea cald între gânduri
Clipa se pregătește să sară
Din povestea-ncepută

EA:

(3328)

- De ce taci părăsitle
Într-o boală te-ai oprit
Să privești înapoi
Vremea bicicletelor

Ah tu hoinarule
Nu uita să zâmbești
Și pentru tine a plâns
Nevoia din lacrimi

De ce taci părăsitle
Nu-i destul că m-am întors
Într-o gară pustie
Să-ți desenez tremurul

EL:

(3329)

- Țe caută ierni scăpate de nea
Eu rămân adânc în inima ta

Vântul se zbate fără secunde
Vino iubito mergem oriunde

Ne lasă pașii cerând iertare
Vino iubită însingurare

Ploaia dansează printre minute
Vino iubire cu gândul du-te

EA:

(3330)

- Ai zâmbit mi-e destul

Te aştept

Vei veni mai târziu

Înțelept

Am visat iar am plâns

Neştiut

Auzeam ce spuneai

M-a durut

EL:

(3331)

- Ce-am pe suflet

Vreau să-ţi spun

Doar privindu-te

Acum

EA:

(3332)

- Te-am visat din nou azi-noapte

Ah mă desenai cu şoapte

Parcă mâinile vrăjite

Coborau printre ispite

Aveau gust de primăvară

De-atunci dorul mă-nfioară

Să revin în Bucureşti

Mă întreb iar unde eşti

EL:

(3333)

- Ce dor îmi e de tine

Doar pozele vorbesc

Din toamna poeziei

Prin care te privesc

EA:

(3334)

- potriveşte cuvintele

Să nu doară

Strânge-te-n amintiri

Copilărie

Priveşte-mă ca-ntâia oară

Suflet pereche

Lasă-ntrebările

Să ne salveze

EL:

(3335)

- Te dezbraci de zâmbet repetat

din tinereţea lacrimilor părăsite

Mă-mbrac în lacrimi învăţate

cu teama zâmbetului bătrâneţii

EA:

(3336)

- Se-ntoarce toamna fără tine

mă lasă ploile să vin

EL:

(3337)

- Vreau să-ntreb ceva:

De ce plâng sentimentele?

va urma

Gheorghe A. STROIA

FRUNZĂ VERDE

Nepotului nostru, Iustinian Ştefan, la 1 an de la plecarea sa, la doar 19 ani.

Frunză verde cânt de nai,

Pruncule cu păr bălai,

Cu ochi mari şi albaştrii,

Precum florile-n câmpii.

Frunză verde deal şi vale,

Pruncule, ce mergi pe cale,

Fără margini ori popas

Şi cu lacrimi multe-n pas.

Frunză verde licăr alb,

Pruncule cu suflet dalb,

Ştearsă-i tinereţea ta,

Ce-a făcut Timpul cu ea?

Frunză verde grai bogat,

Pruncule cu răs curat,

Unde-i bucuria-ți pusă,
Din inimă, de ce-i dusă?

Frunză verde mir curat,
Pruncule, de ce-ai plecat,
Din crud răsărit spre-apus,
În Cuvântul cel nespus?

Frunză verde măr rodos,
Pruncule cu chip frumos,
Ce rău ți-am făcut noi ție,
De-mpletim doruri o mie?

Frunză verde de-alăută,
Pruncule de iarbă mută,
N-am crezut, dar n-om uita
Plânsul din Visarea ta!
Frunză verde tei umbros,
Pruncule, ești gând duos:
Întâlni-vom iar, cândva,
Raiul... din Lumina Ta?

MI-APARI ÎN VIS

Mi-apari în vis, neliniștită mare,
Cu valuri înspumate și fierbinți,
Te iau în brațe, alint a ta chemare,
Nisipurile tale mi-s clipele cumiști.

Mi-apari în vis, pădure seculară,
Cu arborii tăi vii, până la cer,
Te înconjur cu brațele-mi de ceară,
Frunzele verzi mi-s darul ce îl sper.

Mi-apari în vis, tu, munte preaînalt,
Cu ale tale albe stânci și creste,
Te calc la pas pe trepte de bazalt,
Aerul tău, din Rai, îmi dă de veste.

Mi-apari în vis, tu, floare preafiravă,
Cu-aroma clară, dulce și nubilă,
Te tot culeg din miriști de otavă,
Culoarea ta mi-e adevăr și milă.

Mi-apari în vis, copilule de aur,
Cu râsul tău precum raza de soare,
Te-ador, tu ești al lumii noul faur,
Tu vina speli, cu roua din răzoare.

Mi-apari în vis, tu, omule frumos,
Cu sufletul viteaz și-naripat,
Te chem să-ncerci să fii mereu milos,
Blândețea ta-i pământul cel salvat.

Mi-apari în vis, Preablând Mântuitor,
Cu Jertfa Ta, cu firea Ta întreagă,
Te strig în nopți și zile de cuptor,
Lumina ta Iubirea mi-o dezleagă!

VOI REUȘI

*Mie, celui „vinovat” de prea multă
dragoste de viață*

Va răsări minunea unui soare,
Să-mi scalde iarăși totul în lumină,
Când, întreba-mă-voi eu, oare,
Există răni ce sunt fără de vină?

Și va aduce razele lui calde,
Din alte lumi sosite pentru mine,
Ce vor purta știutele smaralde,
Din marea lui de bunătate pline.

Voi încerca să-i savurez lumina,
Mă-mbrac în ea precum o crisalidă,
Să recunosc în mine toată vina
Și să îmi iert simțirea-mi invalidă.

Voi cere ceea ce mi se cuvine,
Fără să mă mai întâlnesc cu ura,
Să mi se-aducă tot ce-mi aparține,
Lutul și roua, cerul, vântul, zgura.

Voi lua în pumni cenușile trecute,
Să dau ca hrană florilor mirate,
Să strâng în gene clipele tăcute,
Să-mi fie iar rucsacul plin în spate.

Voi reuși să mă împac cu mine,
Să dau uitării răul și tristețea,
Să mă apropii iar umil de Tine,
Căci Tu-mi ești, Doamne, toată tinerețea.

© Gheorghe A. Stroia, versuri din volumul în
curs de apariție „Mușcând din Rai”

MEDALION LIRIC

Cristian Petru BĂLAN (SUA)

Colaps gravitațional uman...

Și totuși, ce ne-am face dacă,
urmând legile (nu toate previzibile) ale materiei,
ne-am prăbuși deodată în noi înșine
cu toate celulele și atomii noștri,
strivindu-ne materia din noi prin apăsări proprii,
precum se-ntâmplă în black-hollurile din cosmos,
până ce fiecare ajungem a fi
un punct primordial întru totul viu și inteligent
care, după aceea, va exploda cu violență
devenind un fel de univers?...

Atunci poate că ni s-ar topi impuritățile din noi
cu toate laturile lor rele,
iar sufletele ni s-ar transforma în raze orbitoare
de cuvinte

suspendate în veșnicie ca un miraj atotputernic,
proliferând miracole infinite și uluitoare,
căci toți am fi entități zdrobitor de puternice...
Și totuși, totuși...

N-am fi deloc liniștiți sau fericiți,
căci atunci s-ar trezi în noi visele vechi
ce ne-ar obseda cu dorințe nostalgice
de a redeveni ființele vremelnice,
pătimașe și slabe, veșnic nemulțumite, care am
fost la început.

De aceea mai bine să nu ni se întâmple nimic!

Frumusețea Universului...

Nicolae ROTARU

Bulgări ucigași

Cineva îmi sparge
ferestrele în care se zgâiește
la lumea trecătoare
sufletul meu grav bolnav,
dă cu bulgări în sticla
transparentă, ca un capac
de ceasornic uitat într-un turn,
căruia i-a fugit trecutul
de sub călcâiele tăbăcite,
bulgări grei de alb
ca niște ciocane
sfărâmă sticla dioramei
din care-și ia zborul
pasărea înghețului...

Bastardul

Sunt un copil al nimănui și-al tuturor,
Un prunc din flori făcut la o beție,
N-am nici trecut, nici azi, nici viitor,
Sunt ucenic la școala de hoție.
Sunt fiul cerului și-al lunii pline,
Al ploii și-al zăpezii prunc bastard,
Copilul secetei și-al mării line,
Sunt fătul nedorit, zvârlit la gard.
Agoniesc pe zi, dar mai ales pe seară,
Atât cât să mâncăm eu și magistrul',
M-am pripășit la voi, deși sunt fiară
Care-am trecut pe gheață, peste Nistru.
Mi-ați dat de milă, am furat și fur,
N-am mamă, nu am tată și nici frați,
Un vagabond ca și eroul Raj Kapoor,
Parc-aș juca-ntr-un film cu-actori adevărați.
Sunt derbedeu, golan sau boschetar
Povestea mea chiar film poate să fie,
Dar un prieten vechi și de pahar
M-a-ncondeiat cu tuș în poezie!

Mircea Dorin ISTRATE

Sfinți de miere

Vouă dascăli, sfinți de miere, n-am cuvinte
preasmerite
Să vă-nalț cu sfiiciune lăcrimate mulțumiri,
Pentru cât din al vost' suflet, ne-ați tot dat,
învățămintele
Să ne facem rost în lume și cărări de fericiri.

Voi, pe lungul drum al vieții sunteți candelile
aprinse
Ce deschis-ați ochii noștri când am fost
neștiutori,
Să-nțeleagă mersul lumii și în minți ce-s
necuprinse
Să ne puneți pentru viață tănuitele comori.

Fără voi, această lume ar fi tot ca la-nceputuri
Că n-ar fi cine să ducă mai departe omenetul,
Să-i înalțe a sa frunte către cer, din negre luturi,
Să-i arate viitorul și trecutul și prezentul.

De aceea al vost suflet, l-împărțiți în fiecare
Să își facă drumul vieții netezit și urcător,
Iar cu ce le dați acum, boabe de mărgăritare,
Ei să-și semene cărarea, facă-și timpul 'nălțător.

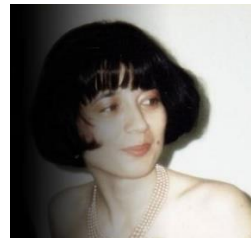
Mai apoi, când vă veți duceți, că așa e legea firi,
Prin câmpiile celeste mulțumiți și împăcați,
Veți rămâne pomenire în icoana amintiri
Nemurindu-vă cel nume, sfinți de miere, lăudați.

*

De n-am spus, precum se cade, în puținele-mi
cuvinte
Vorbe binemeritate pentru arsul vost' divin,
Mă iertați, voi iertătorii, cum făcut-ați mai
'nainte,

Că-ndrăznesc în fața voastră, preasmerit să mă
înclin.

Irina Lucia MIHALCA

Cea mai frumoasă carte

Eliberat de tot și de toate,
gândul
străbate universul,
auzit ești, totul se imprimă.

Pe litere, pe silabe,
cu fiecare vers,
din filă în filă
și printre rânduri ai s-o citești.
O carte mereu nouă, nesfârșită!
Prin fiecare gând, prin fiecare trăire
o cauți și-o regăsești.

Îi citești surâsul misterios, îi citești lacrima,
îi citești emoția adâncă,
îi citești lumina jucăușă, fericirea,
tăcerea i-o citești.

Cu fiecare rând, cu fiecare detaliu,
parcurgi fascinat
noi stări, noi sentimente,
atent îi citești fiecare mișcare,
fuziunea de linii și jocul de culori,
lumina unică ce-o însoțește,
libertatea,
măinile, pielea, buzele,
părul în vânt,
mersul și unduirea șoldurilor,
cerceii cu perle, clinchetul brățărilor,
rochia, eșarfa
și sunetul tocurilor ei înalte.

Dacă o stea norocoasă te urmează,
îi vei citi captivat zâmbetul,

soarele din priviri, respirația,
timiditatea
fiecărui centimetru revelat,
ca, mai târziu,
dacă te lasă,
noi pagini vei descifra,
încrederea, dezinvoltura gândurilor,
fricile, spaima, blocajele,
dorința, vibrația,
reverberația fiecărei atingeri.
Înduioșat, cititorule,
ai să-i contempli,
ochii de mamă, calzi, umezi.

Prin toate vei crește,
vei înțelege, vei deveni bărbat.

Ionel MARIN

Comoara limbii române

Limba Română, Catedrală sfântă,
Coloană a infinitului, comoară nesfârșită,
Aur sufletesc, Suflare de lumină,
Luminează altarul din sufletul românilor.
Diamantul strălucitor și viu al străbunilor,
Există în Noi, în fiecare dintre noi...
De-a pururi vor rămâne vii,
Cuvintele sacre ale limbii române.
Prin graiul sfânt flori și muguri înfloresc!
Istoria și destinul lumii va cunoaște înălțarea,
În zborul nesfârșit către Împărăția cerească.
Suntem români și iubim glia părintească!
Pentru Limba Română dăruită de însuși
Dumnezeu,
Nici un sacrificiu nu-i prea mare...
Limba Română rămâne respirația vieții,
hrana sfințită și netrecătoare a românilor,

Veșnic ecou al Raiului de la început....

Glorie eternă Patriei Române

Numele tău Patrie este scris,
Cu litere de aur, pe vecie în... ființă,
Comoară sfântă, lăsată de bravi Daci,
Pentru Templu nemuririi noastre.
De aceea Patria-i suflarea tainică,
Leagănul copilăriei, zâmbetul părinților,
Al iubirii și al speranțelor.
Patria-i mireasa din vatra străbună,
Dulcele grai strămoșesc,
Pasărea albă cu zbor semeț și frumos,
Din hotar în hotare, văpaia,
Ce luminează minunat nesfârșitul din Noi.
Este clopotul divin, troița de lumină,
Cu rănilor din trup și gând, nevindecate,
Rostul dar și sensul vieții românilor,
Candelă sfântă a eternității.
Patria-i mirarea unui izvor,
Cu rădăcini milenare, mereu tinere,
Este părticică din trupul lui Hristos,
Trecutul, prezentul și mai ales viitorul.
Frați români de pretutindeni,
Să redeschidem porțile: luminii,
Adevărului și veșnicei armonii.

Corneliu CRISTESCU

LIMBA ROMÂNĂ E MAMA CEA BUNĂ

Limba Română mă ține de mână,
Când merg printre oameni, când merg la fântână;
Limba Română e Mama cea Bună!

Când merg printre oameni, mai rar sau mai des,
Cu Limba Română mă fac înțeles;

Limba Română de mult m-a ales!
Fără Limba Română, eu ce mă făceam
Când întâlneam oameni ca mine, de-un neam;
Frate cu frate cum ne înțelegeam?

Puteam folosi alte limbi, după firi,
Puteam să le spun fericiri, pătimiri;
Dar cum să le zic de-ale mele **simțiri**?

Puteam să îi spun că mă simt într-un fel,
Sperând că trăiește ca mine și el;
Dar cum va-nțelege și omul acel?

Pot să-i spun: I love you sau Je t-aime, uneor',
Altceva înțelege dacă spun că mi-e **DOR**;
Din iubire-nțelege c-am dureri sau fior!

Când simți că ai un DOR, tu, transmițându-l
Iubitei, în română, îl simți că-și face rândul;
EMOȚIA și DORUL, mai iute decât gândul!!

Limba Română mă-mbracă pe-afară,
Limba Română mă-mbracă-năuntru,
Limba Română, pe lume, mi-e avutu;
Limba Română și Buna Mea Țară!

Alexandru ARMEANU

De ce n-a fost

Cât de frumos îmi pare adesea să visez.
Când mă trezesc, mă bucur să rememorez.
Tot ce în vis e doar fantasmă, ireal
După trezire a fi aievea-i ideal!

Dar din păcate acest lucru nu se poate,
Realitatea cea din vis este departe
Și atunci salvarea noastră vine tot în vis
Ce-și are-n somnul nostru zilnic ascunziș..

Atât de multe se petrec numai în vis,
Pe lângă ele viața pare un abis...
De multe ori când ne trezim ne pare rău
Că ne-am trezit și visul s-a topit în hău...

De multe ori când ne trezim viața ne pare
Doar o banală scurgere, făr-alinare...
Și-am vrea atunci să ne întoarcem iar în vis
Să se continue scenariul deja scris...

De ce n-a fost să se întâmple cum visăm?
De ce n-a fost noi să putem ca să zburăm?
Căci de-ar fi fost tot n-ar fi fost o împlinire,
Pentru că-n toate e un strop de amăgire!

De ce n-a fost mă-ntreb adesea fără rost?
De ce n-a fost când totu-mi pare-acum anost?
Realitatea după vis e-o amăgire
Până la căderea-n următoarea adormire...

Cât de frumos îmi pare adesea să visez.
Când mă trezesc, mă bucur să rememorez.
Tot ce în vis e doar fantasmă, ireal
După trezire a fi aievea-i ideal!

Titina Nica-ȚENE

Zădărnice

În casa aceasta a locuit un om,
avea în grădină flori și roșii
și dimineața îl trezeau cocoșii,
iar fructele le lua direct din pom!

Mai avea-n grădină și un gutui,
le admiram și iarna când treceam,
cum stăteau înșiruite-n geam,

galbene cu puful ca de pui...
Acolo, lângă casă, avea o vie,
cu struguri albi și tămâioși,
cum nu se poate mai gustoși,
iar viața îi părea o veșnicie...

Prin curte îi zburdau nepoții,
din prispă îi privea cu bucurie,
în jur era tot veselie,
dar, anii au fugit ca ...hoții.

Acum n-ai ce să mai admiri,
omul a plecat, de mult, spre stele,
lăsând aicea toate cele
și un crâmpei de amintiri,

care... vor dispărea și ele...

Cătălin Ioan Vega

Evoluție 1

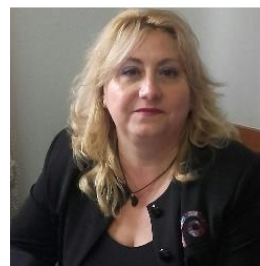
Din începuturi Darwin
mai coase câte-o talpă de talpa noastră
sătui de apă peștii
s-au aruncat la soare să le crească
din aripi mâini să se târască,
în forme, dimensiuni, muzee
într-o abstractă devenire
de sapiens și sapiensis
am uitat...

Evoluție 2

Lăuntrica chemare
să pregustăm cu al șaptelea simț
„normalitatea” de-a nu vedea,
de-a nu putea vedea cuvântul

ce semăna poezii de pământ
ca să se schimbe-n copaci,
poezii de zbor
ca să se schimbe-n păsări,
poezii de dor
ca să se schimbe-n oameni,
cândva totul era o poezie
în neucisa stare.

Maria PETRESCU

VIAȚA NU E MEREU CE PARE

Viața nu e mereu ceea ce pare
Sunt clipe, după clipe, pe pământ,
Sunt doruri și speranțe călătoare
Înlănțuite-n zale, legământ.

E-un bulgăr de lumină-n sărbătoare
O pasăre cu aripi de înger, creatoare,
E o călătorie astrală, către vise
Un adevăr cu clipe compromise.

Viața nu e mereu ceea ce pare
E uneori durere și alteori iertare,
E bulgăre de timp, în gânduri siderale
Și norul de lumină ce curge în spirale.

E timpul care caută răspunsuri
Cuvinte fermecate puse-n scrisuri,
Destin, iubire-s margine brodată
Nu e fără speranță niciodată.

Viața nu e mereu ceea ce pare
E doar un drum spre luminare.

Cu un zâmbet poți săruta un suflet!

Octavian Paler

Alexandru CIOCIOI**Daniela VASILOSCHI****A LOCUI**

A
locui
rotundul
din lacrima
ce vine dintr-o
dorință și pleacă
în inimă a-i cuibări
ochii și trupul ei, iată
pământul și credința că, în
sângele tău, Dumnezeu a picurat
în dimineață un atom de iubire pe
care să-l sădești în cuvinte și mâine
să zdrobești un nesomn, pentru ca zările
să vulturească curat drumul culorilor peste
anotimpuri, nemurind gestul și visul celui ce
locuind într-o lacrimă a pământit stelele lumii
din catedrala tăcerii de lavă adormită în solemn
pe umărul cristalin al apei. Lângă o tâmplă
bătrână
a vremii, pot înnopta numai munții, și clipele cele
dospite în pânțele sfânt al frumosului miruit de
miracolul celui fără prihană din semnele căruia
știm a culege din colțul ochiului lacrima albă,
în rotundul căreia să putem locui timp de o
iubire molcomă ca taina unui opaiț din
mâna bunicului ce a îndoit veacul în
jurul casei, și în visările serii
pe mâini îmi coboară silabe
pline de rotund
viu.

Să păstorești cuvinte

Să păstorești cuvinte,
Să le depozitezi
În hambarele de grâu
Ale imaginației,
Snop cu snop.
Simetrie, parfum, culoare,
Miez...
Să iubești cuvintele:
Blânde, mlădioase, docile,
Dispuse la sacrificiu sau
Compromisuri.
Se rostogolesc cuvintele:
Tăiș sau mângâiere,
Solzi și catifea,
Răzmeriță, împăcare,
Viforniță, acalmie,
Izvor, talaz, cascadă...
Să nu te îmbeți de cuvinte,
Precum ecoul
În hambarele goale
Ale unor păstori fără turme!

Pasărea speranței

Blândă pasăre a speranței,
Rupe-mi cătușele
Și lasă-mă să zbor
Liberă și senină
Dincolo de timp,
De ură și de ranchiună,
De invidie congenitală,
De cetatea bârfelor,
De mocirla cârcotelor,
De duhoarea sufocantă a obscenității
Și de sârma ghimpată,
Unde sunt exilați
Cei ce îndrăznesc să gândească.

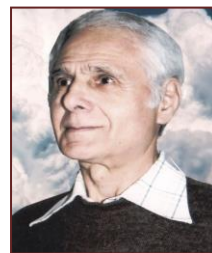
Dincolo de lava pistruiată,
În care adevărata cultură
E depozitată treptat
De stratul de oxigen,
Ofilindu-și buchetele de flori
În râsul isteric al
Inconștienței camuflate.
Fermecată pasăre a tinereții,
Cuib de lumină,
Ți-ai desfăcut aripile
Și m-ai părăsit pe stânci
pleșuve,
Să pot privi și aprecia hăul.
Cuvioasă pasăre a morții,
Poți asista la parastasul meu
În calitate de invitat special,
Mandat cu o singură dorință:
Rupe-le, Doamne, cătușele,
Lasă-le blânda pasăre a speranței!

Cu îndârjirea oțelului

Ce mai poți culege
După seceriș?
Ce mai poți lua
După decapitarea speranței?
Mai semeni o dată, de două ori,
De trei ori,
Sau de mii de ori,
Dacă e cazul.
Cu îndârjirea oțelului
Călit în înverșunarea focului,
Cu raza de lumină
Din lacrima sărată
A osânditului la moarte,
Cu răbdarea furnicii,
Cu neosteneala lui Sisif,
Cu dibăcia șarpelui,
Care se târăște șerpuitor
Printre ierburi
Așteptând momentul.

Florea CONSTANTINESCU

PE LÂNGĂ VISUL MEU SUBLIM

Parodie³

Pe lângă visul meu sublim
Adesea am trecut,
O țară și-un popor să fim
Am vrut, dar voi n-ați vrut!

La pieptul meu cu drag v-am strâns
Și v-am lipit de munți,
Cu voi am sângerat și-am plâns
Când anii au fost crunți.

Că-mi sunteți fii eu v-am tot spus
De zeci de ori sau mii
Dar v-ați urât și v-ați răpus
Aproape zi de zi.

Când dezbinarea v-a cuprins,
Dușmani v-au atacat,
S-au desfătat pe-al meu întins
Și serv și împărat.

De câte ori v-am prevenit:
N-ați fost iubiți nicicând,
Chiar Marea Neagră și-a sfârșit
Demult frumosu-i gând!

M-au însoțit, prin timp, în cor,
Lași...hoți...și trădători,
Lăsând în inimi tuturor
Durere și fiori!

Voi trebuia să vă lăsați
Cuprinși de sfânt amor:
S-aveți o țară cu buni frați,
Un Rai nepieritor!

³ După poezia "Pe lângă plopii fără soț" a marelui poet Mihai Eminescu

Extazu-mi l-am împărtășit
 Și stelelor din cer
 Când visul mi s-a împlinit:
 ”Românii mei nu pier!...”

Azi vă plimbați printre străini
 Dar nu aveți habar
 Ce vânturi bat, ce ape vin,
 Sfărâmând orice hotar!

Flămânde fiare, vulturi grei
 Târcoale-mi dau din nou,
 Dar nu văd semne, dragii mei,
 Că-n voi e vrun ecou!

Mânați și-acum ca și-altădat
 De micile dorinți
 Străinilor cam tot ați dat
 Din dat de la părinți!

De nu vă reveniți rapid
 Cu-atâtea dușuri reci,
 Potecile vi se închid,
 Veți fi pierduți pe veci!

Vreau pentru voi tot ce-i mai bun
 Și-atât de mult eu sper
 Ca, zilnic, tuturor să spun:
 ”Românii mei nu pier!”

Cu minți ca fulgeru-n țării
 Și brațe de oțel,
 Uniți fiind, vom dăinui
 Cât Soarele pe cer!

Ovidiu ȚUȚUIANU

Poveste cu... prieteni

Omul și un câine,
 Străbăteau un drum.
 Ieri era sau... *măine*?

Mintea lui... doar scrum!

El de fapt murise,
 Ca și-al lui cățel,
 Rob acum la vise,
 N-avea niciun țel!

Și-au ajuns departe,
 La un loc ciudat,
 Un palat aparte:
 Aur mult „sudat”.

Ars din plin de soare,
 Omul s-a oprit.
 Ce-i aicea oare?
 Nu s-a dumirit.

Și-ntrebă portarul,
 -*Raiul...* fu răspuns.
 -Am trecut hotarul,
 Bine c-am ajuns.

După mici escale,
 Suntem însetați,
 Oare e o cale
 Apă să ne dați?

-Chiar unde e pomul,
 Debit îi nițel,
Pentru tine, omul,
Nu pentru cățel!

Auzind acestea,
 Omul se mâhni,
 Proastă era vestea;
 Deci, la drum porni.

Și mânați de soartă
 Cei doi călători
 Se opriră-n poartă
 La fermă cu flori.

Poarta-i descuiată,
 Nu e nici portar,
 Doar într-o poiată,
 Loc e de mortar.
 Și-un bărbat la soare,
 Robotind de zor;
 Prima întrebare:

-Apă pentru-Azor?

-Da desigur este,
Pentru amândoi,
La noi nu-i poveste,
Rezolvăm nevoi,

-Ce-i aicea oare?

-*Raiul*, pe răzor
Dar și pe ponoare;
Dăm orice-ajutor.

-Dar cum e posibil,
(Și nu-s încântat!),
Că mai sus, vizibil,
Tot *Rai* e-mplântat?

-A, știți de departe,
De un loc ciudat,
Un palat aparte,
Aur mult „sudat”;

Nu, acela-i *Iadul*.
-Și îl tolerați,
Când vă-ncalcă vadul,
Ce sunteți... tot frați?

-Nu ne deranjează,
Suntem mulțumiți,
Iadu-așa triază,
Pe cei nesimțiți,

Care procedează
Doamne, ce nebuni,
***Și-și abandonează,
Preții... cei buni!***

Liviu ZANFIRESCU

REVELAȚIE

Oooo, cum se mai dezmoțesc amintirile
Cum ridică ele pânza de păianjen
De pe istoria nedumeririlor?!...
Cum lasă TIMPUL să se deruleze
Filmul cu sincope...
Când o lacrimă uriașă,
Când un sărut prelung,
Sau un gângurit de
Început de viață...
Se trezesc orologiile în tic-tac-ul inimii
Și când se anunță timp răscolitor
Năvălesc torențele trăirilor
Tornade de emoții, râsete, strigăte...
Cu final de râsu-plânsu...
Iar rola se derulează mai departe
Cu amintiri în amintiri...
Anotimpuri în anotimpuri...
Trezind în marea lor splendoare VIAȚA
COPILĂRIA... ADOLESCENȚA...
TINEREȚEA...

ROTUND

Am strâns la piept lumina fabuloasă
Globularul de foc izvorât
Din străfundul ochilor tăi
Pârâul întrebărilor rostogolea
Roua iubirii...
Taina răspunsurilor neștiute
Se ascundea în iriși...
Soarele incandescent caligrafia
Tatuajul romantic
Al unui sărut
Pe zorii unei noi dimineți,
Alt început...
Astfel inima pulsa

În mirajul ochilor tăi
Doldora de... roua iubirii...

VASILE GROZA JUNIOR

Meditație la română

Apărent trăiesc decent
Pe bază de complement
Ce, pe cine, pentru ce
Ăstea-s complementele!

Zi de zi eu dau tribut
Trăiesc și din atribut
Care, ce fel de, cui, câte?
Sunt problemele mărunte!...

Cu subiect și predicat
Avem multe de-ndreptat
O persoană și un verb
Se pot uni în adverb..

Fără să fiu subiectiv
E nevoie de-adjectiv
Ele ne-arată-nsușiri
Pentru ale noastre firi

Conjuncția este un și.
Și ce dacă nu ar fi?
Interjecția-i divină
Este o chemare fină!

Epitetul e-o figură
Nu are nici o măsură
Pot spune soare-argintiu
Pot spune cer plumburiu

Metafora e alt sens
Crează un univers

O fântână infinită
Un cadou pentru iubită!

Prepoziția este spre
Te duce înspre către
Mai sunt și timpurile
Care le vedem cum "e!"

Zic să le lăsăm să meargă
Precum atleții aleargă.
Terminăm superlativ
Cel mai spirit combativ.

Am ajuns și la final
Pas cu pas, val după val
Iar al nostru ideal
Nu este unul banal!

Adrian Nicolae POPESCU

Zece rânduri

în fântână secată,
la capătul grădinii cu îngerii,
cresc ierburi înalte, atât de înalte,
că îngerii n-au avut loc să mai zboare.
aripile lor s-au uscat,
seară de seară, nopți de nopți;
au decăzut în șanț, lângă drum,
devenind în a opta zi oameni.
picioarele mele azi desculțe
prin grădina cu îngerii slabi de înger.

Dulce

iubito, azi îți scriu de pe Lună.
e frig aici și mă rod iar pantofii;

prea liniște e, nu aud vreo mașină,
niciun câine nu latră, nici cârcumi nu sunt,
nu iese fum pe horn la vreo casă.
de mor, nu-i gropar să mă-ngroape.
ce bine că am luat cu mine chitara
și-o sticlă de gin, să-mi ajungă.
nu credeam că poți fi atât de departe...
la mine e ziuă, tu abia ai stins lumina.
lăsatu-te-am copilă, te voi cuprinde femeie.
măi, fato, e greu fără tine!
așteaptă-mă, mă întorc în trei zile
și-ți voi bate în geam, tu să-mi deschizi iarăși ușa,
când pe cer va fi din nou lună plină.

IOAN MICLĂU-GEPIANU

Ioan Miclău-Gepianu: La 15 iunie 2023, s-au împlinit 134 de ani de la trecerea în lumea stelelor, a lui Mihai Eminescu (15 iunie 1889).

Motto:

*”Fiind băiet păduri cutreieram
Și mă culcam ades lângă
izvor,
Dar brațul drept sub cap eu
mi-l puneam
S-aud cum apa sună-ncetișor.
Un freamăt lin trecea din ram
în ram
Și un miros venea adormitor.
Astfel ades eu nopți întregi am
mas,
Blând îngânat de-al valurilor
glas”.*
**(Poezia ”Fiind băiet păduri
cutreieram”
1878).**

*

RĂSAI ASUPRA MEA

Răsai asupra mea, luminează lină,
Ca-n visul meu ceresc d-
odinioară;
O, maică sfântă, pururea
fecioară,
În noaptea gândurilor mele
vină.

Speranța mea tu n-o lăsa să
moară
Din inima-mi – adânc noian de
vină;
Privirea ta de milă caldă,
plină,
Îndurătoare-asupra mea
coboară.

Străin de toți, pierdut în
suferința
Adâncă a nimicniciei mele,
Eu nu mai cred nimic și n-am
tărie.
Dă-mi tinerețea mea, redă-mi
credința
Și reapari din cerul tău cu
stele;
Ca să te-ador de-acum pe veci,
Marie!
1880

*

CÂND AMINTIRILE...

Când amintirile-n trecut
Încearcă să mă cheme,
Pe drumul lung și cunoscut
Mai trec din vreme-n vreme.

Deasupra casei tale ies
Și azi aceleași stele,
Ce-au luminat atât de des
Înduioșării mele.

Și peste arbori resfirați
Răsare blânda lună,
Ce ne găsea îmbrățișați

Șoptind-ne-mpreună.
A noastre inimi își jurau
Credință pe toți vecii,
Când pe cărări se scuturau
De floare liliiecii.

Putut-au oare-atâta dor
În noapte să se stingă,
Când valurile de izvor
N-au încetat să plângă,

Când luna trece prin stejari
Urmând mereu în cale-și,
Când ochii tăi, tot încă mari,
Se uită dulci și galeși?
1883

*
ODĂ
(în metru antic)

Nu credeam să-nvăț a muri
vrodată;
Pururi tânăr, înfășurat în
manta-mi,
Ochii mei nălțam visători la
steaua
Singurătății.

Când deodată tu răsăriși în
cale-mi,
Suferință tu, dureros de
dulce...
Pân-în fund băui voluptatea
morții
Nendurătoare.

Jalnic ard de viu chinuit ca
Nessus,
Ori ca Hercul înveninat de
haina-i ;
Focul meu a-l stinge nu nu pot
cu toate
Apele mării.

De-al meu propriu vis, mistuit
mă vaiet,
Pe-al meu propriu rug mă
topesc în flăcări...

Pot să mai reînvii luminos din
el ca
Pasărea Phoenix?

Piară-mi ochii turburători din
cale,
Vin iar în sân nepăsare tristă;
Ca să pot muri liniștit, pe mine
Mie redă-mă!
1883, decembrie

*
TRECUT-AU ANII...

Trecut-au anii ca nori lungi pe
șesuri
Și niciodată n-or să mai revie
iară,
Căci nu mă-ncântă azi cum mă
mișcară
Povești și doine, ghicitori,
eresuri,

Ce fruntea-mi de copil o-
nseninară,
Abia-nțelese, pline de-
nțeleșuri -
Cu-a tale umbre azi în van mă-
mpresuri,
O, ceas al tainei, asfințit de-
sară.

Să smulg un sunet din trecutul
vieții,
Să fac, o, suflet, ca din nou să
tremuri
Cu mâna mea în van pe liră
lunec;

Pierdut e totu-n zarea tinereții
Și mută-i gura dulce-a altori
vremuri,
Iar timpul crește-n urma
mea...mă-ntunec!
1883, decembrie.

*
REVEDERE

- Codrule, codruțule,

Ce mai faci, drăguțule,
Că de când nu ne-am văzut
Multă vreme au trecut.
- Ia, eu fac, ce fac de mult,
Iarna viscolu-l ascult,
Crengile rupându-le,
Apele-astupându-le,
Troienind cărările
Și gonind cântările;
Și mai fac ce fac de mult,
Vara doina mi-o ascult
Pe cărarea spre izvor
Ce le-am dat-o tuturor,
Umplându-și cofeiele,
Mi-o cântă femeile.
- Codrule cu râuri line,
Vreme trece, vreme vine,
Tu din tânăr precum ești
Tot mereu întinerești.

- Ce mi-i vremea, când de
veacuri
Stele-mi scânteie pe lacuri,
că de-i vremea rea sau bună,
Vântu-mi bate, frunza-mi
sună;
Și de-i vremea bună, rea,
Mie-mi curge Dunărea.
Numai omu-i schimbător,
Pe pământ rătăcitor,
Iar noi locului ne ținem,
Cum am fost, așa rămânem;
Marea și cu râurile,
Lumea cu pustiiurile,
Luna și cu soarele,
Codrul cu izvoarele
1879

Bibliografie:

(De la Biblioteca "Mihai Eminescu"- Cringila,
N.S.W)
POEZII – Mihai Eminescu, ediție critică de D.
Murărașu, Editura București, 1969.

VASILE DAN MARCHIȘ

NU AJUNG CUVINTELE

Nu ajunge gramatica pentru a etala în cuvinte
sărăcia pe care o inimă și-o definește prin sânge,
pulsând...
Sunt mesagerul sărăciei
pe care o etalez în regim de pantomimă
în gesturi, semne, suspine,
cum vântul în crengile goale ale copacului.

Tăcerea absolută o dețin copacii
Ei nu rostesc un murmur de durere
nici pentru ultima frunză ce cade
de aceea gramatica nu se poate împlini prin viu
grai.

Nu ajung cuvintele pentru a defini concret
durerea tăcută a lumii...
Sărăcia nu poate fi definită în context fizic,
chimic
ori biologic
ci o redau în gânduri, în context astronomic
precum spațiul.
Să se poată concepe o temă în toată amploarea
despre sărăcia noastră a tuturor
aceasta a fost ridicată la rang de Cosmos.

La privighetorile și mierlele înfăptuite
să definească sărăcia cântând
ziua și noaptea,
membrii unui ansamblu folcloric
n-au fredonat nimic un timp
ci doar s-au mirat..
Acum orchestra le imită
perfecționând și împlinind folclorul,
definind astfel prin cântec ce nu au avut...

**Poezii, povești scrise de elevi
de Școală Gimnazială**

POPESCU IRINA FLORIANA

Eleva Popescu Irina Floriana, Clasa a V-a
Școala Gimnazială „D. Zamfirescu”, Focșani
Profesor îndrumător- D-na Pompilia Bărbosu
Premiul III, secțiunea poezie, clasele V-VIII, la
Concursul literar Bogdania, ediția a V-a, 2023

Floarea mea de cireș

A venit primăvara,
Și logic au venit și florile de cireș,
Când le văd rozul lor îmbietor pastelat,
Sufletul meu radiază de iubire, fericire sau
simpatie,
Nu știu de ce florile astea le pot vedea doar
primăvara,
Pentru că eu aș vrea să le văd mereu, în fiecare
anotimp.
Așa cum vreau să te văd și eu pe tine mereu și în
fiecare anotimp
Cum am mai spus timpul trec,
Dar floarea mea de cireș,
Va sta neclintită în fiecare primăvară,
Oriunde o voi vedea.
Și va mai sta neclintită și în sufletul meu mereu.

Galaxia vieții mele

Știți și voi galaxia e nesfârșită în timp și în spațiu.
Dar chiar și galaxia vieții mele este nesfârșită în
timp și în spațiu.
Galaxia vieții mele include tot ce iubesc: familie,
prieten, obiecte chiar și lucruri pe care le fac
cum ar fi această poezie.
De ce galaxie și nu altceva?
Păi v-am spus e nesfârșită...
Adică iubirea mea pentru ele va fi nesfârșită.
Poate nu pot arăta fizic iubire,
Dar moral știu că iubirea mea este mai mare ca
niciodată.
Ce iubesc îmi dă putere.
Puteți să mă jigniți pe mine de ce iubesc!

Dragă, mamă...

Dragă, mamă
Florile sunt atât de frumoase
Dar tot tu ești mai frumoasă!

Mă gândesc la clipele cu tine,
Când plângeam pe brațul tău
Când râdeam în fața ta.

Dar acum este mai greu!
Plâng în brațele mele.
Râd în fața altora.

Ți-ai dorit atât de mult,
Să-ți fiu fată
Și iată-mă că sunt!

Uit de toate problemele cu tine!
Cu tine!
E altceva.

Cu tine!
E magie
IUBIRE
CURAJ
FERICIRE!

CALOIAN RAREȘ

Elev Caloian Rareș, clasa a V-a
Școala Gimnazială "Ion Basgan", Focșani
prof. îndrum.- D-na Mariana Țandără
Premiul II, secțiunea proză scurtă, clasele V-
VIII, la Concursul literar Bogdania, ediția a V-a,
2023

O aventură cu motanul meu

Într-o zi frumoasă de vară, când norii
pufoși pluteau pe cerul albastru ca o floare-de-
nu-mă-uita, eu, împreună cu Arpagic, motanul
meu, pe care l-am găsit în grădină și cu care am
rămas prieten până acum, citeam o poveste și
discutam pe tema acesteia.

-Wow, Rareș, ce talentat ești la
literatură! spunea motănelul.

-Multumesc, Arpagic și tu ești un
ascultător foarte bun! spun eu fericit că am cui să
citesc compunerile mele.

Dacă vă întrebați de unde știe motanul
meu să citească, vă voi spune acum:
"Era o zi de iarnă friguroasă, în care fulgii pufoși
de nea coborau din înaltul cerului în pași de dans.

Eu, împreună cu năstrușnicul meu Arpagic stăteam și ne cufundam în lecturi. El știa să citească de când s-a născut, însă nu putea să vorbească. Fiind frig, nu numai noi voiam să stăm la căldură, ci și câteva rozătoare, care își petreceau nopțile la mine în bibliotecă. Arpagic, auzind foșnete, simțul de felinăși cel de prădător i s-au activat. A fugit repede și în câteva minute, extenuat, s-a întors la culcușul lui.

-Mmmm, ce bine este să stai cu burtica plină în sus! se lăfăia motanul.

-Arpagic, tu tocmai ai spus ceva? întrebam eu speriat.

-Poate...răspunde acesta, pe jumătate adormit.

Crezând ca visez, m-am dus să las cartea pentru a mă odihni, însă văd câteva din cărțile mele roase de șoricei. Atunci am făcut legătura cu Arpagic, despre vorbit și șoricei mâncați. Probabil că ADN-ul a suferit o modificare în organismul lui Arpagic. Și așa m-am ales cu un motan vorbitor.

-Arpagic, nu crezi că ar trebui să ne întindem în pat?

-Da, sunt puțin obosit de la atâta lectură, răspunde motanul meu extenuat.

Înainte să ne întindem în pat, Arpagic mă strigă speriat din bucătărie.

-Rareș! Rareș! Vino repede!!

-Ce-ai pățit, Arpagic?

-Uite ce priveliște colorată este afară! spune Arpagic uimit, lingându-și mustățile, semn că a mai ciugulit câte ceva.

-Dar...Arpagic, tu ce făceai la bucătărie la ora asta?

- Nimic....

Am ieșit amândoi afară și am rămas uimiți. Totul era făcut din dulciuri. Motanul meu ștrengar, a fugit repede către un copac care avea trunchiul din acadea și coroana din vată de zahăr.

- Rareș, vino să guști din acadeaua asta, este cu aromă de banană și căpșuni! spune Arpagic cu gura plină.

O pisică roz ne-a surprins cu delicii de toate felurile.

- Pot să iau și acasă? Întreabă politicos motanul.

- Desigur! Bine ați venit pe tărâmul Dulciurescu! Aici totul este făcut din zahăr!

Urmăriți-mă pentru a vă prezenta centrul orașului.

Cu pași repezi, am urmat pisicuța, până am ajuns la un parc de distracții pe arcada căruia scria mare: "Înghețărești". Cum am intrat, am văzut carusele, tobogane și leagăne, însă mi-a atras atenția un robot gigant intitulat "Domnul Linguriță". Din spusele pisicuței avea șaptezeci de arome de înghețată. Când voiam să gust prima aromă, ceasul deșteptător a început să sune. Totul a fost doar un vis frumos.

Cu părere de rău că visul s-a terminat, am plecat la școală, iar pe Arpagic l-am lăsat singur acasă.

Stelian GOMBOȘ

Despre bătrânețe în câteva cugetări înțelepte...

Toți înțelepții lumii, oamenii cei mari, au vorbit și au scris despre bătrânețe iar eu am selectat, acum, câte ceva în acest sens:

„Ca să îmbătrânești nu trebuie să devii bătrân. Poți să te naști bătrân și poți să mori tânăr” (J. Cocteau).

„Vârsta nu-i un pretext de îmbătrânire” (G. Slatte).

„Îmbătrânirea nu este pe gustul meu, dar este singura metodă de a trăi mult” (Sainte-Beuve). „Trebuie să adăugăm viață anilor și nu ani vieții” (Victor Hugo).

„Partea bună a lucrurilor: în ciuda vârstei poți să fii mai tânăr ca niciodată” (Albert Einstein). „Un om îmbătrânește când grijile iau locul visurilor” (John Barrymore).

„Îmbătrânirea este puțința de a rămâne tânăr mai mult timp decât alții” (Bernard Shaw).

„Când îmbătrânești trebuie să-ți organizezi spiritul tinereții de-a lungul anilor” (Paul Eluard).

„Când îmbătrânești, să nu încetezi să zâmbești, altfel îmbătrânești cu adevărat” (Balzac).

„La 969 de ani, Matusalem arăta atât de bine, că de-abia îi dădeai 345 de ani”! (Tristan Bernard).

„Bătrânețea – când începi să spui: niciodată nu m-am simțit atât de tânăr” (Jules Renard).

„Bătrânii, ca și cei mici, vor să fie compătimiți

pentru durerea lor, însă de bătrâni nimănui nu-i este milă” (A. Cehov – „Unchiul Vania”).

„Nu voi fi niciodată bătrân. Pentru mine, bătrânețea înseamnă întotdeauna cu 15 ani mai mult decât vârsta mea” (Francis Bacon).

„Bătrânețea nu are culoare, numai demnitate” (Carlos Saavedra Weise).

„Educația este cea mai bună asigurare pentru bătrânețe” (Aristotel).

„Bătrânețea: cununa vieții, ultimul act al piesei noastre” (Cicero).

„Bătrânețe, haine grele, ce n-aș da să scap de ele!” – spune o vorbă din popor.

Și găsim în înțelepciunea populară o mulțime de referiri la bătrânețe.

Am selectat cum ar fi, de exemplu:

„Bătrânul este stâlpul casei. Învăță le tinerețe, și vei sta la bătrânețe. Cine adună la tinerețe, are la bătrânețe. Seamănă la tinerețe ca să ai ce culege la bătrânețe. Pe bătrân să-l cinstești ca pe un părinte și pe orice tânăr ca pe un copil al tău. Pe bătrân să-l cumperi, să nu-l vinzi. De omul bătrân să nu râzi, căci ai să ajungi ca el”.

Iată ce am găsit la personalitățile marcante ale culturii noastre:

„Bătrânețea trebuie să fie o situație morală. Bătrânețea este vrednică de respect, când a fost în urma ei o bărbăție” (Nicolae Iorga – „Cugetări”).

„Suflați colbul de pe cronici și faceți să renască virtuțile bătrânilor de atunci, în sufletul tinerimii de azi” (Alexandru Vlahuță – „Gânduri”).

„Cu cât oamenii îmbătrânesc, cu atât spiritul lor devine mai suplu, mai cald, dobândind o înfățișare mai organică. Pentru spirit, timpul este o dimensiune a întineririi” (Lucian Blaga).

„Bătrânețea începe ca toamna. Cu melancolie, cu umbre care se lungesc, cu reverii și doruri vagi” (Octavian Paler).

„Țara noastră nu are ce face cu tineri îmbătrâniți; ei îi trebuiesc bătrâni, mulți bătrâni, însă tineri” (Tudor Arghezi).

„Bătrânețea: scadența tuturor polițelor” (Victor Eftimiu – „Hipocrate se amuză”).

„Cine este bătrân la tinerețe, poate fi și tânăr la bătrânețe” (Arhim. Arsenie Papacioc).

“Dacă tinerețea ar ști și bătrânețea ar putea!” (Arhim. Arsenie Papacioc)

„Bătrânețea – această toacă de vecernie a vieții” (Vasile Ghica).

Înțelepciunea bătrâneții: bunătatea, îndurarea, a te ști bucura de bucuria celor din jur. A ști să-ți strângi pânzele la vreme, ca să poți intra în port înainte de a te prinde furtuna pe mare.

În concluzie și încheiere voi afirma că “bătrânețea este experiență bogată, dar experiența mărginirii puterilor omenești, a insuficiențelor lumii, privită în ea însăși.

Prin aceasta bătrânețea este vedere a unui alt plan al existenței decât cel al lumii. Ea trăiește în vecinătatea misterului. Este preocupată de el. Însăși viața omenească și toată existența îi pare ca mister. Ea se gândește mai mult la Dumnezeu, își pune toată nădejdea în mila Lui. Ea înțelege rostul lumii și al vieții pământești, dar ca rost de cale spre viața de dincolo de timp.

Cele făcute și suferite în viață ni se arată de folos, dar numai dacă ele au slujit înnobilării noastre, care ne deschide veșnicia fericită.

O viață sterilă în cele bune, scutită de suferințe, ne va condamna la o veșnică uscăciune. Bătrânețea poate fi de folos și în acest caz, făcându-l pe om să se schimbe măcar la sfârșitul vieții și învățându-i pe alții să pornească mai curând pe calea celor bune. (Arhim. Ioanichie Bălan, *Ne vorbește Părintele Dumitru Stăniloae*, vol. I, Editura Episcopiei Romanului, 1993, pp. 132-133).

Iuliana DINU

**Basmul URIAŞUL
(fragment)**

Liniştea se aşternuse peste întreg cartierul, trecuseră Sfintele Sărbători de Paşte. Era o dimineaţă senină şi blândă. Ciripitul vrăbiilor aşezate pe gardurile oamenilor, vestea sosirea primăverii. Cu bucurie, micuţele zburătoare se întreceau într-un recital de zile mari. Mugurii erau gata să plesnească pe ramurile copacilor. După o iarnă lungă şi grea, întreaga natură se pregătea să îmbrace haină verde, anunţând revenirea la viaţă.

Dintr-o curte se auzi glasul unei femei:

– Ce se întâmplă acolo, fiule, ce-i gălăgia asta? Femeia nu primi niciun răspuns şi ieşi în pragul uşii să vadă cu ochii ei ce se petrece. Nu mică i-a fost mirarea când observă că băiatul ei încerca să se urce în mărul din curte, dar era împiedicat de câine care mârâia şi-l trăgea de turul pantalonilor.

– Lasă-mă în pace, potaie, o să vezi ce vei păţi, când voi coborî!

Îndârjit, câinele nu-l slăbea din strânsoare, aproape că-i trăsese pantalonii de pe el.

– Ce cauţi acolo, băiete?, strigă mama, mirându-se.

– Mamă, vreau să prind motanul! Nu vezi unde s-a cocoţat?

Tomiţă, pisoiul, se urcase după vrăbiile care ciripeau vesele pe crengile pomului. Ar fi vrut să prindă una dintre ele, pentru a se bucura de o masă gustoasă. În felul ăsta îşi puna la încercare „bărbăţia” de vânător iscusit şi de căţărător. Pe deasupra, atunci când se jucau prin curte, motanului tare mult îi mai plăcea să se urce în copac,

necăjindu-şi stăpânul. Tomiţă făcea deseori asemenea „ghiduşi”, ştiind bine că băiatul nu se va putea cocoţa după el.

Apoi, nu era pentru prima oară când năzdrăvanul încerca să pună lăbuţa pe o vrăbiuţă, dar mereu rămânea cu buza umflată. De fiecare dată, păsările zburau când se apropia prea mult de ele, îi învăţaseră bine şiretlicul.

Deşi îl păcăleau, Tomiţă nu se supăra prea tare, fiindcă aşa înţelegea el să se zbenguiască. – Coboară, Mihăiţă, ai să cazi şi-ai să te loveşti!, se auzi glasul mamei... *

Mihăiţă locuia împreună cu familia într-un cartier de la marginea oraşului. El se bucura de faptul că avea destul loc pentru joacă. Putea să alerge în voie prin toată curtea. Prietenii lui, un căţel şi un motan, erau tare jucăuşi şi împreună cu ei Mihăiţă făcea tot felul de năzbâtii.

Băiatul îşi amintea deseori de povestea interesantă a celor doi prieteni ai săi de joacă, de felul în care ajunseseră în curtea lor.

Notă: Basmul Uriaşul, editura Neuma, 2023

Este adevărat că în mileniul trei basmul, cel care a hrănit imaginaţia milioanei de copii, are altă destinaţie, alte personaje, dar aceeaşi morală: binele învinge răul. Tărâmul basmului tradiţional este înlocuit cu spaţii stelare, personajele circulă cu rachete, folosesc tehnică de vârf, dar lupta dintre bine şi rău este aceeaşi. De cere vin, dragii mei cititori, la basmul copilăriei bunicilor noştri? Pentru că basmul modern îşi are sorgintea tocmai în el, în acea lume fermecată care este acum o realitate. În cazul basmului nimic nu se pierde, ci totul se transformă, iar alte milioane de copii vor visa la alţi Feţi-Frumoşi şi la alte Ilene Cosânzene care se numesc, poate, Alfa sau Beta.

Scriitoarea **Iuliana DINU**, membrăUSR.

va urma

PROZĂ SCURTĂ**Elena BUICĂ-Buni (Canada)****OGLINDA GÂNDULUI ȘI A SUFLETULUI**

Reflecții despre gândurile și sentimentele ascunse prin cine știe ce tainițe le trăim în mare parte a timpului nostru. Uneori nu le chemăm, dar alteori vin de la sine și ne trezim cu capul plin de gânduri. Când ni se comunică ceva, atenția se ascute și, în timp ce ascultăm, cântărim în minte valabilitatea acelor informații. La fel și când noi avem de comunicat, căutăm cele mai potrivite forme de a transmite gândurile cântărind ce, cât și cum trebuie spus. Dacă spunem tot ce gândim și simțim, oricui și oricând, e ca atunci când ne-am expune fără haine în fața lumii. Devenim vulnerabili și ușor de rănit. Dacă suntem de partea cealaltă și ne ascundem gândurile și sentimentele prea mult, ni se taie punțile care duc chiar și la cele mai apropiate fapte cu care conviețuim. Nu ne mai intră nimeni în casa noastră, nu ne mai oblojește nimeni rănilor când sângerează, nu vedem pe nimeni vibrând pentru noi, așa cum nici noi nu rezonăm pentru nimeni. Cei mai mulți oameni încearcă mereu să găsească linia cea mai potrivită în acest univers de gânduri atât de diferite: simple sau complexe, fulgerări de gânduri sau gânduri stăruitoare, scoase la suprafață sau ascunse, gânduri izvorâte din diferite surse, despre viață și moarte, despre comportamentul semenilor noștri, despre religie,

sex, fericire, durere, o listă care pare a fi nesfârșită. Tot ce facem sau nu reușim să facem, toate sunt rezultatele gândirii noastre.

Nu e ușor să găsim cea mai bună linie de comportament, fiindcă adesea există o neconcordanță între ceea ce lăsăm să apară la suprafață și ceea ce rămâne ascuns în interiorul nostru, acele neîmpliniri pe care le trăim cu năduf în deplină tăcere. De multe ori ne vine greu să ne uităm cu toată sinceritatea în propria noastră oglindă. Refuzăm să admitem adevărul, în cazul că îl conștientizăm și îl înlocuim cu o altă fațetă care ne convine mai mult, precum pisica din imaginea cunoscută în care ea se vede leu privindu-se-n oglindă.

Nu există ființă omenească să nu recurgă la asemenea substituiri, numai că acestea sunt distribuite în diferite grade. Fiecare om își construiește un anume contur al personalității și își prefigurează propriul său comportament în societate și tinde să ajungă acolo, dar dorința poate să o ia înainte de a-și atinge acest țel.

Nu de puține ori, ne folosim de autosugestie pentru a ne situa pe acel podium spre care aspirăm.

Au dreptate specialiștii în domeniu care afirmă că această autosugestie nu e gândul nostru, ci este glasul celor din jur care așteaptă de la noi o anumită ținută. Preferăm să arătăm altă față, deoarece nu putem să ne asumăm în totalitate responsabilitatea pentru cine suntem cu adevărat. Ne temem că putem fi judecați, că putem pierde stima celor care așteaptă de la noi altceva. E o eternă tănuire fără sens a unei alte tănuiri.

Pentru că pe lumea asta este posibil să îți îndeplinești dorințele dacă îți dorești cu adevărat, oricât de greu ar fi, oamenii puternici și echilibrați nu se tem să se confrunte cu adevărul și pentru ținuta lor să îmbrace haina potrivită. Pentru asta, ne trebuie curaj și încredere în sine și, adoptând această linie, devenim și mai puternici și mai siguri pe noi înșine. Cei slabi

rămân cu masca falsă pe față și pe sinele lor, dar și departe de a fi mulțumiți de felul cum se desfășoară viața lor și nu de puține ori ajung la depresie sau la acele aspecte ale vieții la care nu mai găsesc soluții pentru rezolvare, împotmolindu-se în rețeaua necazurilor.

Făcând o cale întoarsă pe drumul evoluției vieții mele, am ajuns în perioada adolescenței când trăiam înfiorată descoperirea propriei mele existente și mai apoi, la anii tinereții când făceam efort să-mi construiesc personalitatea, etape de viață când îmi doream cu ardoare ca, de-a lungul vieții, să am curajul să îmi dau toate măștile jos, să mă dezbrac de toate veșmintele false și nefolositoare, să las să strălucească ceea ce sunt eu, cea adevărată. Doream să fiu cât mai aproape de perfecțiune, îmi luasem model moral pe Eminescu.

Dar cum perfecțiunea nu există, ea fiind doar un concept al zilelor noastre, peste ani, mi-a fost dat, mai mult decât credeam, să nu-mi respect crezul propus și pisicuța din oglindă să fiu chiar eu. Sunt și trăsături ascunse ale firii noastre pământene, de care nu avem habar și pentru care nu suntem bine pregătiți să le înfruntăm. Spre finalul vieții, totuși mă simt mulțumită că și la acești ani încă mă întorc cu fața la lumina din anii tinereții pe care o mai zăresc încă. Am învățat să zic mai repede un stop gândurilor mele când mi se arată imaginea pisicuței în oglindă.

Totdeauna m-a stăpânit gândul că atunci când ne purtăm natural, conform cu legile naturii, fără ascunzișuri, nu putem fi luați prin surprindere. Am crezut cu tărie că dăm dovadă de o cunoaștere superioară atunci când înțelegem că tot ceea ce ni se întâmplă este natural și firesc. De aceea, trebuie să facem efortul de a învăța să ne vedem așa cum suntem, să conștientizăm și să acceptăm. Cu timpul și treptat, alegem ce vrem să rămână și cum vrem să ne transformăm.

Reușita depinde de puterea auto-controlului nostru, acea capacitate umană prin

intermediul căreia noi ne putem comporta firesc și în fața succesului, și în fața eșecului și putem să păstrăm măsura și la supărare și la bucurie. Cu alte cuvinte, autocontrolul înseamnă stăpânire de sine, fermitate și calm și nu trebuie să-l confundăm cu rigiditatea. Dacă stăpânirea de sine nu este însoțită de bunăvoință, de fermitate și de calm, rezultatele nu pot fi după așteptări. În ceea ce mă privește, când gândurile îmi stau în cumpănă, simt cum pisicuța din oglindă îmi vine în ajutor.

IOAN MICLĂU-GEPIANU (Australia)

"OAMENI CU ALBEAȚĂ PE OCHI" (Scriere revizuită și adăugită)

„...În folclorul românesc se zice, mai în glumă, mai în serios, despre acei oameni care nu văd bine sau nu înțeleg prea bine lucrurile din jur, pentru această ”albeață pe ochi”.

Vorbind cu respect, această albeață pe ochi în înțeles medical ar fi o cataractă, un leucom, ce poate apărea ca urmare a expunerii ochilor prea mult razelor puternice de soare, la suduri de metale, la vânturi, frig, etc. Acest leucom se manifestă ca o pată albă apărută pe corneea și poate duce la orbire parțială sau totală. Acestui leucom I se zice popular, ”albeață”.

Dar, în expresia folclorului nostru, această ”albeață pe ochi” poate să apară și atunci când omul privește prea mult la strălucirea aurului, adică a banului.

Așadar, se zice că unii când văd banii cei lucioși, fac albeață pe ochi. Din acest moment lucrurile se complică, deoarece această albeață face umbră pe creier, de se pierde judecata cea bună a omului atins de acest fel de boală.

Banul își are valoarea lui, e bun, când e câștigat cu adevăr și trudă! Când însă banul face "albeața pe ochi", atunci are o anume definiție, așezată de veacuri în folcloristica popoarelor; a fi "ochiul dracului", adică ban dorit fără trudă și muncă. O zonă și a vânzătorilor de neam!

De când e lumea lume, această "albeața pe ochi" a dăruit pe mulți, fie împărați, fie hoți, faraoni sau popi, pedagogi deveniți demagogi, poeți sau profeți; istoria și preistoria omenească ne dă multe exemple din timpuri și spații. Clopoțelul divin din sufletul lor sună, dar ei nu ascultă. Și cea mai nefastă cale bătătorită de acești oameni, a fost aceea a nu înțelege supremația sufletului, a chemărilor divine interioare, și asta până în zilele de azi. Pentru bani se vinde originea, ființa, sufletul, neamul, istoria. Nu aș fi început această povestire, dacă nu aveam propriul meu îndemn și curiozitatea autodidactului interesat a ști, dar dezinteresat a da lecții nimănui, mai ales celor cu multe studii gata făcute, puși pe funcții la care nu mai poți ajunge, deși pe umerii oamenilor stau!

Aminteam aci mai sus de supremația sufletului, de chemările divine interioare spre adevăr și pe care unii bănoși, astea nu și le iau în seamă. Unii îmi zic că-s un singuratic, și le dau dreptate, fiindcă a rătăci prin mulțimile filosofiilor, ajung de îmi pierd calea propriilor mele gândiri.

Vrem să respingem existența lui Dumnezeu, aducând drept motivație vremurile și credințele străvechi, mai mult păgâne sau nepăgâne și despre care se spune că aveau zeități cărora se rugau. Deci e vorba tot de sufletele lor și nu de averile lor, deși săraci nu prea erau! Natura le era binevoitoare.

Sfintele Scripturi ne spun că Mesia, Mântuitorul Iisus Hristos, era de la începutul vremurilor alături de Dumnezeu-Tatăl. Asta nu vrem să înțelegem. Uite, îmi vine în minte vorba lui Ion Ghinoiu, omul ce a muncit o viață întreagă la cartea sa "Atlasul Etnografic Românesc, "de a încerca să gândim și altfel – dar cu responsabilitate". Înțeleptul din America - Alexandru Nemoianu ne spune despre tradiția Neamului nostru românesc, că "e scrisă în noi, în ființa noastră". Dr. Napoleon Săvescu, regăsește istoria noastră în Geneza biblică. Prof. Dr. Artur Silvestri la vremea sa ne mai dezvăluie cum

această tainică Românie, are un Dumnezeu protector.

Fără umbră pe creier, fiindcă nu mi-am oprit privirea asupra arginților lucioși ai nimănui, nu am furat munca nimănui, nu am ucis sau spart familiile nimănui, mulțumesc Mântuitorului Iisus Hristos și Sfintei Sale Mame, Fecioara Maria, căci prin credința sufletului meu, îmi pot câștiga sănătatea și mântuirea.

Baciu Bogdana

Un accident și urmările lui

O bormașină de auzea în depărtare, apoi un guguștiuc își chema soața, câteva vrăbii vorbeau între ele destul de aprins. Pe geamul deschis a intrat o muscă neagră și mare și a aterizat pe geamantanul deschis, plin cu haine și cu alte diverse lucruri. Sunt gata de plecare. Aștept taxiul. Plec în aventura vieții mele. Oare de ce am acceptat așa ceva? Este adevărat, nu plec pentru totdeauna, ci, doar, pentru câteva luni. Trei luni, mai exact. Sunt convinsă că o să fac cea mai mare greșală din viața mea. Urmează vacanța de vară și, în loc să merg acasă sau în altă parte, mă duc să muncesc într-un loc străin, un loc de care nu am mai auzit niciodată. Dar, am promis. Cea mai bună prietenă a mea, Agnes, are nevoie de bani. A semnat un contract printr-o firmă ce plasa bone în întreaga lume. A primit și un avans considerabil și, fără să se gândească la urmări, îi și cheltuipe pe haine, pantofi și petreceri. Dar a avut ghinion. Ce înseamnă să porți pantofi cu tocurele atât de înalte și să nu fi obișnuită cu așa ceva?! Căzuse și își rupsesse un picior. Acum trebuia să plece, să lucreze pentru banii cheltuiți, dar cum? Nu mai putea, nu-i așa?

Venise cu o idee destul de aiuristică. Era convinsă că o să meargă. Ce idee? Să merg în

locul ei. Doar trei luni. Scrisese celor de la agenție un mail. Primise răspuns destul de repede. Angajatorul era de acord. Trei luni de zile aveau nevoie de cineva, o persoană tânără, sănătoasă, care să facă față energiei a doi copii.

Am luat metroul până la aeroport. Da, pentru prima dată o să merg cu avionul. O adevărată aventură, nu-i așa?

Destul de aglomerat în vagon, dar am găsit un loc pe care să mă așez. Este vară, este cald. Am un tricou portocaliu, cumpărat de la un magazin de sub blocul unde stau cu chirie, și blugi albaștri evazați. Micul geamantan este în fața mea și pe el este așezat micul meu rucsac albastru, care a văzut și zile mai bune. Privesc fețele oamenilor de lângă mine. Majoritatea sunt cu ochii fixați pe telefon. Într-un colț, o fată citește o carte. Nu îmi dau seama ce fel de carte este. Este învelită frumos într-o hârtie crem. Au trecut câteva stații bune. Simt cum cineva se uită fix la mine. Nu mă înșel. Este un pitic. Un omuleț. Se uită fix la mine și zâmbește. Oare de ce?! Poate îl amuză tunsoarea mea, făcută chiar de mine sau bretonul meu drept, care îmi acoperă fruntea și se oprește deasupra sprâncenelor. Sau își dă seama că mă bucur că am ochelari de vedere, cu lentila neagră, că privesc lumea ca de după un paravan, ca și cum aș fi invizibilă pentru ceilalți. La următoarea stație a coborât. Am respirat ușurată. Sub privirea lui mă simțeam ca o impoastă.

Într-un final ajung și eu la aeroport. Trebuie să ajung în bătrâna Scoție. După ce am trecut de toate formalitățile din aeroport, am ajuns la avion. Angajatorul a plătit biletul de avion, nu am avut această grijă. Trebuie, doar, să urc în avion și la sosire știu că mă așteaptă cineva. Decolarea a fost ceva senzațional. Energie și adrenalină. Fie vorba între noi, după aceea am zburat de foarte multe ori cu avionul și de fiecare dată am avut aceeași senzație la decolare. Când aceste gânduri apar, îmi vine să zâmbesc și cineva, chiar acum ar trebui să deseneze peste tot câte un mic soare.

*

Doamna Anna Havilland a împăturit ziarul și l-a pus pe masă. Îi plăceau dezastrele. Îi plăcea să știe că au loc, era un tonic pentru ea faptul că lumea se răsturna mai ales pentru persoanele pe care le cunoștea și o interesau. Se amuza teribil,

oricum lumea era atât de rea și dominată de cruzime. Și, de ce nu, ea făcea parte din această lume. Își îndreptă atenția asupra soțului ei. Simțul ei rafinat al ironiilor, conexiunilor și analogiilor, îi ceru să aleagă exact acea clipă pentru a-i da lui Marc un impuls. Știa că nu îi plăcea bârfa și, sincer, era atât de plictisitor. Ce amuzament! Bietul ei soț!

-Dragul meu, spuse ea. M-am gândit la ce mi-ai spus despre Arthur. Soțul ei se făcu roșu la față.

Mă tem că ai avut dreptate, continuă ea. Știu că ai o părere bună despre el, fiind dintr-o familie foarte veche din zonă, dar să divorțeze așa de soția lui, cu doi copii mici...Sincer, am auzit că l-a părăsit. Săracul, aproape să îi plângi de milă, a pierdut conacul în favoarea soției și trebuie să se mute într-o vechi castel, cam dărăpănat am auzit.

-Ți-am spus că nu mă interesează viața personală a unui bărbat. Nu mă interesează așa ceva. Uți că a investit destul de mult în afacerea noastră? O privea cu suspiciune. O cunoștea foarte bine pe soția sa, care se plictisea îngrozitor atunci când nu avea despre ce discuta, despre ce să bârfească. O iubea chiar așa cum era. Cu toate defectele ei.

Arthur era un tânăr care se pricepea la afaceri. Avea un titlu de viconte, dar nu avea multă avere. Tatăl acestuia o pierduse cu foarte mult timp în urmă la jocuri de noroc. Singura moștenire îi rămăsese un conac foarte vechi și nelocuibil. O cunoscuse pe Elisa cu câțiva ani în urmă, fuseseră colegi de facultate. Se îndrăgostiseră și se căsătoriseră. Acum aveau doi copii frumoși. Doi băieți. Pentru că mama Elisei era bolnavă, locuiau cu aceasta într-o frumoasă casă, situată la marginea unui lac. În ziare se zvonea faptul că cei doi au divorțat, dar nimic nu era sigur. Nici unul dintre cei doi nu confirmase acest lucru public. Bârfe, doar bârfe.

Marc bău un pic de ceai și luă ziarul de pe masă. Îl răsfoi un pic distrat. Deodată a văzut un anunț scris cu litere de o șchioapă. „Azi noapte un avion s-a prăbușit. Sunt foarte mulți morți, dar și câțiva supraviețuitori, care au fost aduși la Spitalul de Urgență. Erau date câteva nume, printre acestea era și Elise MacLean.” Numele acesta...Își privi soția, care bea ceai fredonând un cântec. Oare văzuse acest mesaj? ...Arthur a primit mesajul exact când urcase în mașină pentru a merge la aeroport. Luase micul dejun cu

cei doi copii și cu soacra lui care îl privea ciudat pe sub sprâncene. Elise trebuia să se întoarcă acasă. Plecase pentru un timp pentru a-și limpezi gândurile. În ultimul an fuseseră aproape ca doi străini. Vorbiseră la telefon cu o zi înainte. Nu a vrut să îi spună ce a hotărât, dacă mai rămân împreună sau nu.

Un accident. A stat mult timp să își revină. Simțea că nu mai are aer. Îi tremurau mâinile îngrozitor. Stomacul îl ardea. Capul îi pulsa. Trebuia să fie tare. A pornit mașina și a plecat spre spital....

-Cât e de rău? Doctorul îl privea foarte serios.

-Vertebrele cervicale sunt cele mai afectate. Este inconștientă. Nu putem să știm dacă este vorba de paralizie. Are tăieturi cumplite pe față. Falca este ruptă, are tăieturi adânci la nas și la frunte. Este pregătită pentru o operație estetică. Vor urma și altele. Nu o să mai arate niciodată ca înainte.

-Sunteți sigur că este ea? Poate nu este vorba despre ea. De abia a rostit Arthur aceste cuvinte

-Da. Avea într-o mână o poză cu ea și cu doi copii, geanta și cu actele au fost găsite la mare depărtare de corp.

*

Jos, jos, jos, tot mai jos. Cobora trepte și picioarele I se mișcau ca pe o apă groasă, uleioasă. La un moment dat scările s-au terminat și a căzut în gol. Apoi, foc și smoală ce fumega. Se lipea de ea. Flăcările îi atingeau picioarele ca tentaculele unei caracatițe. Țipa în gând. Apoi, liniște. Întuneric și durere pură. Ochii i se deschiseră dintr-odată. Își dădu seama că fața îi era acoperită de o mască strâmtă, sufocantă. Când încercă să își miște mâinile pentru a o îndepărta, simți că îi erau fixate lateral cu proteze strânse.

Gura îi era legată cu ceva, nu era de mirare că nu putea să vorbească. Țipătul i se oprise în gât. Un tub pornea din nasul ei. Nu-și putea mișca capul pentru că era ținut strâns în niște verigi care îi erau băgate adânc în creier.

Picioarele îi erau imobilizate, deși nu le putea vedea. Păreau prinse în atele sau vergi groase.

Aceste impresii că și transfuzia de pe cadrul de lângă ea, au apărut ca niște luminițe, idei confuze, depășite de durerea atât de puternică încât nici percepția, nici voința nu aveau destulă putere pentru a le înfrunta.

„Nu vreau să mor. Vă rog, nu vreau să mor.” Încercă să spună o rugăciune, dar, după primele cuvinte se opri. Nu își mai amintea nimic. O reluă din nou în gând. Același rezultat. Ar fi vrut să plângă, dar și lacrimile păreau că au dispărut.

Se pare, totuși, că era cineva lângă ea. Cineva îi spunea ceva.

-Totul e în regulă, îi șoptea o voce feminină. Doctorul o să vină într-o clipă. Stai liniștită.

O voce masculină se auzi parcă de departe:

-Să-i dăm morfină. Un sfert. Are dureri îngrozitoare. ...

O amorțeală uriașă crescuse în ea, rostogolindu-se că un val spre mal, reducând din ce în ce mai mult durerea. De-a lungul lui văzu creaturi bizare, carne și sânge, fiare distorsionate. Nu-i păsa. Dar, durerea nu dispăru cu totul. Astfel, își dădu seama unde sunt centrii ei. Erau în abdomen și în față. De aici radiau fulgere subțiri care alimentau durerea din șira spinării, gât, buze, umeri și picioare.

-Doamnă MacLean, sunt doctorul Shain. Sunt chirurgul care a avut grijă de dumneavoastră în această dimineață. Vă aflați în Spitalul de Urgență. Știți de ce vă aflați aici? A avut loc un accident. Avionul dumneavoastră s-a prăbușit atunci când mai era foarte puțin și trebuia să aterizeze. Încă se cercetează cauzele. Ați avut noroc.

Ea încercă să se miște. „Despre cine vorbeau? Ea nu era aceea doamnă. Despre cine vorbeau?”

-Nu încercați să vă mișcați capul. Este imobilizat într-o proteză specială. Trebuie doar să clipiți de câteva ori dacă înțelegeți ceea ce vă spun. Vi s-a îndepărtat splina ruptă și s-a oprit hemoragia internă, falca e fixată pentru că a fost ruptă, fața este plină cu zgârieturi, transfuzia este necesară pentru a fi stabilă situația și pentru a vă hrăni. Aveți piciorul prin cu atele, la fel și umărul stâng. Acum, poți să îți miști degetele de la mâini și de la picioare. Îți voi atinge piciorul drept și vă rog să mișcați degetele spre tavan.

O felicită când ea făcu tot ceea ce îi ceru el.

Drogul își făcea din ce în ce mai bine efectul. Încet simți cum o cuprinde somnul.

„Eu nu sunt doamnă MacLean.”

*

- Bine ai venit la Castelul Groazei, rosti Arthur ceremonie. Sper că nu este atât de mohorât totuși.

Am zâmbit. Eram încântată. Până la urmă călătoria mea avea un final frumos, neașteptat chiar. Nu mai port ochelari. Am lentile de contact. Nu mai arăt ca cea de dinainte, dar, în străfundul sufletului meu, sunt, încă, fata care a zburat spre necunoscut. Mi-a simțit emoția și m-a luat de mână.

Zidurile fortificate, păreau să se năruie, dar grajdurile din depărtare păreau în stare bună. Era destul de bine conservat și putea fi renovat în timp. De ce nu? Aveau destul timp la dispoziție. O viață.

Mihail GRĂMESCU
(16.02.1951- 13.05.2014)

DRUMURI ÎNCHISE

Poposiserăm pe un colț de stâncă potopită de mușchi și licheni. Aici, parcă cerul este mai înalt. Munții se profilează pe cerul înstelat, fiindcă și cerul este mai larg. Departe și jos, în valea neagră, se văd luminile de poziție ale navei, în nodul de păianjen al pistelor multiple. Băstinașii ne-au indicat direcția, promițând să ne ducă la Navă. Ne călăuzesc: un căpitan-delfin și un căpitan-colibri. Un drum pe culme, către piscul încă luminat de soare, printre stelele nopții, spre ziua trecută.

Căpitanii aprind un foc, și ne strângem împrejur, să ne încălzim mâinile degerate. O floare de foc în zăpadă, în timp ce la poalele muntelui, în jungla fremătând, se strecoară ființe de umbră pe sub magnolierii înfloriți.

Prietene Cerb-care-sare și Frunză-ce-cade, aici este capătul Spațiului, dacă Spațiul are vreun capăt. Cine sunt străinii aceștia înveliți în blănuri, cu măști de fiare pe chip, cu semne secrete

mânjite pe pieile goale? Și unde e Nava spre care ne duc? Ce este Nava? La ce slujește și cum? De unde s-a prăbușit în mizeria asta seminția Zborului? Și ce mai pot ști cei care nu-și mai aduc aminte de sine?

Iată întrebările mele, iată rătăcita noastră expediție căutând într-o lume de vis mai trează decât străjile nopții veghind cerul să caute semne, căutând în lumea iluziilor mai certe decât incertele numelor lucruri, căutând...ne-am rătăcit? Sau ne-am regăsit, în pierderea noastră, condiția pierderii noastre?

Cine ești tu, căpitane-jaguar, pe jumătate, pe jumătate infamă ființă logodită cu pulberea în care te zbați, pe jumătate înalt și sfidare? Mi-ai arătat ca semn de recunoaștere o machetă de Navă. Dar ce înseamnă la voi asta?

Poate că altceva se ascunde sub unul și același obiect, fiindcă altfel, cine te-a pus aici, să-mi ieși în cale mie, naufragiatului rătăcit, când corabia mi-a fost spartă de negura nopții lovind pupa cu talazuri de neînțelegere și van.

Constelații se schimbă pe cer, și noaptea trece în gânduri, lângă focul în care străinii aruncă semințe de flori și frunze cu miresme de vise uitate. Stau împrejur, pe vine, și se lasă cuprinși de fumul alb, visând.

În zori urcăm pe piscul înzăpezit. Și acolo, deși nu ne-am fi așteptat la asta, stă, ca un deget arătând spre cer, Nava, cu punți de metale, strălucind nealterat în soare.

Nu oricine poate ajunge la cei o mie de ochi ai ei. Trebuie să vă călăuzească un duh. Unul din voi trebuie să fie duh, să treacă dincolo de imperiul iluziei vane, dincolo de mincinoasele căi.

Dincolo de ce? Cum adică? Nava lor cere ca unul dintre noi să fie sacrificat?
NAVA?

Ne îndreptăm spre porțile glisante. Și porțile se trag în lături să ne lase să pătrundem. Sălbaticii însă se trag la o parte, și se așază pe soclul alb de marmură.

- De ce vă temeți? Îi îmbiem.

Veniți! Sunteți cu noi!

Ei însă refuză, clătinând din cap.

- Aici sunteți într-o capcană. Nu puteți ieși decât respectând tabuurile. Unul din voi,

sublimat, trebuie să vă conducă. Altfel, Nava o să vă rătăcească.

Noi ne-am bulucit totuși înăuntru. Văzusem fel de fel de nave, dar ca asta nu mai văzusem niciodată. Coridoarele se încălceau în toate direcțiile. Spațiul nu avea niciun sens.

- Ar trebui să îi silim pe sălbatici să ne conducă, a zis cineva. Dar mă tem că ar fi inutil. Sunt deosebit de încăpățânați și fricoși.

- Tradiția lor pretinde că dacă intri în Navă fără călăuză, te pierzi pentru totdeauna. Ei cred că te poți rătăci într-un spațiu atât de strâmt.

Ei bine, da, te poți rătăci. Culoarele strâmte se deschideau în toate direcțiile spre a se închide. Culoare închise din care nu mai exista nicio ieșire. Nici timpul nu mai însemna nimic, fiindcă toate cronometrele noastre arătau aceeași clipă. De atunci, ca pentru a ne indica greșeala, ceasurile noastre au împietrit pe ora pătrunderii în Navă.

Am încercat să scrijelim pe pereți semne, dar oriîncotro am merge, nu mai regăsim nicăieri semnele făcute. În sus, în jos, înainte, înapoi, peste tot, aceleași culoare strâmte și aglomerate. Rătăcim de luni de zile, de ani întregi. Orice încercare se vădește inutilă.

- Să ne împărțim în mai multe grupuri!

Întâi de câte 3 - 4, apoi de câte 2. Acum sunt singur. Nu m-am mai rătăcit cu nimeni, niciodată. După mult timp de rătăcire, am ajuns aici, la un pupitru de control. Am declanșat un mecanism, am pilotat lansarea, am așteptat.

Eram fericit. Prin hublouri urmăream evoluția călătoriei. Începusem chiar prin a nota cele mai importante momente.

Dar după ani și ani, am ajuns la concluzia că și ceea ce fac acum este tot un culoar închis. O cale fără ieșire.

O iluzie vană. E în zadar. Culoare închise mă înconjoară pretutindeni.

„Ieșirea” e tot o soluție închisă.

O eroare.

Ce este nava asta?

Cum am ajuns aici? Care este noima vieții mele irosite aici? Unde sunt ceilalți?

Cine a lăsat, și în ce scop, în Eternitate, călătorilor rătăciți căutându-și în disperarea lor Calea? Încotro?

(6 noiembrie 1980)

Vasile GROZA

PRINȚESA BLU

Peste palatul Prințesei Blu coboară și de această dată noaptea, aducând cu ea întregul cer înstelat în frunte cu vajnicul și îndrăgostitul Luceafăr, ce se ținea ca un copilaș de trena luminoasă a bătrânei doamne Luna, cea care vede și aude tot ce se întâmplă pe Pământ.

Micuța **Prințesa Blu**, după ce-și luă cămașa cea albă de noapte, se așează în baldachinul ei în care își petrece odihna copilăriei, se rugă ca de obicei la Doamne, Doamne să-i dea sănătate și noroc în viață, și-și puse căpșorul pe pernuța pe care o aștepta tigrișorul ei de pluș, de care nu se despărțea decât dimineata când pleca la grădiniță. Dar nici nu puse ca lumea geană pe geană, că în fața palatului se auziră tropote și nechezaturi de cai. Deschise fereastra de la balconul palatului și văzu chiar în fața coloanelor de la intrare o caleașcă numai și numai din aur, cu șase cai albi înaripați, iar în jurul ei, o ceată de îngerași fluturând din aripioarele albe și făcându-i semne cu mânuțele lor rozachii, să coboare.

Ca printr-o minune, prințesa Blu, simți cum îi cresc și ei aripioare și cu ajutorul lor, coborî prin văzduhul luminat de cerul nopții, plecând împreună cu îngerașii, în lumea încă necunoscută pentru ea, lumea celor de o măsură cu ea, îngerașii Domnului Dumnezeu. Cântecul divin porni din alaiul îngeresc, odată cu minunata caleașcă ce plutea printre stelele care de care mai strălucitoare, iar călușii înaripați se zbenguiau în hamurile lor de aur și nestemate.

Ajunși pe planeta îngerilor, acolo undeva în Calea Lactee sau Drumul Luminii, cum i se mai spune de noi, pământeni, au fost întâmpinați de o mulțime de îngerași care semănau perfect unul cu celălalt, fiind toți împodobiți cu plete aurii, cârlionțate și chiloței din raze de soare.

Undeva, pe un tron imens din aur și diamante,

veghe Tatăl Ceresc, Dumnezeu, ce avea în mână Sceptrul Universului, cu ajutorul căruia conducea lumea planetelor și tot ce compunea acea lume creată de puterea lui.

Pentru moment, lăsa treburile cerești și-i făcu semn micuței Prințese Blu, să se apropie. Alaiul îngeresc purtând-o pe brațe o înfățișă Atotputernicului. Cu un zâmbet ca de părinte, pentru că Dumnezeu ne-a creat pe toți după chipul și asemănarea Sa, și cu o mângâiere ca de mamă, netezindu-i părul mătăsos îi zise:

- Fii bine venită! Te așteptam să te binecuvântezi și să-ți arăt lumi pe care tu, ca orice pământean dorești să le vezi. Aici este casa mea, așa cum ai și tu căsuța ta pe Pământ. Îngerașii mei te vor purta pe unde ți-i dorința și-ți vor arăta lumea în care după ce te vei face mare și-ți vei îndeplini menirea pentru care te-am trimis pe pământ, vei veni în rândul lor să te bucuri cu ei în veacul veacurilor AMIN. Și Dumnezeu plecă la treburile lui cerești.

În schimb, Prințesa Blu și alaiul îngeresc porniră mai departe în caleașca cerească de aur, trasă de cei șase cai înaripați în lumea încă nevăzută de ea.

Opriră într-o grădină cu tot felul de vietăți care nu mai aveau obiceiul pământesc de a fi rele. După ce s-a jucat cu Leul, Tigru, Leopardul, Crocodilul etc, cum te-ai juca cu niște păpuși, au plecat mai departe. Am uitat să vă spun că singurii care lipseau dintre vietăți erau Șerpii. Îngerii spuneau că Șerpii sunt făcuți tot de Doamne Doamne, dar locuiesc pe altă planetă, acolo unde se duc oamenii care au fost răi pe pământ și care nu au respectat poruncile lui Dumnezeu.

Trecând printr-o baie de raze luminoase ajunseră într-un loc unde muzica și veselie îți umplea sufletul de bucurie și încântare. Totul în jur era cuprins de flori de toate culorile și parfumurile nemăintâlnite cândva. Bazine, lacuri cu ape cristaline, în care delfinii țineau loc de șalupe, iar balenele, de vapoare, pomi încărcăți cu tot felul de fructe și fel de fel de jucării și jocuri în care îngerii se zbenguiau în tot felul, purtând-o pe Blu ca pe un oaspete de onoare, ce era în acest rai al Îngerilor. E minunat își zicea în gând prințesa Blu, să poți să zbori, să te joci cu tot felul de ființe și jucării de care să nu te înfricoșezi, să știi

că tot timpul asupra ta veghează puterea celui ce te-a creat.

Când să se pregătească să plece în caleașca de aur trasă de cei șase cai înaripați, înconjurată de alaiul îngeresc, a auzit, ca venind de undeva din depărtare un glas foarte cunoscut.

- Hai Blu, scoală-te că s-a făcut dimineață și trebuie să plecăm la grădiniță!

Era glasul dulce al mamei, care ca de fiecare dată o mângâia și cu vorbe dulci o pregătea să meargă între copii, îngerași de la grădiniță în care încet, încet trebuia să se facă mari și să îndeplinească menirea pe Pământ, dată de porunca lui Dumnezeu, Creatorul tuturor celor din Universul ce ne înconjoară.

Ion CROITORU-epigrame

Doamna Paranormal

Nu și-a dorit nicio secundă
Vreun liceu să mai urmeze,
Căci la examene și teze
Știa din timp ce să răspundă.

Răspunsul iubitei

Mi-am întrebat iubita ieri
Spre ce țărâm își poartă ia
Și farmecul și bogăția?
(Iubita mea e România).

Bucurie tristă

Când auzi că-i best seller
Romanul său "Matroz pilot",
Vecinul nostrum Dom` Homer
De bucurie a orbit.

Reacția unui cerșetor

Căldura de-ar dura mulți ani,
M-aș adapta și eu pe dată,
Și n-aș cerși la oameni bani,
Ci câte-o chiflă și-o-nghetată.

Cronici literare, recenzii, comentarii

Al Florin ȚENE despre vol. „Magia cuvintelor”, autor Daniela Vasiloschi

Efectul dorit al unui înțeles în „Magia Cuvintelor” de Daniela Vasiloschi sau efectul cognitiv în filozofia poeziei

Volumul de poeme ale poetei **Daniela Vasiloschi**, apărut la Editura Napoca Star, cu o prefată de Ion Cristofor, și grafică sugestivă semnată de Virgil Tomuleț, este o paletă policromă a unor idei polemice în interiorul eului, cu nuanțe pedagogice. Poate și pentru faptul că autoarea a fost profesoară de latină o viață întreagă.

Încă din titlul cărții autoarea ne mărturisește sincer prin cuvântul magie – care înseamnă manipulare, ce produce efectele dorite asupra cuvântului, ce semnifică, la rândul lui, o unitate de bază a vocabularului – asocierea unui sens, sau a unui complex de sensuri, și a unui complex sonor, urmărind prin această asociere de cuvinte, să ne comunice intenția pe care o are în manipularea sentimentelor noastre.

Această magie îi reușește poetei, fiindcă în fiecare cititor de poezie există o magie a speranței: „*Blândă pasăre a speranței, /Rupe-mi cătușele/Și lasă-mă să zbor/Liberă și senină/Dincolo de timp.*” (Păsărea speranței).

Pentru poetă timpul este un spațiu virtual, este mersul înainte continuu și nedefinit al existenței și al evenimentelor, din care dorește să evadeze.

Ne punem întrebarea: de ce dorește să evadeze? Și răspunsul l-am găsit în versurile următoare: „*Am văzut atâtea caricaturi/Rânjite sau*

ofticate,/Încât uneori mă întreb/Dacă au fost concepute în vitro.” (Curiozități)

O poetă rafinată și cultă, Daniela Vasiloschi zugrăvește cu talent litografii ale spiritului omenesc, ea caută în sine, dar și în mediul înconjurător un profund eu senzorial, atât de cuprinzător încât exprimă prin subiectiv tot ceea ce are omul și societatea mai ireductibil, considerat zestre a timpului.

„Zestrea timpului acordat/ Fiind pe sfârșite,/ Voi lua talisman/ Imaginea dorului mistuitor/ Numit România.” (Zestrea timpului)

Poeta scoboară adânc în vreme și în comunitate, crezând în eresuri și în arătări cu gustul miraculosului diabolic, rectificând solemnitatea lor nebuloasă prin fantast și magic. Pentru poetă toate sunt un spirit evadat din Rugăciune scufundat în explozia de lumină a necuprinsului ce-l denumește neant.

„În orice strop de lumină/ Se ascunde o taină Dumnezeiască,/ Precum în caierul Soarelui/ Sfinții torc fire nevăzute/ Întru slava Ta.” (Timp de rugăciune).

Arborând o prezență în mijlocul societății în care trăiește, Daniela Vasiloschi are un în nuce, materialul unei poetice substanțe dintr-un reportaj diluviu pe care o dezvoltă cu o stare psihologică immanentă, condiționată de esență.

„În orașul legănat de apă/ Casele au devenit gondole/ Iar gondolele/ Felii de istorie venețiană./ Când prima geană de lumină/ Își spală ochii,/ Obloanele ciocolatii/ Își arată cu grație decolteul/ Smălțuit cu petunii albastre/ Și roșii.” (Paradis plutitor).

Lirica poetei vibrează la întrebări sub raportul cronologic ieșit din memorie, așa că lumea acesteia este o creațiune de ordin oniric.

„Ce mai poți culege/ După seceriș?/ Ce mai poți lua/ După decapitarea speranței?”

Iar poeta răspunde cu certitudine că totul se repetă, semeni din nou cu mai multă îndârjire, ca Sisif, fiindcă speranță moare ultima.

Sunt multe poezii ale ritualurilor, senzoriale și vii, câștigând în densitate. Ele rezistă prin metafore și idei originale, dând poeziilor o mișcare solemnă, ca de pași gravi inexorabili: în rest, impresia de viață rămâne. Unele poeme alunecă spre descântece pentru suflet, ilustrând teribilul magic, cu limbaj grozav, poezii elegiace,

ca un imn al trăirilor-toate dau o senzație de baroc, dar un baroc transilvan. Poeta e o visătoare lirică de esență ce ne amintește de Goga, metaforizând în acord nou o idee platonice. Ea exaltă „Ideile”, imanența, acele tipare care vibrează în profunzime, inanalizabile de către simțuri, capturate numai pe calea unei deducții care face ca mulțimea să se reducă de la proporție și pluralitate la unitatea ireductibilă.

Cântecul poetei e o magie a cuvintelor, e o asemenea creație a devoțiunii, al unui suflet de mari aurore pure, de emoții înrourate.

Ion Pachia-Tatomirescu

Adevăr și „clamor” în timpanele „istoriilor”

În majoritatea lor, indiscutabilele personalități „politice” – în postură de împărat, rege, președinte de republică și de partid, dar și în funcție de prim-ministru, primar, director etc. – dintr-un stat antic, evmeziec, ori modern / contemporan, și-au îmbogățit opera prin cărți (uneori, cu discursuri / documente notabile, ori fulminante, din veacul în care și-au petrecut firul vieții), devenind astfel și scriitori de referință națională / universală, de la Gaius Iulius **Caesar** / Iuliu **Cezar** (Roma, 3 iulie, 100 î. H. – 44 î. H., martie, 15, Roma, autorul celebrelor «*Comentarii despre războiul galic*» / «*Commentarii de bello gallico*») și **Deceneu** (Sarmisegetusa-Dacia, cca. 100 î. H. – 26 î. H., Sarmisegetusa, rege al Daciei între anii 44 – 27 î. H., autorul faimosului cod de legi ale Daciei / Pelasgimii > Valahimii, «*Leges belagines*» / «*Legile valahine*») și până în acest deceniu secund al mileniului prezent: Vladimir Ilici **Lenin** (Simbirsc-Rusia, 22 aprilie 1870 – 1924, ianuarie, 21, Bolșie Gorki / Moscova, «*Materialism și empirio-criticism*» – 1909,

«*Statul și revoluția*» – 1917 etc.), Mao **Tzedong** (Shaoshan-Chian, 26 decembrie 1893 – 1976, septembrie, 9, Beijing, președinte al Chinei între anii, 1954 – 1959, autor de volume de versuri, între care și «*Turnul-macara-galbenă*» – 1927, «*Oda florii de prun*» – 1961 etc.), Bill **Clinton** (Hope-Arkansas, 19 august 1946, președinte al Statelor Unite ale Americii între anii 1993 – 2001, cartea-i «*The Speeches of President Bill Clinton*» / «*Discursurile președintelui Bill Clinton*», din anul 2015, cuprinde „textele integrale a peste treizeci de discursuri-cheie” rostite de acest al 42-lea președinte al Statelor Unite ale Americii), Ion **Iliescu** (Oltenița-România, 3 martie 1930, președinte al României între anii 1990 – 1996 și 2000 – 2004, autorul cărților: «*Revoluție și reformă*» – 1994, «*Momente de istorie*» – 1995, «*Fragmente de viață și istorie trăită*» – 2011, «*Destinul unui om de stânga. Amintiri*» – 2014 etc.) ș. a.

Dinspre o astfel de „cometă de personalități politice” de pe cerul prezentului veac învăluitoare al Pământului nostru „cel de toate dienocurile (1 dienoc = 1 zi + 1 noapte / 24 de ore)”, sau „cel de toate anotimpurile eternității de-o clipă”, se înrăzărește „prin operă” și **economistul** (dintre anii 1973 – 1977, de la Întreprinderea de Construcții [de] Căi Ferate [din județul] Cluj), sau **doctorul în economie**, **asistentul universitar** (din anul 1977, de la Institutul Agronomic „Dr. Petru Groza”), **lectorul** și **prodecanul** Facultății de Horticultură de la Universitatea de Științe Agricole din Cluj-Napoca (dintre anii 1990 – 1992), **președintele Partidului Unității Naționale Române** (dintre anii 1992 – 1997), **primarul municipiului Cluj-Napoca** (dintre anii 1992 – 2004), **secretarul general al Partidului România Mare** (dintre anii 1998 – 2013), **senatorul** (din Parlamentul bicameral al României, legislatura 2004 – 2008), **candidatul la Președinția României** (pentru alegerile din anii 1992, 1996 și 2014), **președintele Partidului România Noastră** (din anul 2018 și în prezent), Gheorghe **Funar** (cel născut în Zodia Balanței, la Sănnicolau Mare / Dacia-de-România, în 29 septembrie 1949, cu copilărie și școală primară / gimnazială pe „pământul nașterii”, cu adolescență și studii liceale tot în orașul natal, Sănnicolau Mare,

obținându-și **Examenul de Maturitate / Bacalaureatul** în anul 1967, cu studenție la Facultatea de Studii Economice de la Universitatea din Cluj-Napoca, domeniu în care devine peste câțiva ani și **doctor în economie**, mai târziu debutând și editorial, cu «**Holocaustul împotriva românilor**», Cluj-Napoca, Editura Gedo, 2011, acest volum de publicistică – „revăzut și augmentat” – fiindu-i reeditat în anul următor, dar sub titlul «**Holocaustul împotriva Poporului Român**», căruia urmatu-i-au: «**Holocaustul din Grădina Maicii Domnului**», Ed. Gedo, 2015; «**Cifrele Getice...**», Cluj-Napoca, Editura Ecou Transilvan, 2018; «**Multimilenarul Popor Primordial al Geților...**», Cluj-Napoca, Editura Only One, 2018 ; etc.).

Foarte interesante ca „evantai tematic” sunt încă două cărți, reunind articole în stilul funcțional-publicistic și în stilul funcțional administrativ-juridic, întocmite și publicate de Gheorghe Funar „în ajunul” pandemiei de SarS-CoV-2 / Covid-19, dar trimise nouă cu două autografe generoase, caligrafiate în 5 decembrie 2022, cărți intrate sub lupa „bifurcatei” noastre cronici de față : «**S. O. S. Ardealul Românesc**», Cluj-Napoca, Editura Ecou Transilvan (ISBN 978-606-730-491-6), 2019 (pagini „format A-5„ : 240) și «**Ardealul multimilenar din Grădina Maicii Domnului**», Cluj-Napoca, Editura Ecou Transilvan (ISBN 978-606-730-528-5), 2019 (pagini „format A-5“ : 72).

Dr. Gheorghe Funar și copertile celor două cărți despre Ardeal

Distinsul Receptor (siglă, *infra* : D. R.): Maestre, aceste două cărți de publicistică ale lui Gheorghe Funar, «**S. O. S. Ardealul Românesc**» (2019) și «**Ardealul multimilenar din Grădina Maicii Domnului**» (2019), secunda apărută la

câteva luni după «S. O. S. Ardealul...», desigur, au copertile / ilustrațiile la fel, doar titlurile și cifrele ISBN-urilor fiind diferite ; ambele impresionează și privirea, și neuronul, prin copertile în roșu, galben și albastru, trimițând la **drapelul Daciei-de-România**, și, pe fața a IV-a (a tartajului), reproducând :

(I) o frază a lui Mihai Eminescu, tipărită aici cu litere însoțite pe fondul albastru, un sibilinic aforism, cu desprindere dintr-un articol publicat în ziarul «**Timpul**», numărul din 2 noiembrie 1877 : «Va veni vremea în care pietrele vor vorbi adevărul» ; și dacă îmi este permis, constat că în spațiul spiritual valahofon a venit vremea „pietrelor de vorbesc adevărul” încă din deceniul al optulea al secolului trecut, mai întâi, prin cartea americanului Paul MacKendrick, «**The Dacian Stones Speak**» (The University of North Carolina Press, 1975) / «**Pietrele Dacilor vorbesc**» (București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1978), carte care nu figurează în «Bibliografia» opului funarian în discuție, de la paginile 236 – 239 ;

(II) la mijloc, pe fond galben, sunt reproduse poze ale celor trei „tăblițe de lut ars cu scriere în pictograme” – două rectangulare și una rotundă (cu patru sectoare, conținând semne care au evoluat în alfabetul fonetic pelasgo- > valahodac din 23 de litere – cf. Drept-Zalmoxianul Donares > Dunăre din Dacia / Aethicus Ister, **Cosmografie**, ediție, studiu introductiv, tabel cronologic, note și traducere din limba latină în limba pelasgă > valahă, de prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu, Timișoara-România, Editura Waldpress [ISBN 978-606-614-239-7], 2019, p. 33 sqq.), pe care inspirat ați botezat-o Dvs. „Tăblița-Soare...”, în articolul publicat de ziarul timișorean, «**Renașterea băănățeană**», nr. 827, din 14 noiembrie 1992, p. 9, mai exact spus, în cel de-al 43-lea articol, «**Textele sacre ale Vechii Europe : tăblițele de la Tărtăria, 5300 î. H.**», din serialul «**Istoria religiilor**», tăblițe ceramice de la Tărtăria-Arutela > Arudeal > Ardeal / Dacia-de-România ; din păcate, însoțitorul rând explicativ de litere, «**Tăblițele de la Tărtăria (Ardeal), datate 6000 de ani î. H., cea mai veche scriere din lume**» (s. n.), conține două „erori” : (1) datările radiocarbonice făcute de Marija Gimbutas de la Universitatea din California /

Statele Unite ale Americii, în orizontul anului 1980, indică faptul că datează de la anul 5300 î. H., fiind cu două mii de ani mai veche decât „cele mai vechi-pictografice scrieri sumeriene de la Kiş-Mesopotamia-de-Irak (cf. Marija Gimbutas, *Civilizație și cultură* – traducere de Sorin Paliga, cu prefață și note de Radu Florescu –, București, Editura Meridiane, 1989, p. 66; (2) cele trei tăblițe ceramice scrise de la Tărtăria-Ardeal / Dacia-de-România nu reprezintă „cea mai veche scriere din lume“, ci una dintre „cele mai vechi scrieri cunoscute din lume“, pentru că mai există (tot în Dacia-de-România, după cum ați relevat tot Dvs., pe baza documentelor istorice / arheologice incontestabile, dar în «*Renașterea bănățeană*», nr. 791, din 3 octombrie 1992, p. 9) : «„Mito-textul“ *hierogamiei Tatălui-Cer / Samoș și Mumei-Pământ / Dochia, din orizontul cultural al anului 8175 î. H., de pe falanga de ecvideu de la Cuina-Banat / Dacia-de-România*» ; din orizontul anului 8000 / 7950 î. H., se datează «*Inscripția de pe pedestalul Statuetei Moșului / Tatălui-Cer...*» descoperită la Ocna Sibiului (cultura Preciș / Dacia-de-România) etc.; a se vedea și Ion Pachia-Tatomirescu, «*Istoria religiilor, I – Din paleolitic și neolitic, prin Zalmoxianism, până în „Creștinismul Cosmic“ al Valahilor (Dacoromânilor)*», Timișoara, Editura Aethicus (ISBN 973-97530-3-5 / vol. I : 973-97530-5-1), 2001, p. 34 sqq. / p. 207 sqq.;

(III) „în bază“, pe fond roșu-sângeriu, apar trei poze a cinci statuete ceramice, în fotografia din mijloc aflându-se celebra „**pereche sacră** «*Gânditorul și Soția-i*“, descoperită în satul / comuna Baia (numele turcizat sub Imperiul Otoman : Hamangia), județul Tulcea, din Dacia-de-România, și datându-se în orizontul anului 4000 î. H.

Ion Pachia-Tatomirescu (siglă, *infra* : **I. P.-T.**) : Să le luăm pe rând, fără a întinde „bifurcata“ noastră cronică lămuritoare „ca o radiografie“ peste măsura de cinci pagini „format A-4“, numărul „cinci“, după cum bine știi, fiind al „nuntirii cititorului cu mireasa-text“, desigur, dând prioritate conținuturilor celor două volume de publicistică, publicate de Gheorghe Funar, în anul 2019, anul de lângă pragul pandemiei de SarS-CoV-2 / Covid-19...!

În cele 240 de pagini „format A-5“ ale cărții «**S. O. S. Ardealul Românesc**», se află cele 34 de capitole / articole (pentru „interpelatoarea agendă politic-religioasă a anotimpului“, „conestații“ la Înalta Curte de Casație și Justiție din România, „scrisori deschise“ către Președintele României, către Prim-ministrul Guvernului / României, către Patriarhul României ș. a., „întâmpinări“ către Biroul Electoral Central din România, „apeluri“ juridice etc.), scrise în Cluj-Napoca / Dacia-de-România, „aproape zilnic“, pe segmentul temporal dintre 3 februarie și 15 aprilie 2019, pe tema **Papalitatea condusă de Sanctitatea lui Francisc, sau Vaticanul și relațiile cu statalitatea din cele două vecine țări ale Uniunii Europene, România cea Creștin-Ortodoxă și Ungaria cea Creștin-Catolică** – articole clar-grăitoare, începând cu titlurile lor, dintre care spicim următoarea duzină:

(I) «Încurajează Papa Francisc dezmembrarea teritorială a României și interzicerea limbii române în Ardeal ?» (pp. 21 – 26); și răspunsul dat de autor – prin acest articol redactat în 12 februarie 2019 – este „răspicat“ : «Din tot programul vizitei în România al Papei Francisc rezultă că el nu vine în Grădina Maicii Domnului cu duhul iubirii, păcii, al blândeții, al unității naționale și al [re]unirii celor două Biserici, Ortodoxă și Catolică, precum și al [re]unirii României cu Republica Moldova [...] ; programul vizitei Papei Francisc în România, și mai ales la Miercurea Ciuc și la Mănăstirea Franciscană de la Șumuleu Ciuc, cu o săptămână înaintea pelerinajului catolic de Rusalii, confirmă că el este decis să promoveze separatismul teritorial, etnic și religios în România...» (p. 23 sq.); ca în majoritatea paginilor din acest volum, există și în acest articol / capitol mult adevăr și „clamor“ de încordează nu numai auzul național-valah, ci și timpanele „istoriilor“: «Suveranul Pontif știe că România este prima țară din Uniunea Europeană care este vizată de Oculta Mondială pentru dezmembrare teritorială, după ce : i-au fost jefuite bogățiile naturale; au fost îmbolnăviți cu aditivi alimentari cancerigeni peste 10 milioane de români; au fost obligați să emigreze peste șase milioane de cetățeni români, mai ales tineri...» (p. 25);

(II) «Imnul Național al României și Drapelul României sunt interzise de Papa Francisc și [de] conducerea Ungariei la Miercurea Ciuc» (pp. 27 – 30); ceea ce semnaleză titlul acestui articol – care datează din 13 februarie 2019 –, mai mult ca sigur, a fost posibil când Președinția României, Guvernul României și Parlamentul României aflatu-s-au „cufundate adânc în somnul oficial cu piramide asediate de vegetație buruienoasă“, determinând autorul să (e)lanseze, natural, un „clamor“ chiar din primul rând al articolului: «Obrăznicia papală și cea ungurească sunt fără margini !» (p. 27);

(III) «A fost împrăștiat Vaticanul în România post-decembristă și Poporul Român îi plătește o chirie anuală de peste 100 [de] milioane [de] euro ?» (pp. 35 – 43); în acest articol din 16 februarie 2019, autorul arată că, prin «crearea unei false baze juridice», în România a avut loc «împrăștierea ilegală a Vaticanului cu imobile din Ardeal, cele care s-au aflat în administrarea Statusului Romano-Catolic și a ordinelor călugărești catolice maghiare [...] ; pentru imobilele pe care le-a administrat Statusul Romano-Catolic și care au intrat în fapt în proprietatea Vaticanului prin Arhidieceza Romano-Catolică de Alba Iulia, instituțiile Statului Român și autoritățile publice locale plătesc chirii și subvenții (pentru terenurile agricole) în sumă de peste 100 milioane euro în fiecare an; specialiștii români în domeniul justiției au șansa și obligația morală să acționeze pentru recuperarea tuturor imobilelor cu care au fost împrăștiți Vaticanul și bisericile catolice maghiare pe teritoriul României.» (p. 39 sq.);

(IV) «Ungaria și U. D. M. R. confirmă! Papa Francisc de ce tace?» (pp. 57 – 63); articolul, datând din 25 februarie 2019, privește **al XIV-lea congres al Uniunii Democratice a Maghiarilor din România** și «hotărârile acestuia vizând obținerea autonomiei teritoriale a Ardealului...» (p. 63); președintelui României, Klaus Werner Iohannis, i se impută faptul că «nu a luat nicio atitudine publică» față de hotărârile U. D. M. R.;

(V) «Contestație depusă la Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la U. D. M. R.» (pp. 76 – 83); autorul, la 5 martie 2019, în calitatea de președinte al Partidului România Noastră,

contestă «prezența ilegală a U. D. M. R. în componența B[iroului] E[lectorat] C[entral]» și solicită «eliminarea U. D. M. R. din Biroul Electoral Central»;

(VI) «Mitingul ilegal al maghiarilor la Târgu Mureș pentru autonomia teritorială a județelor Covasna, Harghita și Mureș, în Vatra Românească» (pp. 84 – 87); articolul, redactat în 11 martie 2019, atrage atenția asupra adevărului «că în România secuiei au fost maghiarizați și nu există minoritatea etnică secuiască» și asupra faptului că «Ungaria și U. D. M. R. au organizat duminică, 10 martie 2019, la Târgu Mureș, un miting ilegal pe care l-au botezat „**marșul pentru libertatea secuilor**“» etc.;

(VII) «Ungaria și U. D. M. R. își arată colții la 15 martie 2019» (pp. 99 – 102); în acest articol, scris Gh. Funar la 13 martie 2019, în „întâmpinarea“ datei de 15 martie 2019, adică de „Ziua Maghiarilor de Pretutindeni“, când «Ungaria și U. D. M. R. își arată colții», fără a sublinia și de ce „România nu răspunde cu aceeași monedă a caninilor / incisivilor albi“, se evidențiază cu obiectivitate și două cauze de-audus aici : (1) «generațiile de români nu au fost educate continuu în familie, la școală și în biserică pentru a avea o atitudine de stăpâni în [Dacia] Vatra Strămoșească multimilenară...» ; (2) «în relațiile dintre România și Ungaria, un dușman cunoscut și perfid al Poporului Român, s-a dat dovadă de prea multă toleranță și nu s-a aplicat principiul reciprocității...» (p. 101 sq.);

(VIII) «Papa Francisc este pentru maghiari mămă și pentru români ciumă ?!» (pp. 103 – 109) este un articol întocmit de Gh. Funar la 14 martie 2019, unde subliniază că «Ungaria împreună cu Vaticanul au stabilit că Papa Francisc I va face o vizită de stat în România, în perioada 31 mai – 2 iunie 2019», că «la Miercurea Ciuc, nu întâmplător, în ziua de 1 iunie [2019], este prevăzută canonizarea episcopului romano-catolic Marton Aron» – ce, «în anul 1949, după ce a fost condamnat la închisoare pe viață» pentru o serie de „acțiuni diabolice“ «împotriva Poporului Român și pentru alipirea Ardealului [Daciei strămoșești] la Ungaria» – «a fost ridicat la rangul de arhiepiscop [...] de către Papa Pius al XII-lea, ca o recunoaștere publică a implicării Vaticanului în

în dezmembrarea teritorială a României»(p. 104);

(IX) «De ce tace Președintele [României] Iohannis și ascunde Poporului Român uriașul pericol maghiar?» (pp. 115 – 120); în acest articol din 17 martie 2019, Gh. Funar cere președintelui Klaus Werner Iohannis «să adreseze, conform articolului 88 din Constituție, un mesaj Parlamentului cu privire la acțiunile Budapestei pentru dezmembrarea României și anexarea Ardealului la Ungaria.» (p. 119) ;

(X) «Scrisoare deschisă adresată Președintelui României în legătură cu organizarea unui referendum national pe tema autonomiei Ardealului și anexarea acestuia la Ungaria» (pp. 121 – 124); și în această „scrisoare deschisă“, datând din 18 martie 2019, Gh. Funar îi precizează președintelui Klaus Werner Iohannis că «A venit vremea ca Poporul Român să pună capăt pretențiilor Ungariei asupra Ardealului **prin organizarea unui referendum național** pe această temă» (s. n.), evident, «**la 26 mai 2019**, în aceeași zi cu alegerea membrilor din România în Parlamentul European» (p. 122);

(XI) «Vizita Papei Francisc la Șumuleu Ciuc are caracter antiromânesc, antiortodox și revisionist!» (pp. 131 – 135); între multe altele, în acest articol – scris de Gh. Funar la «Cluj-Napoca, [în] 21 martie 2019» – mai suntem încredințați și asupra faptului că, «pentru a nu atrage și culpabiliza Partidul Popular European (P. P. E.) în acțiunea de dezmembrare teritorială a României și anexarea Ardealului la Ungaria, premierul acestei țări a solicitat în ziua de 20 martie a. c. [2019], la reuniunea P. P. E., ca să se accepte auto-suspendarea FIDESZ din această grupare a multor partide politice europene; liderii P. P. E. au fost informați că Ungaria plănuiește să deschidă cutia Pandorei și, după anexarea Ardealului, să înceapă dezmembrarea Spaniei, Italiei, Belgiei, Marii Britanii, Slovaciei, Poloniei ș. a. [...]; președintele U. D. M. R., Kelemen Hunor, a declarat că decizia de suspendare a FIDESZ este cea mai potrivită; la Budapesta și Vatican continua pregătirile pentru atingerea adevăratului scop...» (p. 134 sq.);

și (XII) «Scrisoare deschisă adresată Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și Sinodului Bisericii Ortodoxe Române în legătură cu vizita Papei Francisc în România, în anul

2019» (pp. 161 – 180); în această „scrisoare deschisă“ către Patriarhul Daniel și Sinodul Bisericii Ortodoxe Române, datând din 6 aprilie 2019, Gh. Funar afirmă că «vizita Papei Francisc la Șumuleu Ciuc este organizată de Ungaria împreună cu Arhidieceza Romano-Catolică de Alba Iulia, precum și de autoritățile locale din județul Harghita și municipiul Miercurea Ciuc conduse (aproape toate) de reprezentanți ai U. D. M. R., care sunt toți cetățeni ai Ungariei [...]; lovitura de grație a revizionismului maghiar speră să fie dată de Ungaria la 1 iunie a. c., la Șumuleu Ciuc, în România și împotriva Poporului Român și a Bisericii Ortodoxe Române, cu complicitatea trădătorilor de Neam și Țară...» (p. 162 sqq.).

Deosebit de interesante sunt și celelalte 22 de articole publicate de Gh. Funar în cartea-i de publicistică, «**S. O. S. Ardealul Românesc**» (2019): «Adresă către Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție» (pp. 88 – 94); «Scrisoare deschisă adresată Prim-ministrului României, doamna Viorica-Vasilica Dăncilă, vizând condamnarea la închisoare a cetățenilor care încalcă prevederile Constituției României» (pp. 95 – 98); «Contestație împotriva participării U. D. M. R. la alegerile pentru Parlamentul European din 26 mai 2019» (pp. 181 – 203); «Apel împotriva Sentinței civile pronunțate de către Tribunalul București în data de 9 aprilie 2019» (pp. 204 – 220); «Post-scriptum» (pp. 221 – 223) ; «Mofturi papale ?» (pp. 224 – 229); «Concluzii scrise în legătură cu U. D. M. R., dosar nr. 11.239/3/ 2019, Curtea de Apel București» (pp. 230 – 235); etc.

D. R. : Cele 72 de pagini (tot „format A-5“) ale volumului «**Ardealul multimilenar din Grădina Maicii Domnului**», de Gh. Funar, au fost redactate tot la Cluj-Napoca, „în complementaritatea opului anterior“, «**S. O. S. Ardealul Românesc**», și datat «24 iunie 2019», dată lângă care se află și un lămuritor post-scriptum: «Lucrarea a fost scrisă pentru a fi prezentată la Congresul Național „Origini Carpatice“ de la Buzău, 10 – 14 iulie 2019» (p. 64).

Volumul se deschide cu „o constatare auctorial-dureroasă“ pentru ziua de 15 iunie 2019, în care «s-au împlinit 130 de ani de la asasinarea Genialului Mihai Eminescu» și în care

«autoritățile centrale și autoritățile locale (inclusiv [cea] din municipiul Cluj-Napoca) au trecut sub tăcere ziua de 15 iunie; manifestările culturale și slujbele de pomenire pentru Mihai Eminescu au fost sporadice și puțin mediatizate» (p. 5).

După „deschiderea de mai sus“, lucrarea funariană „se racordează“ macroteimei „**adevărul despre istoria multimilenarului Popor Pelasg > Valah**“, apelându-se la trei citate „peren-valabil-actuale“ din opera publicistică a lui Mihai Eminescu, de pe când era redactor la ziarul bucureștean, «*Timpul*»; **primul** (în ordinea cronologică a reproducerii noastre de aici, după p. 5 sq., din lucrarea lui Gh. Funar) este desprins dintr-un articol publicat în «*Timpul*», numărul din **22 iulie 1880**, și privește **patriotismul ca iubire a trecutului istoric**: «Patriotismul nu este iubirea țărânei, ci iubirea trecutului ; fără cultul trecutului nu există iubire de țară»; **secundul** „se extrage“ dintr-un articol apărut în «*Timpul*», numărul din **1 aprilie 1881**, și reamintește semenilor din spațiul spiritual valahofon și din alte arii **ce înseamnă a fi bun Valah / Dacoromân**: «A fi bun român nu e un merit, nu e o calitate, ori un monopol special, ci o datorie pentru orice cetățean al acestui stat, ba chiar pentru orice locuitor al acestui pământ, care este moștenirea, în exclusivitate și istorică, a neamului românesc»; și **al treilea** se relevă dintr-un articol de-a văzut lumina tiparului în «*Timpul*», numărul din **2 noiembrie 1877** – din care a fost desprinsă fraza-aforism-sibilinic pusă pe fața a patra de la copertă (*supra*) –, și „angajează ființei înrăzăritoare“, evident, numai în plan diacronic, **mileneare / kilometrice „pietre“ / „jaloane“ grăitoare de Adevăr Absolut**: «Va veni vremea în care pietrele vor vorbi adevărul, în care cartea faptelor petrecute va sta deschisă și se va citi atât de lămurit, încât toată doctrina paralogismelor nu va fi în stare să-i întunece înțelesul».

Mai departe, în funariana **ordine** a „întrărilor“ **de adevăruri** „în valea textului“, se mai relevă

(bineînțeles, nu cum „specialistul în domeniu“ – sau „doctorul în arheologie, ori în etnologie, în istorie, lingvistică, mitologie, semiotică etc.“ –, ci ca „doctorul în economie“,

veritabil patriot și politician luptător pentru afirmarea adevărului istoric, religios etc., despre al său Popor / Neam Pelasg > Valah“, ceea ce înseamnă și „Popor Get și Masaget“, cum, „neatent la nuanțele toponimice ale Pelasgimii > Valahimii asupra cărora ne-a atras atenția și părintele istoriei lumii, Herodot“, deseori, tot zice autorul, dacă ne referim la populația din Dacia Nord-Dunăreano-Pontică, precum ne-am raporta azi la Poporul Daciei-de-România spunând : **ardelan, basarabean, bănățean, bârsan, crișan, dobrogean, hațegan, maramureșean, moldovean, muntean, oltean** etc., așadar, ca „economistul metamorfozat în suplinitorul publicist al imperios-noii comenzi sociale“):

(1) **adevărul despre „Tăblițele de la Tărtăria-Ardeal (Dacia de România)“**, datând din orizontul anului 5300 î. H. (pp. 6 – 12; v. *supra*);

(2) **adevărul despre „Gânditorul și Soția-i“**, două ceramice statuete „formând“ prin milenii, mai mult ca sigur, o sacră pereche de factură zalmoxiană, pereche mitică descoperită în localitatea **Baia** (toponim turcizat sub Imperiul Otoman / Turc în **Hamangia**), din județul de azi, Tulcea, al Daciei-de-România (pp. 12 – 17 / „subiect abortat“ mai sus);

(3) **adevărul despre „Plăcile de aur de la Sinaia“**, Dacia-de-România

(pp. 12 – 19; adevăr „nespus cititorului dintr-un perimetru de cercetare pur-științifică, „inexistent“ / „de neaflat“, din anul descoperirii lor, 1875, și până în 2019 : «Plăcile de aur de la Sinaia [Dacia-de-România] sunt autentice ; după aceleași matrite au fost turnate 514 plăci de plumb ; din tezaurul [valah / dacoromânesc] de la Sinaia, în anul 1940, regele alogen, Carol d-la II-lea, a dus două sute de plăci de aur la Vatican, iar alte 300 de plăci au fost trimise la Moscova, în ziua de 14 septembrie 1944, de către regele alogen, Mihai, la solicitarea expresă a lui I. V. Stalin, conducătorul Uniunii Sovietice ; din cele 514 plăci de plumb de la Sinaia, care sunt autentice, au ajuns aproximativ 500 de bucăți la Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan“ din București.» / p. 17);

(4-a – 4-f) **adevărul din Dacia-de-România despre (a) agricultură, (b) exploatarea resurselor de sare din Dacia Nord-Dunăreano-**

Pontică, „într-o abundență unică“ în Europa tuturor imperiilor din antichitate și până la „cele mascate“ de azi, (c) construcții civile și militare, (d) armata [Pelasgo- > Valaho-Dacilor] Geților, (e) ceramica, (f) brățările [dacice] getice etc. (pp. 19 – 26);

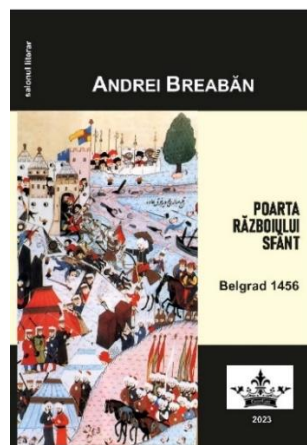
(5) *adevărul despre toponimul pelasgo- > valaho-dac (Arutela > Arudela > Arudeal >) Ardeal* – provincie a Daciei-de-România, confundată „programatic“ cu numele de *Medieval Stat Valah Transilvania*, îndeosebi, de cei aflați „în solda mascatelor imperii contemporane“ – istorici, lingviști / lexicologi, jurnaliști ș. a., din țara noastră, din Republica Moldova etc.

(pp. 27– 64; «...s-a înlocuit sistematic etnonimul multimilenar **Ardeal** cu hibridul **Transilvania...**» / p. 47 ; «Academicianul Ioan-Aurel Pop, în cartea „Istoria Transilvaniei“ [...], nu a scris absolut nimic despre Ardeal ; unde a existat cuvântul Ardeal în istoria multimilenară [...] a Poporului Român, domnul academician Ioan-Aurel Pop l-a înlocuit cu hibridul Transilvania, apărut pe filiera Vatican – Budapesta.» / p. 51; etc.; există multe „lacune bibliografice“ în eseul funarian despre Ardeal, fără a scădea din valoarea publicistică, nu și științifică, între altele, de pildă, și ce a publicat prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu între anii 1992 și 2022 ; mă refer la variantele studiului despre **Arutela > Ardeal**, care au văzut lumina tiparului în ziare și reviste: „**Renășterea bănățeană**“, ISSN 1221-4051, Timișoara, nr. 707, 27 iunie 1992, p. 9, sub titlul: „**Ardeál < Arutéla / Arudela – o ipoteză etimologică**“; în „**Clio**“, revista Asociației Istoricilor Bănățeni, Timișoara, anul III, nr. 1, 1994, p. 2 – titlu: „**Toponimie dacoromânească arhaică: Arutéla, Terra Aruteliensis / Arudeliensis – Ardeál, Țara Ardelenilor / Ardeálului, Moldadava / Moldova etc.**“; „**Transilvania**, ISSN 0255-0539, Sibiu, serie nouă, anul XXXII / CVIII, nr. 8 – 9, 2003, pp. 82 – 89 / titlu : „**Arutéla / Arudela – Terra Aruteliensis / Arudeliensis – Arudeal / Ardeál – Țara Ardelenilor / Țara Ardeálului ; „Anuarul de martie**“, ISSN 1842-0974, Timișoara, an II, nr. 2, martie 2007, pp. 348 – 368 / titlu : „**Arutéla / Arudela – Terra Arutéla / Aruteliensis – Arudeal / Ardeál – Țara Ardeál / Ardelenilor;**

„**Dacoromania**“, „revista Fundației „Alba Iulia 1918 pentru unitatea și integritatea României“, Alba Iulia, ISSN 1222-8753, nr. 107 / decembrie 1922, pp. 49 – 64; etc.; în „întregul variantei definitive“, poate fi consultat / cercetat acest studiu, „**Arutéla > Arudela > Arudeal > Ardeál**“, și în volumul lui Ion Pachia-Tatomirescu, „**La început fost-au sâga, sîgetul, siginii, apoi Sarmisegetusa...**“, Timișoara, Waldpress, ISBN 978-606-614-014-0, 2012, pp. 5 – 38 ; etc.).

I. P.-T. : Cu / fără inevitabile „lacune“ și „greșeli de cules / conținut“ beletristic, științifico-tehnic, administrativ-juridic, ori publicistic („erori“ datorate nu curajoșilor „partinic-funarieni“, ci, dintotdeauna, „somnoroaselor academii“ din Spațiul Spiritual Valahofon), domnul dr. Gheorghe Funar se dovedește a fi nu numai un activ politician luptător pentru multimilenarul Adevăr al Poporului Pelasgo - >Valaho-Dac, al Țării / Daciei-de-România (inclusiv al Geției, Massageției etc.), ci și unul dintre cei mai curajoși publiciști înrăzăriți, cu un admirabil spirit polemic, sortit dintotdeauna victoriei asupra dușmanului ajuns pe pământul nașterii sale, al nemuritoarei sale Patrii, Dacia-de-România...

ANA DOBRE despre vol. „Poarta Războiului Sfânt”, autor Andrei Breabăn

Istoria – cea mai frumoasă poveste

Poarta Războiului Sfânt¹ este cea mai

recentă apariție romanesă a lui Andrei Breabăn, roman care se înscrie în epopeea ștefaniană, ce cuprinde *Regatul Mușatinilor*, *Visul Măriei Sale*, *Castelul de pe Nistru*, care alcătuiesc o documentată evocare-reconstituire a Evului Mediu românesc. Timpul narațiunii, evocator, viu, este prezentul istoric realizat ca dimensiune eternă a spiritului românesc, în constantele și variabilele lui. Perspectiva este a unui narator cu dragoste de patrie, de eroii ei, sentiment pus în slujba reliefării adevărului.

În contextul lumii de azi, globalizată, tinzând către uniformizarea civilizațiilor supuse unui *spirit al veacului*, a pune accent pe constanta naționalității – tradiție, obiceiuri, istorie, spiritualitate, mitologie, constantă care conferă identitatea necesară în variabilele istoriei și ale timpului, pentru a putea cânta propria partitură în concertul universal al națiunilor, poate părea mănuașă polemică aruncată în spațiul dialogului public.

Povestea pe care o spune Andrei Breabăn se bazează pe adevărul istoric, o dovedește solida documentare, care fixează romanele între *ficțiune* – ceea ce îi permite a realiza, folosindu-se de propria fantezie creatoare, portrete, reconstituiri cu atmosfera specific medievală, și *nonficțiune* – care ține fluxul narației în albia documentului, a adevărului, singurul pe care îl slujește ca narator. Ca poveste, istoria îl captivează. De aceea, atenția este concentrată pe fapte, pe oameni, pe întâmplări în înlănțuirea causală care le ordonează și le conferă un sens.

Histoire și *discours* evoluează armonios, preponderentă fiind, totuși, nota de *histoire*. Ca *discours*, narațiunea se folosește de tehnicile și procedeele realismului, mizând pe paralelism, secvențe panoramice și de prim-planuri cu figuri reprezentative: Mahomed Cuceritorul, Iancu de Hunedoara, tânărul Ștefan cel Mare în anii ce premerg instalarea sa pe tronul Moldovei, scene dinamizate prin flash-uri cinematografice, mai ales în scenele de mișcare în durata prezentului istoric. Evocarea se menține în limitele verosimilului și ale veridicității realiste. Nu există note de idealizare a personajelor, nici în privința lui Iancu de Hunedoara, nici a lui Ștefan. Faptele sunt puse să vorbească pentru personaj, să-l

slujească, luminându-l obiectiv prin comportament, relații cu alte personaje, prin ceea ce spune și înfăptuiește.

Titlul romanului, *Poarta Războiului Sfânt*, concentrează atenția pe lupta de apărare dusă de oamenii pământului din cele trei provincii românești, reprezentate simbolic: Transilvania prin Iancu, Muntenia prin Vlad Țepeș și Moldova prin Ștefan înainte de a deveni cel Mare, o luptă cu implicații europene, lupta pentru apărarea creștinătății, eveniment istoric menit a reliefa rostul decisiv al românilor în oprirea înaintării otomanilor către Occident.

Suntem în 1456, la trei ani de la Căderea Constantinopolului, când orgoliul lui Mahomed, ajuns la apogeu, tindea către spații tot mai întinse de cucerire, orgoliu susținut de cucerirea din 1453, care-i dădea dreptul să se considere un nou Alexandru Macedon, visând să cucerească propriul imperiu.

Paralelismul narativ ține în tensiune epică această stare de fapt, alternând secvențele pentru a lumina din unghiuri diferite evenimentele care primesc, astfel, un plus de viabilitate, cu impresia de viață fremătând. Însuși modul de a construi narațiunea susține panorama istorică, plecând din evenimentul, în aparență, minor, precum *Nunta la oșeni*, eveniment care are nu numai valoare etnografică – reconstituirea ceremonialului de nuntă, mizând pe autenticitate și substanțialitate, dar și valoare simbolică – un mod de a sugera vitregiile istoriei, permanenta confruntare cu un destin potrivnic, confruntare care a decis caracterul inflexibil al acestor oameni, curajul, determinarea lor în luptă, hotărârea de a apăra ceea ce constituia suprema lor motivație de trai: credința și naționalitatea.

Dramatismul vieții românilor este sugerat prin nenorocul Catincăi, femeia curajoasă care-și pierde, în luptă, mai întâi, în pragul nunții, pe Florea, apoi, pe câmpul de bătălie de la Belgrad pe Titus Dugovici.

Deși nu apare explicit, indiciul referitor la patronimele *țară* și *patrie*, simbolic, nutresc sentimentul de legătură cu toposul în care trăiesc, întrucât ei se raportează mereu la *țara strămoșilor*. Sensurile *țară* <lat. *terra* și *patrie*< lat. *patres*, fuzionează și le motivează toate

acțiunile, legitimându-le, totodată, prin dreptul istoric, căci ei nu duc un război de cucerire, ci unul de apărare a *pământului strămoșilor: țara și patria*.

Când ficțiunea lasă loc nonficțiunii, documentul istoric este folosit creator pentru a reconstitui veridic epoca prin descrierea unor ceremonialuri, a vestimentației, a identității personajelor, ca oameni ai timpului lor.

Capitolele *Divan imperial* și *Solie moldavă*, de exemplu, excelează în descrierea ceremonialului diplomatic de la curtea imperială a lui Mahomed. Sultanul beneficiază de portrete succesive, în funcție de împrejurări. Primul portret, cel din capitolul *Intrigi în tabăra otomană* („Mahomed era îmbrăcat în veșminte de culoare roșie, asemenea celor ale ienicerilor, care împreună cu spahiii formau ariergarda expediției. La brâu îi atârna un iatagan lung, ușor încovoiat, confecționat din oțel tare, de Damasc, având mânerul și teaca bătute cu nestemate, partea neascuțită a lamei fiind și ea frumos ornamentată cu benzi confecționate din fir de aur și de argint. Turbanul alb contrasta cu cizmele lungi, vopsite în albastru, în cea din dreapta având înfipt un hanger încovoiat, cu vârful și lamele bine ascuțite.”) insistă pe vestimentație, pentru a releva fastul oriental, efect al orgoliului stăpânului lumii. În capitolul *Karadja Pașa*, Mahomed este prezentat în aureolă:

„...Mahomed părea ca un zeu coborât din Cer cu iataganul său încrustat cu mulțime de pietre prețioase.”, naratorul exercitându-și acum obiectivitatea realistă și, prin impersonalizare, imparțialitatea. Ideea trece înaintea sentimentului național care l-ar fi putut îndemna să idealizeze eroii naționali. Prin contrast, însă, se evidențiază superioritatea morală a acestora, animați în luptă nu de orgoliu personal, ci de interesul colectiv, ideea care-l acaparează și pe care o construiește epic având în vedere faptul că, pe scena istoriei, se confruntă personalități puternice, perfect motivate în datele lor intrinseci: Mahomed – motivat de orgoliul de a-și consolida prestigiul de cuceritor, Iancu, pe cel de apărător al creștinătății.

Nota polemică este dată și de reconstituirea contextului politic al epocii,

avându-i în vedere pe conducătorii care ar fi putut contribui cu propriile forțe în acest război de apărare: Frederich al III-lea, Filip cel Bun al Burgundiei, Ducele de Milano – contele Francesco Sforza, Ducele de Modena, Carol al VII-lea al Franței, Henrich al VI-lea al Angliei, dar care nu au făcut-o efectiv, lăsând întreaga povară pe țărilor din centrul Europei. În subsidiar, se relevă similitudinea dintre aceste două epoci, cea din trecut și aceasta de azi, din prezent.

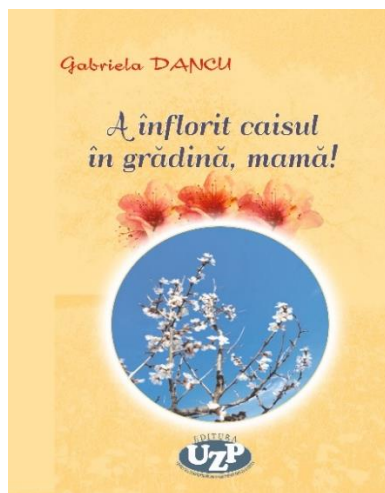
Evident polemică este și modalitatea de portretizare a lui Vlad Țepeș, în opoziție totală cu imaginea de tiran crud și sângeros, de vampir. Capitolul 18, *Planuri de război*, este semnificativ din acest punct de vedere, replica lui Ștefan: „Ce băiat bun este Vlad!”, rostită cu emoție, „șoptește emoționat Ștefan”, coroborează naratorul, fiind edificatoare în sensul subtilei polemici.

Întregul roman concentrat pe figura de erou al creștinătății a lui Iancu de Hunedoara duce polemica pe toate registrele și tonalitățile, ideea subiacentă referind despre necesitatea imperioasă de a ne respecta eroii, valorile, identitatea, întrucât există o dimensiune românească a existenței și a istoriei, iar contribuția noastră la istoria Europei nu poate fi neglijată, nici ignorată.

Bătălia de la Belgrad din 1456, bătălie crâncenă și curajoasă dusă de vitejii valahi pentru a apăra Poarta Războiului Sfânt și de a opri înaintarea turcilor în Europa este pagina de glorie a neamului care vorbește pentru totdeauna despre calitățile poporului român, într-un mod care îndreptățește și istoria și mitul. Moartea lui Iancu, pe câmpul de bătălie, de ciumă, cum a consemnat istoria, introduce nuanța unei suspiciuni de crimă, săgeata care l-a atins în luptă fiind posibil infectată. Cum de ciumă nu a murit, conform istoriei, decât Iancu și nici un alt oștean, suspiciunea capătă motivație, iar ideea lui Andrei Breabăn, în acest context faptic, plauzibilă

Poarta Războiului Sfânt este poarta mirifică a literaturii pe care poate intra cititorul dornic să se transpună în vremuri îndepărtate pentru a conștientiza constanta de demnitate a neamului prin care ne-am cucerit, cu drepturi egale, locul în concretul universalității.

**Geo CĂLUGĂRU despre volumul
„A înflorit caisul în grădină, mamă”!,
Autor Gabriela Dancu, Editura UZP,
București, anul 2023**

**Un debut poetic cât o consacrare
„A înflorit caisul în grădină, mamă!”**

Există locuri pe glob care emană câmpuri energetice, care se reflectă în oameni. Un astfel de loc binecuvântat este și acela, unde s-a născut poeta **Gabriela Dancu**, autoarea volumului de poezii „A înflorit caisul mamă”, a cărei dragoste pentru părinții săi este asemenea celei, pentru icoană, purtată statornic în inima sa. Aceeași iubire o datorează și a celor rădăcini, numite de Eminescu „părinții din părinți”, acestea susțin dăinuirea unei prețuiri și admirații, ce se întind pe durata unei vieții. Ea poate fi comparată cu imaginea pe care ne-a lăsat-o Eminescu despre marile personalități, care descoperă idei de interpretări originale ale lumii dar și de transformare a ei, despre care a scris acest mare adevăr: „Este drept că viața-ntreagă/ Ca și iedera de un arbor, de-o idee i se leagă”. Aflând că începuse să scrie poezii de pe când era elevă de liceu și i se publicaseră sporadic, unele dintre acestea în Reviste, oferindu-mi manuscrisul să i-l prefățez, am acceptat cu plăcere. Poezia lirică, la fel ca și memorialistica, se exprimă prin verbe la persoana întâi și e firesc să stârnească interes, să aibă priză la cititori. Este o realitate conștientizată de timpuriu de **poeta Gabriela Dancu**, dovedind înzestrare deosebită în a se

conforma acestei cerințe. Constatăre am făcut-o pe parcursul întocmirii prezentei. Ea, poezia lirică, reprezintă o oglindire, marcată de o prezentă exprimare susținută de emoția artistică a trăirii autorilor în conținutul creației realizate, ținând seama de aceste cerințe specifice. Raportând la durata în care se realizează o creație literară. Am constatat trei timpi, în succesiune cronologică – *trăire, amintire, mărturisire*. La cititor ajunge rodul ultimului timp – mărturisirea scrisă, după criteriile consacrate geniului în care se înfăptuiește. Această creație se poate exprima oral, prin viu grai și e adjucecată de cultura populară și prin operă scrisă, aparținând culturii culte. Preocupat de un element fundamental al operei literare, strâns legat de dimensiunea etică, educativă a acesteia, savantul Nicolae Iorga consemnează într-o formulare edificatoare: „Pentru a fi un adevărat om, trebuie să te gândești la două lucruri: că atâția au fost ca să fii tu și că tu însuși exiști ca să fie după tine atâția oameni”. Un adevăr similar este exprimat și de un alt important scriitor de o mare verticalitate morală. I. D. Sârbu care consemnează: „Ca să nu mori fără urmă trebuie să-ți povestești, mereu și mereu, nașterea, părinții, copilăria, tot, tot, tot...”

Deși ni se oferă un volum de debut literar, constatăm plăcut surprinși că ne găsim în fața unei cărți de poezie adevărată și cu atât mai valoroasă, cu cât a fost zămislită printre turbulențele acestui timp, în larma, nu de puține ori indecentă a istoriei, construită lent, în tăcere. În titlurile poeziilor, începând de la primele pagini ale volumului: „A înflorit caisul în grădină, mamă!”, „Mă bate gândul de mă doare”; „Iubire prin anotimpuri”, „Acrostih pentru mama mea”; „Eminescu”; „Divină lună”; „Mi-e dor din să fii copil” etc. ne dezvăluie chiar de la debut, că poeta Gabriela Dancu pare a fi o romantică, visătoare incurabilă, prefigurând și viitoarea obsesie a acesteia de a descoperi cuvintele prin care, pe traseul, pe care îl va urma, să dea prin trudă constantă, sens profund, culoare, forță, exigență sigură discursului său poetic: „A înflorit caisul în grădină, mamă! /Ca părul tău albit de timp/ Ai pus pe părul tău năframă /Un vis trecut, te pierde în răstimp. Necruțător, timpul își vede de drum,

metamorfozând peisajul din jur, dar și pe cel lăuntric al mamei, precum al poetei noastre, care îl întristează și pe cititor:

„E o altă primăvară mai săracă / În gânduri grele iar tu rătăcești/ Pășești mai greu pe ulița posacă / Sărace vorbe doare să grăiești”-

Glasul sângelui, exprimând sacra legătură între poetă și mama sa, pe măsură ce semnele trecerii sunt tot mai evidente pe chipul mamei care merge spre amurgul propriei vieți, poeta află cuvinte, potrivite, în a-și exprima starea sufletească din acele momente:

„Mă macină acum durerea ta măicuță,/ Sărace vorbe doară tu grăiești”, și cum în clipe de tristețe și adâncă mâhnire, amintirea unora de plinătate a vieții este ca și cum ai turna sare pe rană- poeta invocă o realitate care știa că o bucură; *„A înflorit caisul în grădină, mamă!/ Mi-e dor ca veselă să fii, petale să nu risipești!,,* Iubindu-și soțul, poeta **Gabriela Dancu** îi dedică, nu greșesc dacă să zicem, marcat de o sinceritate, pe care n-o poți pune în cumpănă. O face în cuvinte, ce emoționează profund. Îmi îngădui să-l reproduc; *„Privesc străluce-n ochii tăi, ca șirul de mărgele/ E clipa-n care m-ai vrăjit odinioară,/ Trecură ani și amintiri în pomul vieții, strânse rămurile/ Răbdarea a vibrat pe strune de vioară / Ești luna ce-n înconjoară al nopții cer cu stele/ Doar timpul a stat ca martor lângă a ta iubire/ Alunecând pe scena vieții, chiar dulce și tăios,/ Nicicând nu am să plec, mereu să fiu cu tine, / Cărare mi-ai croit chiar și pe un timp ploios/ Un dar Dumnezeiesc!/ Pereche eu cu tine!!!”*

Iată o poezie, expresie a unei imaginații ridicate la putere, având ca bază cuvântul „val” și titlul „val din val”, conturând mai multe înțelesuri, în asociere cu alte cuvinte, o succesiune dulce alinătoare ca o melodie executată la caval:

„Val de oameni/ Val de ape/ Val în gândurile toate!/ Val pe mare,/ Val de soare/ Val când vântul bate tare!/ Val la tine, val la mine/ Val la inimă să bată/ Val în dragoste curată” – și îmi îngădui să adaug – de val de inspirație luată, cânt-un basm cu...a fost odată ca niciodată/ miracolul întâmplat de-această dată încât să țină viața-ți toată.

Parcurgând cu mare atenție poeziile din acest volum, mi-am dat seama că acoperă într-o foarte măsură bogăția și diversitatea spirituală a ființei

umane definită de filozoful latin, scriitorul Marcus Terențius Varro:

„Sunt om și nimic din ceea ce este omenesc, nu-mi este străin”. De aceea mă întreb și vă întreb, pe cei care veți avea norocul și bucuria ca în dulcea zăbavă a cititorului” – cum numea Neculce această artă, s-o consumați aplecându-vă asupra acestei cărți, oare nu-i omenesc să-ți dorești să trăiești într-o „vară cu suflet de aur”, să dorești să-ți atingi sau să rogi persoana pe care o iubești, stinge-mi inima de soare!”, să oferi sau să ți se dăruiască „Mărțișor” doritul simbol al primăverii, să-ți amintești cu nostalgie de rădăcinile vie și să le evoci liric, într-o poezie sugestivă chiar prin titlul său „La țară, mergeam veseli la bunici”, nesiguranța în dăruirea iubirii celui drag, nefericit „prilej pentru durere”, copleșit de infinitul ca dimensiune și diversitate a înfățișării universului, nu-ți spui cutremurat gândindu-te că noi oamenii „Suntem doar fluturi legănați (nu de vânt) ci de timp”; superbă imagine cu profund tâlc filozofic, uimindu-mă la o poetă aflată în pragul unui debut literar, mai mult decât promițător, suficient să cred și să afirm perspectiva împlinirii în viitorul, nu îndepărtat al atingerii de soare, nu cel având milioane de grade de temperatură, ci de cel al poeziei, al iubirii pentru ea încât să simți că „inima-ți se zbate și totul atârână de un cuvânt”(Eminescu- Ce e amorul?). Oare nu e omenesc, să închini o poezie, în numele tău și să ți-o asumi prin pronumele personal la persoana I, indicativ prezent ca adevăr axiomă susținându-se prin el însuși: „Mi-e dor să fiu din nou copil”, să simți și să înțelegi caracterul de unicitate al unor valori și să ți le asumi exprimându-le- „Pentru părinți; „Doar unu-i Eminescu”, „Mama numai mama”, „Acrostih pentru fiul meu”, etc.

Fiecare dintre cele 114 poezii ar merita comentată, toate afirmă adevărul cuprins în cugetarea lui Marcus Terențius Varro fie tranșant dar și cu puțință în descifrare, ce poate fi decriptată.

O constatare pe care mi-o asum, este aceea că poeta Gabriela Dancu a descoperit arta împrietenirii cu cuvintele iar „Cuvintele potrivite exprimării sub pecetea emoției artistice, declanșatoare a cele umane este răsplata lor, pentru gestul creatorului. Citiți cu atenție și într-o

stare potrivită acestei apropieri de cel mai bun prieten- cartea. Ea te învață, te face să gândești, te relaxează și nu-ți cere nimic, numai dăruiește. Se întâmplă toate acestea pentru că există în noi ceva mai mult decât noi înșine. Există un dincolo care te purifică și te eliberează. Este geniul etern al poeziei. Aceasta pentru că poezia nu este, nu poate fi o pură gratuitate, un joc facultativ, ci un efort eroic de a exista semnificativ, atât a poetului, cât și a vieții, a naturii aflate mereu în paranteza morții.

De aceea, poezia este realitatea absolută, prezent dăinuitor, eliberare metafizică ultimă. Poezia este de fapt o răsplată din partea justiției universale de care are parte poetul. Acesta prin actul său creator, încearcă să repare destinul uman al perisabilității și al ne semnificativului.

Așa cum scria Cassinus Longinus în „Tratatul despre sublim” : „*sublimul poezie ne înalță atât de sus ca și Dumnezeu*”. El ne deschide al treilea ochi, sau simțul spiritului, dincolo de rațiune, viziunea invizibilului. Un alt mare estetician Iacob Boehme vorbea și sigur că și credea în nașterea continuă a lui Dumnezeu din poezia creată de om. Poeții l-au descoperit pe Dumnezeu iar Dumnezeu le scrie poemele... Reluarea eternă a creației poetice dă seama de faptul că, zidirea lumii începe mereu și nu se sfârșește niciodată.

Concluzionând, poezia și ceea ce scrie Gabriela Dancu este poezie, constituie arta de a chema cuvintele la un sunet nou, într-un alt sistem de înțelesuri și prin aceasta, lumea la un sens superior într-o construcție a cuvintelor care dobândește energia unei alte ortogeneze, adică o dezvoltare tocmai accentuată a unor caractere în generațiile care se succed.

De aceea, poemul este Cuvântul, încă nerostit a-l Lui Dumnezeu, poezia este metafora lumii ideale omului, volumul de debut al Gabrielei Dancu are această calitate.

Vasilica Grigoraș despre „Hai, cântă-mă, mă daină...” *Sonete de dragoste, de Nicolae Mățaș*

O CARTE DE CĂPĂTÂI

Am primit cu bucurie nedisimulată recenta carte (publicată la Editura PIM, Iași) a

distinsului prof. univ. dr. docent **Nicolae Mățaș**, eminent lingvist, filolog, publicist, poet, om de stat. Cartea surprinde plăcut, în primul rând, printr-un titlu deosebit de inspirat, extrem de jucăuș și mult atractiv: **„Hai, cântă-mă, mă daină...”**, însă ne-ar trebui oarece timp să înțelegem de la început despre ce este vorba între cele două coperte realizate atât de frumos și adecvat de neobosita bibliotecară Luminița Ludmila Zuran.

Cred că și autorul, conștient de acest lucru, atașează titlului cărții informația **„Sonete de dragoste”**, care ne dă prilejul de a înțelege repede și limpede că este vorba de un volum de poeme cu formă prozodică fixă, alcătuită din paisprezece versuri, care respectă o schemă de rimă foarte precisă și o structură logică.

Sonetul ca specie literară are o vechime considerabilă. A apărut în secolul al XIII-lea, în scrierile lui Guittone d'Arezzo, Dante Alighieri și Francesco Petrarca, însă de-a lungul timpului au intervenit anumite schimbări. Să ne amintim de iluștrii sonetiști: Charles Baudelaire, Arthur Rimbaud, Stéphane Mallarmé, Rainer Maria Rilke, William Shakespeare ș.a., ale căror poeme sunt scrise într-o formă poetică strictă, foarte populară în timpul vieții lor. În literatura română sonetul a fost introdus de Gheorghe Asachi, renumit pentru interesul său arătat culturii și literaturii italiene, însă criticii și istoricii literari români consideră că cele mai reușite sonete au fost scrise de poetul universal Mihai Eminescu, folosind forma sonetului italian, petrarchist.

Am pomenit aceste nume celebre ale literaturii universale și române pentru a

argumenta ideea că sonetul, având o structură lirică pe cât de frumoasă, pe atât de pretențioasă, nu mulți poeți îndrăznesc să acceadă. De aceea voi apela la o mărturie a prozatorului, poetului, publicistului, profesorului Tudor Opriș despre autorul volumului „*Hai, cântă-mă, mă daină...*”: „Erudit filolog, cunoscător de adâncime al limbii române din vechime, căreia reușește să-i pună în valoare și să-i sporească potențialul semantic și suculența plastică și chiar să desprăfuiască arhaisme și regionalisme specifice graiului moldovenesc, conservativ din cauza grelelor condiții istorice, care cereau păstrarea lor în forme genuine [...]. Bogăția surprinzătoare a lexicului, variația temelor înlătură monotonia fac să parcurgi cu voluptate lungul șirag de sonete.”

Sonetistul Nicolae Mățaș glăsuiește cu o voce originală în creațiile sale, reușind să se definească a fi o prezență distinctă și indubitabil deosebit de merituosă în contextul literaturii la confluența celor două secole și milenii într-un context istoric destul de complicat. Citind și recitind poemele, aș afirma, fără teama de a exagera cu ceva, că această carte este unicat în literatura română. Este un manual de lingvistică și filologie, cu pertinente lecții de lirică, de cum se scrie un sonet autentic și cu vlagă eminesciană. Prin abordări subtile în construcția sonetului sădește ingenios bobi de înțelepciune, cuvintele primesc accentul necesar și util prozodiei și organizează un sistem de rime coerente, reușind în mod exemplar cadențele și metrii poemelor.

Lirica erotică, de inspirație peisagistică și patriotică sunt împregnate de grațioase caligrafii sentimentale, delicate arpegii intime și tandre contemplări, denotând fiecare în parte și toate la un loc un temperament sensibil și o fire introvertită; totuși, întâlnim și confesiuni elaborate, sugestive prin imaginile diafane conturate. Volumul are nuanțe romantice interpretate, prezentate cu aceeași ușurință cu diapazonul clasic, cât și cu cel romantic. Ca temă de inspirație, iubirea este „mană cerească” pentru poeți. Omul este o ființă visătoare, cu speranță și voință în trăirea iubirii dincolo de timp și spațiu, uneori cu urme de melancolie, dar nu cu disperare: „*Fiecare om e-un visător:/ Zice-un ins că i-a-nflorit iubita,/ Altul - cum că Dumnezeu*

vestit-a/ Că suprimă iadu-n viitor.// Sunt și eu prin stele călător./ Mân comete, stele cern cu sita,/ Urc spre nori, spre Lună iar cobor,/ Unde-mi caut ani de ani ursita.// Cum noroc-sorócul nu mă paște/ S-o gălesc la margini de ecou/ Inocentă, ca un miel de Paște,/ Domnului ofrandă pe platou./ În amurg m-oi stinge spre-a renaște/ Ca s-o cat, prin pulbere, din nou.” (Să-mi cat cu zel, prin pulbere, iubirea). În lectura sa, cititorul descoperă o dragoste sublimă, infinită, dincolo de orice opreliști și piedici: „*Iubește-mă de parcă nici n-aș fi,/ De parc-aș coborî dintr-o poveste/ Pe-o rază-n somn din înălțimi celeste/ Și-un pup - al inocenței - ți-aș răpi.// Un veac de veci iubește-mă și peste./ Alchimic nu-ncerca a-l terezi,/ Căci în neant s-a dus cât ai clipi,/ Ca dracul alb în snoavele agreste.// Iubirea noastră, dragă, fără rést e./ S-o ardem toată, chiar de ne-om topi,/ Căci anii duși lăstuni n-or mai veni,/ Nici calea din poveste nu mai este.// Să curgem lavă-n minele deșarte,/ Să ne iubim și dincolo de moarte.”* (S-o ardem toată, chiar de ne-om topi). Și acolo unde este iubire, cu certitudine ființează și dorul regăsit cu prisosință în sonetele mățașene. Este dorul care, odată născut, devine veșnic, sporește în intensitate cu vrednicie de invidiat. Autorul încearcă în sonetele sale să dea de capăt dorului, însă mărturisește că e greu acest lucru. Dorul este neobosit, nu „pune capul pe căpătâi” să se odihnească, să-și ostoiască felul de a fi. Este mereu viu, treaz, vivace și arde, pârlă și doare. Și totuși dorul are o calitate: aceea că aduce și păstrează în inima celui ce-l poartă persoana, iubita, locul, timpul..., de care îi este dor. Subiectul dorului este acolo, prezent cu amintirile și cu bucuriile trăite împreună. Poate și cu unele amărăciuni, suferințe, regrete... , însă toate-s de la Dumnezeu și ce vine de Sus trebuie trăit.

Nu este singurul poem dedicat dorului aprins, ci acest sentiment candid este omniprezent în ample imagini și ipostaze în multe din sonetele sale: „*Iubește-mă cu patima Juliétei,/ Cu debordantul muget de ocean./ Aline-mi súflul sâinii-ți de mărgean,/ Iar ochii mei privirea ta îmbete-i// Cu focu-ncins al ploii de pe lan,/ Cu, în pustiu, nepotolirea setei,/ Cu, -n duelare, chiótolul vendétei/ Și, -n bătălii, al celui de titan.// Iubește-mă cu háchițele mele:/ Cu-*

ndemn șiret, cu zâmbet langurós,/ Cu calm de lună, cu zvâcniri de stele,// Cu lavă-n spanii înghițind castéle,/ Cu iad și rai, cu crezul lui Hristos./ Dacă-i să minți, măcar să minți frumos. (Iubește-mă cu patima Juliétei).

Cu modestie și distincție, poetul ne spune: „Nu sunt Shakespeare, arcaș de pasiuni,/ Și nici Balzac, păstór de sentimente.”, însă cu certitudine este trăitorul patimei iubirii sincere, exprimată cu acuratețea limbii poetice într-o gamă literară coerentă. Sonetele scrise de Nicolae Mățaș includ în sine suavul, delicatețea, vigoarea, muzicalitatea, plasticitatea, solemnitățile, rugăciunea, sfiiciunea, iubirea ca plângere și bucurie: „De-ar fi leoaice, írbise, pantére,/ Felíne mândre dintr-un neam anume/ Să-mi țină calea după vechi cutúme,/ Să-mi răvășească sângele-n artere;// De-ar fi să am tot aurul din lume,/ Să nu știu de amán sau miserére,/ Să fac de-ar fi să curgă râuri miere,/ Un rege pe-un regat iudáic cum e;// De-ar fi să-mi steie-o lume la picioare,/ Pământul, viu, pe axă răstignit,/ Să mi se-ncline, smérnic, mândrul Soare// Ori Luna să se-nchine, din zenit,/ Tot sclav ți-aș fi, iubirea mea cea mare,/ Eu, leul tău, de tine îmblânzit.” (De-ar fi să-mi steie-o lume la picioare).

Dobândind bogate cunoștințe din cultura și literatura universală, înțelege și susține că singura soluție ca să fie bine în lume este să ne îndrăgostim și să tot iubim. Susține această idee dând exemplu iubirile celebre ale unor mari personalități ale lumii, creatori de literatură și artă, și pe eroii operelor acestora: „Ai cap, dar parcă, spune-o vorbă, nú-l mai ai./ Erai în duși de peste treizeci de caráte./ Nu tu-mbulzeală, fețe-nnourate,/ Nici pe pământ călcai, o, nu. Zburai!!/ Erai un Mózart, Gérschwin, Sarasáte./ Esénin, Minulescu. Prinț sau crai./ Te îmbătase aerul, ca-n rai,/ Că-ai fi zburat cu-arípile tăiate.//La case-anșlágu-și ridică ștachéta,/ Te amețea promóția la zi:/ La „Nottará” – „Roméo și Juliéta”,/ Iar la „Bulándra” - „Paul et Virginie”.// O, dacă toți ar fi îndrăgostiți,/ N-am fi, pe scena vieții, travestiți!” (O, dacă toți ar fi îndrăgostiți).

Fervent cunoscător al mitologiei, reînvie în nenumărate sonete Partenonul zeilor, pigmentează versurile cu numele zeilor greci și

latini, reușind prin tematica mitologică să deceleze și să pună în evidență profunzimea și naturalețea reacțiilor și trăirilor sufletului omenesc: „Sunt ca Acále, lui Dedál nepot./ Un făurar. La toate mă pricep./ Pun morții vrană, vieții îi dau cep./ Doar un cusur: să fac aport nu pot.// Cum nu pot fi fățarnic, nici otrép/ Și drumu-mi spre Golgota-l rază-un spot,/ Ce-ar mai voi o cutră și-un netot/ Să mă doboare din al vieții șlep!!/ Pe unchiul Dédal, foc de mânios,/ Invidia-l va roade când la os/ Și va cerca din turn să mă arunce,// Vei ști să fii Pallás Aténa tu atunce,/ Să mă prefaci în corb sau în ierúnce,/ La cer să zbor, nu spre pieire, jos?” (Sunt ca Acále, lui Dedál nepot). „Profesorul Nicolae Mățaș valorifică ingenios și original mitologia antică, pe care o transformă printr-o raportare la prezentul istoric, specificitatea peisajului și particularitățile etnologice, ceea ce conferă actualitate tuturor temelor și durată supraistorică simbolurilor” (Tudor Opriș).

A citi sonetele poetului Nicolae Mățaș înseamnă a întreprinde o călătorie, mai bine zis - un pelerinaj într-o țară a minunilor poetice. Vede și simte în creația sa o datorie divină cu dorința sinceră de a transmite prin perlele-i lirice deosebit de bine șlefuite modalități de însușire a unei bune conduite. Apelează la secvențe din Cartea Sfântă și face referiri la personaje biblice: „Este știut că Moise, în lungul său periplus, Voind să-și scoată teafăr poporul din robie,/ L-a mântuit prin lipsuri, purtându-l prin pustie,/ Ca, la sfârșit, prorócul, să moară pur și simplu.// Și inima lui Dánko o torță arse, vie./ Suprem fu acríficiul, nu îndoit sau triplu./ Urmașii și strămoșii unindu-i ca-ntr-un niplu./ Lumina ei și astăzi, și veacuri o să ție.// Vestálă și bacántă, madónă și cocótă,/ Încerc să-ți sprijin pașii cu râvna mea bigótă,/ Pe drumul spre Golgota, cel sfânt, al pătimirii,//Căci licărește-n zare credința izbăvirii./ Din tină și din beznă ca să te scot, zbengoaico, Smulg inima din pieptu-mi și-ți luminez ca Dánko.” (Este știut că Moise, în lungul său periplus).

Ca bun și credincios român, aduce în atenția cititorilor credința strămoșească a neamului în care s-a născut, slăvindul-l: „Strămoșii noștri, dacii, la ore echinóxe,/ Își

alegeau feciorii cei mai candidi și tari,/ Cinstindu-i, miri seráfici, la chefuri, mese mari,/ Și-i aruncau în țeapă, ofrandă lui Zalmóxe.// La ceas târziu de taină, în gând când îmi apari,/ Când preoții, la dénii, lui Crist i-nălță doxe,/ Oribilele țepe îmi par doar simple moxe,/ La care m-aș expune, cinstindu-mi bunii lari.// Când voi pleca, de Paște, să-mi omenești strămoșii/ Cu pască și cu zâmbet, cu vin și ouă roșii./ Osána lui Zamólxe. Să știi că, la plecare,// M-am contopit cu huma, cu iarba, Ursa Mare,/ Cu tril de ciocârlie, cu ochi adânc de mare,/ Din care ochi-mi, víii, te-or străjui, duioșii.” (Când voi pleca, de Paște, să-mi omenești strămoșii).

Atenția deosebită acordată calofiliei textului sonetic este o permanentă tendință de a da expresiei literare un aspect cizelat, definit prin meditație, puritate, diafan. Face parte din cinul exilaților în inefabil, cei care merg pe vârfuri în templul poeziei și a căror vorbire are cel mult reverberația șoaptei; astfel reușește să inoculeze rostirii lexicale o anume frumusețe, mireasmă, sonoritate, adăugându-i o expresivitate cu miez. În această manieră dă o definiție subtilă, dar evocatoare și creionează un portret, o tușă, o icoană a sonetului: „*Gazón în flori din colț semiramídic,/ Lumină din al Domnului eden,/ Un duh aerian agil silfidic,/ Un verde mioritic indigen...// Dar toate comparațiile pălesc,/ Neprețuit al vieții mele-advár,/ În raiul nostru fascinant lumesc,/ Și-atunci cu ce-aș putea să te compar?// C-un vers de dor din sáficul elén?/ Cu un distih-parabolă din Rúmi?/ C-o glosă? C-un gazél? Cu un terfét?// C-un cântec lusitan sau madrilén?/ Tu, din creațiile toate ale lumii,/ Ești cel mai fin și mai suav sonet!*” (Tu, cel mai fin și mai suav sonet).

Dacă îl descoperim pe autor în sonet ca într-o oglindă, acesta ne dăruiește într-o structură sentimentală și cu repere de detaliu propriul autoportret în culori lumești și celeste: „*În lumea asta fulger trecătoare,/ Prin aștri călător și pământean,/ M-am imprimat în tot ce mișcă an de an:/ În pietre, ape, hore de cicoare.// Un cord deschis sunt. Frunză de alean./ De iarbă sfêșnic. Vișin dat în floare./ Apus de lună. Steauă căzătoare./ Sunt ochi de scoică. Rază de mărgean.// De-o fi să trec vreodată-n altă lume,*

Din ceruri sau străfunduri de pământ,/ Te voi veghea mereu: din calde hume,// Din circ lunar, din cetini, mineral,/ Din ochi de scoică, ciucur de coral./ Nu-s rege. Nici INRÍ. Nemoarte sânt.” (De-o fi să trec vreodată-n altă lume...).

Sonetistul Nicolae Mățaș, un gânditor meditativ predispus la reflecție, în discursul poetic trăiește sentimentul singurătății într-o stare respirabilă, liniștitoare, prielnică reveriei. Cultivarea iscusită a figurilor de stil în universul său imaginar suportă presiunea eului liric tulburat de întâmplări inconfortabile. Dar și dezagreabilul e prielnic și inspirator poeziei.

Cu o voce lirică bine structurată și un mod propriu de constituire a sensului poetic în discurs sonetic, autorul oferă cititorului adevărate exerciții de virtuozitate și de imaginație lexicală. Sonetele sale, ca și poemele, sunt ferestre spre inima sa, ticăind în iubire necondiționată de țară, limbă, neam, familie, soție, iubită... Aceasta este filosofia sa de viață, dorința smerită de a trăi în adevăr și armonie. Greu de dobândit și împlinit aceste deziderate ființiale în contextul unei țări vitregite de limba și alfabetul strămoșilor în anii pribegiei sale, când a fost nevoit să plece din „țară în țară.” Cu toate acestea, „Scriind sonete, poetul (Nicolae Mățaș – n.r.) se află chiar în miezul limbii. Acest stil flamboiant, definit prin complicarea și rafinarea expresiei, este una din trăsăturile poeziei sale.” (Elena Ungureanu).

Cartea „*Hai, cântă-mă, mă daină...*” este o carte de căpătâi, fundamentală în lirica românească și nu numai în ceea ce privește specia literară SONET. Sunt convinsă că este cartea preferată a multor iubitori de poezie bună, care transmite și în care ne putem regăsi fiecare dintre noi.

**DIN CREAȚIILE TINERILOR CREATORI
PREMIAȚI LA FESTIVALUL - CONCURS
DE CREAȚIE LITERARĂ BOGDANIA**

BOZEANU MARIANA

Vârsta – 50 de ani
Ocupația -profesoară de lb. română
Domiciliu -Alexandria
Premiul III la Festivalul-concurs de creație
literară Bogdania, ediția a XI, anul 2022,
secțiunea poezie

Vară albastră

Cu nopți împletite-n cântec de ape,
cu aspre tăceri aduse de timp
de pe fruntea brăzdată de șoapte,
e vară albastră.

Un ac de ceasornic se-aude
ca aripile frânte-n pustiu,
e pasărea vieții ce strigă
spre cerul de sticlă fumuriu.
Pornind spre țărmul de cioburi,
lumina-mi scaldă privirea
și ochiul verde, smarald
al cărărilor unui alt suflet.
Ce zbor ciudat și ce foșnet
se-aud prin porii de sare,
iar infinitul de valuri
îmi sărută din unghii sideful!
Hai, vino, izbește
în temnița mea de carne!
Trezește-l din nou, este noapte,
trecutul, el pare că doarme!

Sărutul de alge marine
să-l simt peste glezne,
un colier de amintiri
ce mă leagă veșnic de tine...

Toamnă

Luminile de toamnă
miros a nostalgie,
a sarea mării,
cu spumele țesute
în strugurii din vie,
de alge verzi și-albastre,
uite de privirile
din plaja verii noastre.

Și ochii tăi mă cheamă
acum, în prag de toamnă,
să îmi arăți că lumea
e-o sferă rece de aramă,
în care vântul bate
ecou de melodramă.
E toamnă pe coline,
și-n suflet mi-este toamnă...

Iar tu,
cu vocea ta cea calmă,
îmi spui:
-Brumarul se așterne
pe viața noastră,
doamnă...
toamnă...

azi

iată, azi,
ca niciodată,
am ochii grei,
când cred numai în mine,
când nu mai cred în ei,
când înțeleg
că totul e nimic,
și nu mai e culoare,
dar nici timp
să se răstoarne
în clepsidre de soare...

azi, văd o altă lume:
ca-n visele ciudate,
cu norii vineții
și drumuri neumbrate,

ce urcă
spre nobile palate
în labirintul fericirii uitate,
mii de balcoane crenelate,
în amfora vieții trădate,
departe de toți și de toate,
în cercuri albastre de ape...

bacoviană 2021

de-atâta nebunie
se-ntoarce-n somn
pământul,
iar norii, de cenușă,
pe-ntinderi albe trec,
purtând în gândurile străzii oboseite
nenumărate spaime triste
și mărunte...

în infinitul care
ne duce spre apus,
ea, azi,
din fire grațioasă,
subțire calcă pe cioburi
de inimi mult rănite:
cu vorbele-n tăisuri
și verdele sticlos
al ochilor săgeți...

*

e iar ploaia de seară,
cu virusul-poveste,
ce pare că nu este,
sau... mai este,
și parcul se sufocă
și tușește,
prin masca de asfalt,
de praf și de un salt
al pașilor mulțimii
din bolta înălțimii...

ea poart-acum
umbrela pe frunte
sau pe creștet,
ca pe un scut...
necunoscut...
dar energia rece
a ploii tot țâșnește
din crengi și din poteci...

pe tocuri,

zadarnic se grăbește,
și-n ceața ce se lasă,
se oprește...
zadarnic,
ploaia nu se mai sfârșește...

e-o toamnă toată zarea,
e iarnă-ntreg cuprinsul,
e-un vis ce prevestește
finalul de poveste
că încă mai trăiește...

LEAHU ANA DARIA

Vârsta – 18 de ani
Ocupația -Elevă Liceul „Waldorf”
Domiciliu -Iași
Premiul I la Festivalul-concurs de creație literară
Bogdania, ediția a XI, anul 2022, secțiunea eseu

Îmi dezbrac cugetul de gândurile ce-l necăjesc. Despre firea umană necizelată.

Suntem obștea care a fost clădită cu mâinile nepăsării. Am împodobit orașele cu impresia civilizațiunii, iar moralul l-am lăsat o secătură. Ce-i cotidian în generalul uman e vrednic de milă. Nevoia de a ne acoperi trupul cu veșminte a izbutit a fi un moft ce face pe om fie excentric, fie trăsmit. Femeia s-a amăgit cu măști din care a făcut viciu, socotind că fardul e nimerit a-i imita arta umană; i s-a făcut rușine de ea și, mai curând, a început și bărbatul să o imite. Ne-am ascuns întru totul adevărul lăuntric cu ipocrizii ce integrează pe om. Cel ce tânjește să fie acceptat de imbecili și își reprimă cugetul de teama că are să fie exclus nu se deosebește cu nimic de un sclav. *Non ducor, duco*⁴.

Omule, nu ți-e amară soarta destul ca orgoliul să-ți mai fie aproape? Nu ți-ar fi fost niciodată de nu te-ai fi împotrivit cugetului firesc al omului simplu. Românii, în generalul lor

⁴ Nu sunt condus, conduc! (lat.)

uman, sunt niște familiști care trăiesc după tradiție, purtând cu ei mândria de a se înmulți. Românul e împlinit că are cine să-i ducă numele mai departe și să-i moștenească avuțiile sărăciei lui respectabile. Dar este omul diferit de animal dacă-i ajunge rostul de a se hrăni și de a se înmulți? A-ți face descendenți nu e ceva mareț; oamenii fac asta de la începuturile lor, încă de când nu știau nimic de ei și de cele ce-i înconjoară. Mulți au crescut copii și puțini i-au educat. Dar românul s-a limitat și-n această privință - el crede că pentru a fi educat e de ajuns să știi a da bună ziua și a mulțumi. Nu știe că înainte de a învăța pe altul trebuie întâi să fie el învățat, și izbutește a face morală dominator după cum pricepe el viața. La noi învățătura părintească tradițională este aceea că banii sunt puțini și vin din muncă istovitoare, că pâinea pe masă este ca icoana în biserică, și mai apoi să pună copilul mâna pe carte ca să aibă cu ce-și întreține familia când s-ar înmulți. Cu astfel de principii ne-am închipuit că împlinim sensul vieții. Și totuși care-i sensul vieții și cine sunt eu să răspund acestei dileme universale cu gândirea mea poticnită?

Câte au avut unii de suferit fiindcă nu și-au păzit limba! Și eu multe am cuvântat fără să-mi las cugetul să judece, ca și cum nu eu i-am îngăduit gurii să rostească. Căci omul își meștește cuvântul și astfel se zidește pe sine. Dar cuvintele ce le-am rostit au avut puterea să și rănească. Fie ele iertate de cei răniți. Eu sufăr însă cel mai mult de pe urma celor ce le-am rostit chiar împotriva mea. Omul nu greșeste decât față de sine și singura iertare ce-l alină e aceea venită de la conștiința lui. Rău e când hodorogește limba fără oprire. Trebuie păzită să n-o ia înaintea minții. *Festina lente!*⁵ Loială n-are să ne fie decât singurătatea, căci doar ea ne permite să fim împreună cu noi înșine și asta-i cea mai plăcută companie. Muștră-ți cugetul de nu simți așa. Obsesiile să nu te mânuiască și obstacolele să te întărească. Cartea să-ți fie marea iubire și înțelepciunea unica bogăție. Celor ce te urăsc să le răspunzi cu prietenie, iar când afară e zbucium în tine să fie armonie. Acestea să înveți a le

stăpâni cu mândrie, căci altfel lacrimi va smulge răutatea din sufletul tău și singurătatea îți va fi blestem în loc de binecuvântare. Singur vei fi chiar de te vei vedea înconjurat de oameni, căci cel hain nu-i știut cu adevărat de nimeni și n-are cine-l înțelege. Reprimă orgoliul din ochii tăi și nu-ți lăsa mintea întunecată c-o luminează.

E gălăgie afară, cuget liniștit! Iubire vrei să dai și numai ura îți răspunde. Și ne-am zgârcit de la afecțiune... Auzul mi-e lovit de cei ce-n spate mă aclamă. Dar nu știți voi că sufletul cutremurat de gelozie fericire găsește doar când ceilalți cuprinși de tristețe sunt? Iar eu privesc la ei cum se-ntrec în câştiguri, cu o amicitie vicleană căutând să afle pe altul. Ne corupem sufletul cu invidie și ne punem fericirea în palma adâncă a neputinței. Timpul e blestemat și îl irosim ființând prin ceilalți. Și mie așa mi-e dat ca să trăiesc: verific timpul cum se scurge. Azi trece greu, mâine rapid, poimâine se oprește.

E întunecat afară, ochi luminați! La ce bun să-i folosești băjbăind prin puzderii de umbre? Așa mi-e dat, cu totul invers să privesc. Crezi tu că vezi mai bine? Întunecați sunt pentru toți, e un blestem al firii. Tu vezi așa, eu văd altfel, nimeni nu vede bine. Căci suntem strâmbi, nimic nu-i drept, nu mă-nvăța pe mine.

A venit, vasăzică, anotimpul renașterii. Numai eu am (re)murit. Au intrat iar insomniile în starea-mi. Stagnare - urâtă stare, care de câteva zile îmi stă în cale. Dar noaptea-i cea mai luminată, c-atunci în cuget raze-mi bat, și flori voiesc să crească. Și numai ziua se ofilesc, și umbra se așterne.

Totu-i impersonal în jurul meu. Totu-i lipsit de sens, e fad. Voi, cei ce cu gust trăiți, credeți că totu-i dulce? Gălăgioasă lume, oprește-te și liniștea ascult-o! O, timpuri nesățioase! Oriunde îți îndrepti privirea ți se înfățișează distinse aparențe. Mai puneți eleganță și-n cuvinte, nu-s hainele de ajuns. Ce lume-i asta, fadă și necizelată? Toți sunt la fel, nimic au toți, și multe-i frământează. Cochetăria mă dezgustă. La fel, tehnologia în exces, și-acei ce doar în ea se afundă. Pentru ce omul trebuie să se supună orișunde altuia? Pentru ce ridicole formalități și false politețuri? Pentru ce-și schimbă omul aparența și nu se arată așa cum e, chiar de-ar fi distrus? Pentru ce suntem sclavii birocrăției? E

⁵ Grăbește-te încet! (lat.)

necesar să ne validăm nașterea, să ne validăm iubirea, locuința, mai curând chiar și moartea. Omul trebuie să dovedească dacă există sau nu. Ce paradox! Omul, o mică particulă dintr-un întreg... Cu toții suntem niște triști făliți sub măști de fericire.

O-ntreagă lume mă ascultă și nimeni nu vrea să-mi vorbească. Tăceți din gură, nu vorbiți, păstrați tăcerea mută. Nu căuta prietenie a lega cu mine. Eu nu știu s-o-ntrețin, iar firea-mi nu-i știută nici măcar de mine. Astăzi eglindisesc, mâine jelesc, poimăine toți și toate mi-s necunoscute. Așa-s făcută, zidar prost, mă prăbușesc cu totul. Nu mă-ntreba de bine sunt, căci *da* va fi mereu răspunsul. Mai bine stai alături-mi și-ascultă. Ascultă muzica ce-o cânt, ascultă cum mă spânzur. Deoparte ai să stai, n-ai să privești la mine. Căci stranie ființă eu mai sunt, dar fără îndoială, de printre ciudați cea mai normală. Și de-ai să vrei să mă privești, tu să o faci nu măsurându-mi trupul. Privește-mi sufletul, iar de nu-l vezi, de mine n-ai nevoie.

Când ai venit însă ca să-mi vorbești, tu nu ai zis prea multe. Ești ca o ploaie rece așteptată îndelung, care doar câteva minute încălzește. Cuvintele le-ai apretat la mine-n cuget. Primejdios contrast e între părul tău bălai și gândurile-ți negre! Căci al tău stil e indecent pentru a mea finețe, și nu vreau ca să-mi bântui nopți întregi cu reci dorințe îndrăznețe. Te rog, arată-mi ce e bun, căci răul îl știu prea bine. Voi mă răniți, dar știți că nu mă doare? Lovește, mamă, trupul îți aparține! Dar cugetul n-ai să mi-l schimbi, e al meu până-n vecie.

Nu-mi plac acei fără de tact și eleganță. Împrejurările m-au povățuit să recunosc pe prost după cât de gălăgios e. Nu am cunoscut încă un ins chibzuit care să vorbească prea mult. Când limba ta-i de lemn și capul ți-e de tablă, glasul domol îți este ceva necunoscut. Prostul zdrăngănește cu invective, iar eclectismul lui este atât de năucitor, încât nu știi dacă să fii intrigat sau stupefiat. Să nu te alături prostiei și să n-ncerci să o combați. Nu te înhăma la treburile sisifice. Cu cât te îndepărtezi de mulțime, detașându-te fără urme de regret, privind ca și cum nu ai face parte din ea și fiind un simplu spectator, cu atât ți se dezvăluie nimicnicia vieții.

Îți dai seama de banalitățile pe care le spunem altora și cu care ne umplem ziua ca să ne oferim satisfacția că nu trăim într-o goliciune abisală.

Mă iertați, nu multe spun. Eu sunt zgârcită la cuvânt. Nu-mi place să-l împart cu alții. Dar chiar și atunci când vreau să dau, nimeni nu vrea să primească. Vă rog, însă, umil, să-mi înțelegeți cusurul... Eu nu pot direct să vă vorbesc, eu trebuie să meditez cuvântul. De-aș zice fără frâu tot ce se naște-n mintea-mi, cu toții s-ar îngrămădi ca să îmi taie limba-mi. Eu nu îndrăznesc a crede că însemn ceva decât atunci când am condeiul la-ndemână și la picioare parcă-mi este lumea. De însă vorba-i s-o rostesc, mă pierd și-i o povară. Înfruntarea realității atunci când las scriitura la o parte îmi relevă ceea ce mă situează pe mine deasupra firii omenești: distinsa capacitate de a fi invizibilă. Unii declară intrigant că și-ar dori asta cu desăvârșire. Experiențele m-au convins, însă, că invizibilitatea mea în fața altora nu este uneori decât o mimată ignorare care mă veghează cu multă atenție.

De ce găsești în slăbiciunea mea puterea-ți? Pentru ce suferința unuia este plăcerea altuia? Eu îți cunosc a tale planuri, sunt seci la fel ca mintea ce le-a născocit. Mă urmărești, vrei deprinderile-mi să le știi, și-apoi să iei din ele. De-ar ști omul cât de greu se ascunde firea ranchiunoasă! Nu veni să-mi ceri iertare, căci n-ai tu în mine puterea de a sădi supărare; mai bine caută a-ți împăca nimicitorul neajuns. Și mă privești cu ochii cei învăluți de ură... Numai de-ai ști dezvăluirea ce din interior ți-o fură! Cu vorbă dulce ispitești, amar va fi de tine! Oprește-te, e în zadar, nu merge așa cu mine.

Ei vor să te admire cu o apreciere simulată, declarându-ți prietenia și urmărindu-ți moravurile, timp în care ura clocotește, vrând să năpustească asupra dușmanului ademenit. Urât, hidos e omul ce se fălește sub o mască. Se-arată unora într-un fel, e bun, cu sufletul deschis, iar altora cu inimă de fier, cuvinte jignitoare și ocară. Ei își aleg prieteni pe acei ce se supun sfios, cu rudimentare cunoștințe care să nu le întreacă pe ale lor. Astfel este satisfăcut cel hămesit după afirmarea altora, îmbuibându-le mintea cu ridicole idei. El mestecă lacom și pentru alții, aceștia primind cu deschidere, uitând să se

hrănească cu propriile idei și să le digere cu o atenție minuțioasă. Oamenii simpli, ușor manevrabili și naivi sunt preferații tuturor. Doresc a mă face însă înțeleasă: eu nu vreau să fiu nici cu voi și nici împotriva voastră.

Vreți ca să stau cu voi, să râd, să vă descopăr? Nu vreau! Căci eu vă știu pe toți, v-am observat cu rândul. Pălăvrăgiți cu defăimare și inima v-o întreține ura. E șubredă, credeți că n-are să cedeze? Voi vă feriți de-a voastre temeri, dar eu le-am observat pe toate; căci frica mânuie pe om și-l face neputincios în toate. Nu știți a pătrunde în esența lucrurilor, ci judecați după ceea ce vă arată ochii, ca și cum aceștia ar putea cuprinde întreg adevărul. Să știți însă de la mine că se ascund multe în puține.

Timpul se amuză când îi vede pe oameni maturi, pierduți în interminabilele lor responsabilități, făcându-i să-și uite parcă trecutul. Altfel nu îmi explic cum e cu puțință să trecem acum ignorant pe lângă tovarășii pe care i-am avut în vremea copilăriei, fără măcar a mima un zâmbet sau a rosti o simplă formulă de salut.

Se cade să recunosc cu jenă că și astăzi mai sunt, din când în când, abrutizată de orgoliu. Procesul vindecării este povarnic atunci când ai ghinionul de a fi o fire bolnăvicioasă. Au trecut ani întregi de ripostare înfocată, de zel necontrolat, de orgoliu rănit, până ce m-am convins că resemnarea e soluția. Anevoios e să-ți găsești tăria de a-ți forța gura să rămână închisă, căci cugetul se aprinde la cuvintele seci rostite de alții, vrând să-i lumineze. Crezul defectuos pe care l-am căpătat a fost certitudinea că, acționând astfel, voi izbuti a mă ține departe de imbecili și de vrăjmași. Muțenia, noua mea filosofie de om resemnat, n-a făcut decât să-mi arate că tăcerea intrigă pe oameni chiar mai mult decât cuvintele. M-am găsit astfel în situația inopinată de a deveni brusc inamicul altora, fără a rosti sau a unelti vreo ticăloșie. Crezul meu defectuos a fost compensat de conștiința nevinovăției mele. Nicio lovitură n-a mai fost capabilă a-mi produce răni. Pricina urii a ieșit la iveală ca o premeditată indignare cu adânci rădăcini: lipsa unei ocupații.

Cum găsesc că m-am făcut prea confortabilă într-un loc, îl părăsesc fără urmă de

îndoială. Comoditatea și integrarea - e același lucru pentru mine - mă fac să lenevesc. Simțământul că aparțin unui grup, a avea o identitate colectivă care mă face să mi-o pierd parcă pe cea individuală, necesitatea de a-mi supune *eul* unor modificări în fața anumitor oameni, obișnuința de a fi cu ei și inevitabil, mai curând, ca ei, mă face să nu mă mai cunosc și îmi încetinește atingerea scopurilor. Când omul hotărăște, totuși, să iasă din mentalitatea colectivă, există pericolul de a se lovi de o imensă posibilitate - aceea de a-și da seama cât de străin de propria ființă este. El nu-și va putea percepe *eul* fără validarea celorlalți, validare după care a fost obișnuit să tânjească. După ce va medita la retrospectiva vieții sale, care i se va părea acum a fi a unui străin, va încerca să renască și va reuși. După aceea va muri iar și iar. Iată motivul pentru care îi este greu omului să-și găsească locul și în mulțime, și în afara acesteia.

Cât haz au oamenii care nu te lasă să vorbești pe motiv că nu te-au întrebat! De parcă m-am născut cu limba în lanțuri, fiind nevoită să aștept să mi se dea dreptul la cuvânt. Când prostia devine moravul unei țări și lumea e plină de oameni semidocti, când ei nu găsesc nicio folosință aceluia cap ce-l țin pe umeri, îngăduirea lor este o nimicnicie. Mă intrigă cei care au ca preocupări de bază ceva banal cum e bârfitul la poartă, lovirea unei mingi sau uitatul la televizor și vorbesc despre filosofie așa cum vorbesc despre orice alt fapt divers. Ei se comportă de parcă rudimentele lor lexicale și frânturile de cunoștințe ar spune cu adevărat ceva, ele fiind doar cuvinte amestecate din teribilism și spuse fără o adevărată convingere, trecând imediat la alt subiect, de parcă cel dinaintea lui s-ar fi putut epuiza în cinci minute. Ei sunt surzi, sunt orbi, păcat însă că nu sunt și muți. Oamenii aceștia sunt satisfăcuți atunci când vorbesc cu cei ce știu mai puțin sau tot atât cât ei, blocați într-o negură din care nu vor să iasă. Îți dai seama cât de puține știi și câte mai are mintea ta să cuprindă atunci când nu te sfiești să citești și să vorbești cu cei mai luminați decât tine. În lumea asta-n care toți pretind a fi deștepți, toți spun cuvinte înalte, să fii tu acel ce prin fapte închide gurile spurcate.

Tâlcuire sintetizată: închisă fie-vă gura.

PIESĂ DE TEATRU

Nicolae VASILE

Controversiada (5) (urmare din numărul anterior)

*Bine că există anestezia totală,
Altfel, românul l-ar contrazice
pe chirurg pe masa de operație.
(Banc românesc)*

Actul 2, Scena 2

(La o masă, Maricica, Nelu, Gina și Bogdan)

Bogdan:

Ah, ce masă minunată!... Unde ați comandat mâncarea?...

Maricica

Unde am comandat, pe dracu!... A făcut-o tac-tu!... Este un adevărat bucătar!... La început, de nevoie, acum, de plăcere!... Se descurcă și cu procurarea și cu prepararea. Unele componente le producem chiar noi.

Bogdan:

Carnea de unde o luați?...

Nelu:

De la vecinul din spate. Are niște păsări superbe!... Tot de la el luăm și ouăle.

Bogdan:

Și băutura?...

Nelu:

O facem noi. Vinul, din via de aici din curte, iar țuica, adică tescovina, din boasca ce rămâne după tragerea vinului. Avem chiar mai mult decât ne trebuie. Când trăia ăla bătrânul, nu rămânea nimic, dar acum, ne rămâne de la un an la altul. Nici nu știu ce să facem cu atâta!...

Bogdan:

Îți dau eu un sfat. Am văzut la francezi. Vinul care rămâne, distilează-l și faci coniac. Cantitatea

care se depozitează scade de zece ori. Nu trebuie decât să procuri niște butoaie de stejar, arse pe dinăuntru. Știu ei, cei care fac butoaiele, le zic „butoaie de coniac gata de umplere”.

Nelu:

Și, ce fac cu el, cu coniacul?...

Bogdan:

Îl beau ei, mai dau la prieteni. Dacă convingi pe vreunul să-ți vândă din acest „coniac de casă”, apoi să te aștepti la un preț de câteva sute de euro pentru un litru.

Maricica:

Auzi Nelule, apucă-te de treabă!... Și așa nu mai avem loc în beci de bidoanele cu vin din anii trecuți!... Mânca-l-ar mama pe el, ce deștept este!...

Bogdan:

Bidoane?... Păi, voi nu țineți vinul în butoaie?...

Nelu:

Așa am făcut, la început, dar am constatat că, după ce umblam la un butoi, aerul rămas deasupra oxida vinul rămas, care se acrea și-și strica brusc calitatea. Știi, noi nu-l tratăm cu nimic, este un vin pur, natural. Așa că, am găsit soluția tragerii vinului direct în damigene, bidoane etc. pline ochi. Când umblăm la un vas din acestea, ce rămâne îl trecem în alte vase mai mici, pline ochi și așa mai departe, nu-i dăm voie să se oxideze. Am ajuns să avem și sticle de vin de o litră.

Bogdan:

Ce-i aia litră?...

Nelu:

Un sfert de litru. Așa se zicea odată la țară.

Bogdan:

Extraordinar!... D'aia vinul băut la masă avea un gust de strugure!... Parcă era acum tras, deși el are aproape un an de când a fost făcut.

Gina:

Dar piersicile acestea cu gust dumnezeiesc, de unde le aveți?...

Nelu:

Din grădina noastră. Este o poveste întreagă cu acest piersic. După ce am pus mai mulți, luați de la cea mai renumită plantație, care s-au uscat toți, a răsărit unul sălbatic, undeva într-un loc năpădit de bălării. Abia l-am identificat când am cosit pe acolo. După ce mi-am dat seama ce este, am săpat în jurul lui, l-am udat și a crescut deosebit

de repede. La doi ani era plin de fructe cu un gust aparte, cum nu găsești la cele din comerț, sămburele este de un roșu intens spre mov. Este favoritul meu!...

Maricica:

Daaa!... Și încă ce favorit!... I-a scris și o poveste!... De fapt, despre toate prostiile scrie. A scris despre câini, pisici, vrăbii, porumbei, melci, broaște țestoase, până și despre nenorocitul ăla de șarpe din curte a scris, iar acum despre acest piersic. Numai despre mine nu scrie nimic!... De, eu sunt nevastă, nu muză!... Și-a găsit și un suporter în gândirea lui perversă, pe aiuritul ăla de George Bush jr., care după ce n-a mai fost președinte, s-a apucat să picteze. Și ce crezi c-a spus, că poate picta orice și pe oricine, cu două excepții: nevastă-sa și Bill Clinton. Auzi idiot!...

Gina:

Hai, mamă, las-o așa!... Dacă n-a scris despre tine până acum, sigur n-o să scrie nici de acum încolo.

Maricica:

Că bine zici!... Gândeam și eu cu voce tare!... Gina, dragă, hai să bem o cafea pe terasă!... Bărbații ăștia, când sunt femeile pe aproape, vorbesc numai de băutură și fotbal, iar când acestea lipsesc, vorbesc despre ele. Hai să-i lăsăm să vorbească singuri și de femei!...

Gina (Pe terasă, după ce s-au separat de bărbați):

Auzi, mamă, ție nu-ți e nu știu cum, să-l lași pe tata să gătească?...

Maricica:

El vrea!... Este plăcerea lui. După ce a avut acel accident cerebral, i s-a prescris un regim alimentar destul de strict, iar eu nu aveam cum să fac trei feluri diferite de mâncare. Îi aveam și pe cei bătrâni la noi, care aveau și ei regimul lor. Așa că, el a decis că de mâncarea lui se ocupă el.

Gina:

Și uite așa, ai mai scăpat de o grijă!...

Maricica:

Nu numai!... După moartea celor bătrâni, Dumnezeu să-i odihnească, a mai lăsat-o el cu regimul, am mai acceptat eu mâncarea lui, așa că, acum, gătește el pentru amândoi. De fapt, îi face și bine. El, când n-are ce face, îl apucă damblalele, devine certăreț, cicălitor. Spune că cea mai plăcută parte din zi este aceea când

gătește!... D'asta și gătește în fiecare zi. Nu mâncăm nimic de pe o zi pe alta, ci mereu avem ceva pregătit proaspăt.

Gina:

Mamă, ai ajuns în rai!... Cum de nu gădesc și eu unul ca tata?...

Maricica:

Dar, îl cauți?...

Gina:

Îl caut de mult, dar nu prea am dat de el. Mi-e frică să nu mă leg de unul care este miere, la început, și fiere, după aceea.

Maricica:

Păi, să știi că așa sunt cam toți, dar, ca și noi femeile, au perioade mai rele, după care vin unele mai bune și tot așa. Ce crezi că tac-tu n-a avut belelele lui?... Cred că am fost cea mai nepotrivită pereche din lume, dacă judecăm după caracterele noastre, și, iată, că suntem împreună de aproape o jumătate de secol!... El spune că noi nu am avut o căsnicie, ci o *controversiadă* continuă, permanent având motive să ne contrazicem.

Gina:

Deci, tu zici s-o iau așa la risc?...

Maricica:

La risc, la nerisc, dar, măritată sau nemăritată, găsește unul și fă un copil, că vine vremea când n-o să-l mai poți face. Nu că mor eu de grija să am un nepot, doar știi că mie-mi plac mai mult câinii decât copiii, dar asta este menirea unei femei, să facă copii. O femeie fără copii, nu este împlinită, ca ființă!...

Nelu (rămas singur cu Bogdan, după plecarea femeilor pe terasă):

Bine c-au plecat, să putem vorbi și noi, d-ale bărbaților!... Oricum, cred că aveau și ele de discutat d-ale lor!...

Bogdan:

Dar ce atâtea secrete am avea de discutat?...

Nelu:

Măi băiete, sunt multe de discutat între un băiat și tată-l său, mai ales atunci când, în mod natural, lucrurile nu merg spre bine!...

Bogdan:

Adică, ce nu merge spre bine în ceea ce mă privește?...

Nelu:

Chiar faptul că nu realizezi aceasta, este un

lucru rău. Nu crezi că, la vârsta ta, faptul că stai numai pe drumuri și nu te aduni la casa ta, deși fizic o ai, nu ai familia ta, este un lucru anormal?...

În viață, multe lucruri se fac în paralel. Indiferent cât de atractivă ar fi o viață profesională, plină de succese, ea nu exclude necesitate unei vieți personale.

Bogdan:

Vrei să spui că de ce nu mă însor?...

Nelu:

Da!... Exact asta voiam să spun. Nu ți se pare că a cam venit vremea?...

Bogdan:

Poate să vină vremea vremurilor, dacă nu vine o femeie. Nu pot să mă însor cu vremea!... Nu trebuie să-ți spun eu că femeia alege.

Nelu:

Da așa este, femeia alege bărbatul care trebuie să o aleagă, dar pentru asta este bine să cam stai prin preajma lor, să te manifesti corespunzător unuia care dorește să se așeze la casa lui etc., iar tu te porți ca și cum nici n-ar exista femeia pe pământ. Nu-ți vezi decât de problemele tale de burlac.

Bogdan:

Și dacă găsesc una care să mă birjărească, cum te birjărește mama pe tine, o să fie bine?... Auzi, a trecut la tine și gătitul!...

Nelu:

Este numai aparent!... Eu sunt mai independent față de maică-ta gătind, decât dacă ar găti ea.

Nu te uita la ce fac oamenii la bătrânețe, viața ta mai are până să ajungă acolo. După o anumită vârstă, când ocuparea timpului cu ceva devine o preocupare, cel care preia o activitate nu preia o corvoadă, ci o plăcere.

Sper să ajungi în situația să înțelegi în profunzime această afirmație.

Maricica:

Măi băieți, eu am convins-o pe Gina să rămână aici la noapte. Tu, Bogdan, ce părere ai?

Bogdan:

Păi,... o să rămân și eu.

Nelu:

Măcar atât!... Noaptea este mereu un sfetnic bun. Eu făcusem casa asta mare să doarmă toți o viață întreagă aici. E bine și o noapte!...

Orice are un început!...

Al. Florin ȚENE

C O Z I A

Dramă istorică în versuri

PERSONAJE

Povestitorul

Mircea cel Bătrân- Domnul Țării Românești

Radu Alună- Căpitan de Călăreți

Cozia- Fată din popor

Mihai- Fiul lui Mircea cel Bătrân

Logofătul Neacșu- Șeful Cancelariei Domnești

Postelnicu- Cetaș

Constantin- Ohanic

Vorbură- Cetaș

Ursan- Vătaf de plăieși

Niculai-

Soripcă- Meșteri zidari

Zidaru-

Stolnici- Comis

Dragomira- Viitoarea soție a lui Radu Alună

Baatur Djahar- Trimisul lui Timur Lenk

Iset Beg- Sol turc

Sofronie-Starețul Mănăstirii Cozia

TABLOUL II

Scena 2.

POVESTITORUL

Mircea cel bătrân iese din cort urmat de logofătul Neacșu și Străjerul al doilea. Împreună se îndreaptă spre grupul de meșteri, printre care se află și o fată îmbrăcată în alb. Se opresc la câțiva metri de ei. Meșterii își scot cușmele de pe cal și îngenunche, și vor să se apropie să-i sărute cismele. Domnitorul le face semn să se ridice.

Fata în alb este Cozia, se înclină. Meșterii își strâng cușmele în palmele lor bătătorite.

MIRCEA CEL BĂTRÂN

Ridicați-vă meșteri ce veți înălța aici veșnicia!
Voi ce nu cunoașteți vraitul și nimicnicia
Nu trebuie să îngenunchiați în fața odăjdiilor domnești,
Chiar dacă în ele se află Domnul Țării Românești!

Voi sunteți de toate mai presus
Căci puterea divină va uns
Cu harul de a ridica ce alții n-au făcut
Un mândru lăcaș, loc de rugăciune și scut.
Vlad, vă spun, a urzit trădarea și dacă plec
Curând am să mă întorc și-am să-l petrec.
Nu pentru scaunul domnesc, el nu mă ține,
Dar pentru țară și al ei bine!
Pentru voi mă voi întoarce,
Pentru acest pământ îndurător ce...tace,
Ocina să cunoască numai pace.
Hei! Ce ziceți, monăstirea o vom ridica?
Spune meșter Niculai părerea ta!
(Se lasă liniștea. Meșterii se privesc.).

MEȘTERUL NICULAI

(Înaintând un pas, emoționat, având cușma în mână.).

Dorința e poruncă, Măria –Ta!
(După o pauză, în timp ce privește înapoi la tovarășii lui.).

O zidim din piatră, slavă Domnului,
E destulă pe Valea Oltului!

MIRCEA CEL BĂTRÂN

Planul monăstirii l-am încropit noi,
Împreună cu logofătul Neacșu, dar cu voi
Îi vom aduce adausuri după nevoi
Îl vom îmbogăți
Și locul zidirii îl vom stabili.

COZIA

(Îndrăzneată).
Mă ierți Mărite că am oprit
Cuvântul Măriei-tale, prea cinstit,
Dar noi moșenii mai cunoaștem și știm
Unde ar fi bine monăstirea s-o zidim,
Doar suntem din Hîntești de când ne pomenim.
MIRCEA CEL BĂTRÂN
(Către logofătul Neacșu, în șoaptă).
Îndrăzneată! Nu știu îndată
Unde am văzut această fată?
(Către meșteri, dar privind stăruitor pe Cozia).

Voi hotărâți că știți mai bine
Temelia s-o puneți unde se cuvine.

MEȘTERUL NICULAI

Dacă porunciți
noi mergem acum
S-alegem locul cel mai bun.
LOGOFĂTUL NEACȘU
Vom merge îndată,
Dar să stabilim a voastră plată!
MEȘTERUL NICULAI
(Înțelegându-se din priviri cu ceilalți tovarăși).
Cât despre a noastră nefacă,
Mai întâi să vă placă
Ce vom zidi
Și-apoi vom vorovi!
MIRCEA CEL BĂTRÂN
Logofătul Neacșu în socoteli e priceput
Și zice bine! Să știe omul de la început!
(Râzând în barbă).
Cât mălai dai pe un vătrai...!
(Toți încep să râdă).

Și, Io Mircea Voievod hotărâsc
La fiecare să vă dăruiesc
Câte o curătură și cât voi trăi
De desetină domnească vă voi scuti.
MEȘTERUL NICULAI
Mulțam prea bune Domn al țării,
Noi, zilnic vom lucra până la lăsatul sării,
Cu brațele noastre monostirea o zidim
Pe Măria-Ta, și natul, să-l mulțămim.

MIRCEA CEL BĂTRÂN

Atunci cu toții să mergem
Locul să-l alegem!

POVESTITORUL

Voioși, dar preocupați, toți merg în frunte cu
Mircea cel Bătrân spre malul Oltului. Domnitorul
privește stânca din fața sa și tresărind își aduce
aminte de vis.
(Glasul Coziei se aude în gândul lui Mircea cel
Bătrân parcă venind din ală lume. Se aude
practice în difuzoare. Glasul Coziei predomină
toată scena).

COZIA

Mă ierte Voievodul, doresc să-i spun
Că e bine să mărească biserica începută
De Domnul Radu, ctitor și bun
Cărmuitor în valahia decăzută.
E loc pentru o mare monăstire
Să fie pomenire

Pentru tatăl Domniei tale, Radu
 Și pentru fratele Dan frumos ca bradu,
 Să știe întregul popor
 De Mircea mare conducător.
 Eu plec! Rămâi cu bine!
 Nu uita ce v-am spus
 Domn de Dumnezeu uns.
 Unde vei vedea lângă Olt o stâncă
 Și apa limpede, adâncă,
 Temelia monăstirii să fie săpată.

MIRCEA CEL BĂTRÂN

(Către meșterul Niculai).
 Am să-ți vorbesc meștere Niculai
 (Meșterul se apropie de Domnitor).
 Așa cum mi-a spus Mihai
 Pe Cozia o iubește și nu pot
 Să-l las cu ea, așa socot.
 În vis mi s-a întrezărit,
 De aceea ea aici a venit
 Cu așa mare zel
 Să fie mai aproape de el,
 Fă așa cum poți
 Să ne scapi de ea pe toți.

MEȘTERUL NICULAI

Măria-Ta, hotărârea aceasta mă doare,
 Cozia e fată muncitoare.
 Dar, dacă Domnia Ta a zis așa
 Am s-o înlătur din ceata mea.

MIRCEA CEL BĂTRÂN

(Către Cozia).

Dar, tu, fată, la ce-ai lucra?

COZIA

La toate, Măria-Ta!
 La cuhane am lucrat,
 Pe câmpuri am arat.

MIRCEA CEL BĂTRÂN

La acest lucru să te gândești,
 Poți, tu, la monăstire să zidești!?
 Mai bine să lucrezi undeva
 După puterea ta!
 (Către ceilalți).

Am hotărât! De aici zidul să fie început!
 (Către sine).

Nici pe Mihai n-am să-l mail as
 Să mai facă către ea vreun pas.
 (Către grupul de meșteri).

Asta e dorința mea!

CORUL MEȘTERILOR

(Pe un fundal musical).
 Am înțeles Măria-Ta!
 Aici vom ridica
 Sfânta monăstire
 Să fie pomenire
 Peste veacuri să se știe
 De prea Sfinția Ta Mărire
 Și în suflete cu dor
 Să cânte întregul popor!

TABLOUL IV POVESTITORUL

Mircea cel Bătrân și logofătul Neacșu se află între zidurile, pe terminate, ale Bisericii începute de domnitorul Radu I. Discută calm și cu voce domoală despre planul mănăstirii. În depărtare se văd venind un mare pâlc de cai cu călăreți. Nu departe meșterii lucrează la zidirea viitoarei mănăstiri.

Scena 1.

COMISUL STOLNICUL

Măria-Ta! Alună a sosit!
 De Dragomira însoțit,
 Și vă roagă să fie primit
 Că are multe de vorovit.
 Călărimea toată a dezghămat...

MIRCEA CEL BĂTRÂN

Spunei căpitanului că e așteptat
 Și să vie cu viteaza lui
 Despre care mi-ai vorovit destui.
 (Comisul Stolnic pleacă).

LOGOFĂTUL NEACȘU

Să fi mai acatării Măria-Ta!
 Călărimii e bine a te înfățișa
 Pentru a încuraja Obozul în această zi
 Când spre înserate, spre Brașov vom porni.
 Înainte de olecare e bine a vorovi!

MIRCEA CEL BĂTRÂN

La aceasta m-am gândit, și la apus de soare
 Să se adune în fața zidurilor întreaga suflare!
 Dar, uite că vin și cei așteptați!
 Seamănă. Parcă ar fi doi frați.

LOGOFĂTUL NEACȘU

(Privind în direcția de unde vine Radu Alună și Dragomira).

Omul până nu se asemează
 Nu se împerechează!

(Radu Alună și Dragomira se apropie.

Suita lui Mircea cel Bătrân iese în pragul bisericii neterminate, întâmpinându-i).

RADU ALUNĂ

Măria-Ta, e clipa ce mă ferește

Și din visul frumos mă trezește!

Pentru că, iată, m-am întors

Și de vlagă nu sunt stors!

Chiar dacă, acum, o bătlie am pierdut

Sunt gata mai aprig s-o iau de la început.

Așa cum giuruit-am am venit

Să urmez pe Domnul prea slăvit.

MIRCEA CEL BĂTRÂN

Bine ai venit, viteazul meu căpitan!

Cum îți spuneam la curte, mai aman,

Să-ți găsești o soață pe seama ta,

Văd că ai ascultat îndemnarea mea.

RADU ALUNĂ

Eram mai tânăr pe atunci

Ascultând de-al sângelui porunci,

Dar pe cum vedeți Măria-Ta

Mi-am găsit-o pe soața mea!

MIRCEA CEL BĂTRÂN

(Privind-o pe Dragomira și punându-i mâna pe umăr).

Am auzit că în luptă ai fost vijelioasă,

Precum ești de vânoasă!

DRAGOMIRA

(Emoționată).

Mărite Domn, mi-am făcut o datorie

Față de țară și-a Voastră Domnie,

Căci poporul vă cunoaște de om bun și drept!

MIRCEA CEL BĂTRÂN

(Înterupând-o).

Iată, vorovirea unui înțelept!

LOGOFĂTUL NEACȘU

Alună, ce mai aștepti!? Ascultă!

Pe când jucăm la nuntă?

RADU ALUNĂ

Cât de curând ași vrea!

LOGOFĂTUL NEACȘU

Dar mireasa ce zice ea?

MIRCEA CEL BĂTRÂN

(Glumind către Alună).

Te vrea?

DRAGOMIRA

Îl vreau, nu-l vreau

Mi-a căzut la inimă greu!

(Toți râd).

MIRCEA CEL BĂTRÂN

Alună! Când te întorci te vei cununa

Aici, în monăstirea care se va înălța!

RADU ALUNĂ

Domnul nostru bun,

Ei și Dragomira dorim să ne fiți nun!

MIRCEA CEL BĂTRÂN

Primesc cu dragă inimă, copii mei!

Și vă doresc, de pe acum, ca anii grei

Să nu-i cunoașteți niciodată!

LOGOFĂTUL NEACȘU

Dar, ce se aude dinspre ceată!?

POVESTITORUL

Surprinși, membrii suitei Domnitorului se uită înspre tabără de unde apar doi oșteni împingând și lovind un om îmbrăcat în zdrențe care se văita într-o limbă necunoscută.

Scena 2,

POVESTITORUL

Cei doi ostași erau Volbură și cetașul Postelnicul care prinseseră lângă conovețelii cailor un tătar. Crezând că-i o iscoadă îmbrăcată în haine de cerșetor.

CETAȘUL VOLBURĂ

(Înclinându-se).

Măria-Ta! L-am prins stand la pândă!

CETAȘUL POSTELNICUL

O fi iscoadă, să ne vândă!

CETAȘUL VOLBURĂ

La conovețele cailor stătea

Și ce voroveam, el ne asculta,

Dar, l-am prins ușor că se vedea!

MIRCEA CEL BĂTRÂN

(Adresându-se necunoscutului îmbrăcat în zdrențe).

Apropie-te străine! Spune de unde vi, din care zări?

Nu-ți fie teamă, în fața ta e Domnul acestei țări.

BOATUR DJAHAR

(Scoțând din sân un semn de bronz, ca o pecete, pe care era desenat un călăreț, și pe care scria Timur Mare Han. Închinându-se arată semnul. Vorbește cu demnitate de senior).

Mă înclin în fața Domnului prea- cinstit

Și după cum vedeți din semn eu am venit,

Nu cu gând telpiz, ci de prieten am venit,

Trimis de marele Han Timar-Lenk în Valahia Mare

Să aflăm, de-i nevoie, s-o ajute hoardele tătare.

MIRCEA CEL BĂTRÂN

Bine ai venit Baatur Djahar! Vești aveam

Că o să vi, dar nu știam

Ce șiretlicuri vei folosi,

Să ne ajungi pe noi aici.

Iartă-i pe acești cetași că au primit

În felul acesta un prieten de nelipsit!

BAATUR DJAHAR

Valahii datoria și-au făcut acum!

(După o pauză).

...și eu mi-am găsit în Evropa drum

Să aflu stările de lucruri, întărind

Legătura dintre noi și zărind

O cruciadă potrivnică lui Ilderim,

Ca de pe aici să-l izgonim.

MIRCEA CEL BĂTRÂN

O să aveți conciliabule de înțelegere

Cu logofătul Neacșu și veți face alegere

Privind mijlocul bun și mai trainic

Pentru lupta noastră comună, dar tainic

Să fie totul, să nu prindă de veste

Turcul. Șiret a fost și este!

BAATUR DJAHAR

Domn prea cinstit

O să avem multe de vorbit,

Am să rămân lângă Domnia-Ta

Câtă nevoie de mine veți avea.

Dar am o rugămintă mare,

Fiindcă nu mai este mult până la apus de soare

Să trimiteți pe cineva în pădure unde

Slujitorul meu, cu calul, se ascunde.

MIRCEA CEL BĂTRÂN

(Către cetașul Volbură).

Să te duci Volbură și adu

Lui djahar slujitoru!

Pregătește un cort pentru odihnă

Prietenilor noștri, și o masă luată-n tihnă!

(Volbură pleacă conducându-l pe Baatur Djahar.

Apoi se adresează către cetașul Postelnicul).

Iar tu Postelnice dă cetui veste

Când soarele se va coborâ după creste

Să fie gata de plecare...

(Postelnicu pleacă).

RADU ALUNĂ

(Strigând către Postelnicu).

Să fie strânși cu toți la care!

Că Măria-Sa poruncii

Să fim prezenți cu toții, că va vorovi!

Scena 3.

(Zeci de meșteri lucrează la turnarea temeliei mănăstirii. Se transportă blocuri de piatră pe târgi de lemn. Meșterii după ce au privit pe furiș la scena primirii lui Baatur Djahar vorbesc despre dispariția Coziei din sat. Eveniment petrecut cu câteva zile în urmă).

MEȘTERUL NICULAI

Scripcă ai auzit?

Cozia a fugit!

MEȘTERUL SCRIPCĂ

Niculai, bătrânii ei spun

Că a luato Oltul străbun!

MEȘTERUL ZIDARU

Unii au auzito, din când în când,

Pe munte cântând.

MEȘTERUL NICULAI

Am auzit și eu cântând în zori

Dar a crezut că-s fete după flori.

MEȘTERUL SCRIPCĂ

Biata fată a suferit!

MEȘTERUL NICULAI

De porunca Măriei-Sale a auzit!

MEȘTERUL SCRIPCĂ

Pe Mihai mult l-a iubit!

MEȘTERUL ZIDARU

Nu se amestecă sângele domnesc!

MEȘTERUL NICULAI

Abaterile de la legile domnești se pedepsesc!

MEȘTERUL SCRIPCĂ

Săracul să se mulțumească

Ce-i dă mila domnească!

MEȘTERUL NICULAI

Umblă acum prin munți ca o nălucă

Și mănâncă ce apucă!

(Perdea muzicală. Dinspre porțiunea din tabăra care nu este încadrată în scenă se aude glasul lui Mircea cel Bătrân vorbind ostașilor săi. Meșterii se opresc din lucru și ascultă).

MIRCEA CEL BĂTRÂN

Io, cel întru Hristos Dumnezeu binecredinciosul

Și bine cinstitorul și de Hristos iubitorul

Și singur stăpânitorul,

Io, Mircea, mare Voievod și Domn,

Cu mila lui Dumnezeu

Și cu darul lui Dumnezeu

Stăpânind toată țara Ungaro-Vlahiei

Și părțile tătarăști și Almașului

Și Făgărașului,
 Herțeg și Banatului,
 De Severin Domn
 Și de amândouă părțile de peste toată Dunărea
 Și până la Marea cea Mare
 Și Cetății Dăstarului stăpânitor...
 (Peste cuvântarea Domnitorului se suprapune
 cântecul Coziei care coboară dinspre crestele
 muntelui, acoperind văile).

MEȘTERUL SCRIPCĂ

Meștere zidaru! Ascultă!
 Cozia pe munte cântă!

COZIA

Într-un sat îndepărtat
 O fată s-a aflat,
 Nu a dat
 Araci la Domnie
 Nici bani la visterie,
 Păcălabul nu le știe,
 Când Domnul a venit
 Sătenii s-au gătit
 Și frumos l-au primit
 Iar fata săracă
 A început să-i placă
 Domnișorului
 A căruia inimă era cuprinsă de mrejele dorului.

MIHAI

(Intrând în scenă agitat și întrebând pe meșteri de
 Cozia).

Meșteri! O auziți? E ea!

MEȘTERUL ZIDARU

E biata Cozia,
 Umblă năluca pe munte,
 Soarta a lovit-o crunt sub frunte!

MIHAI

Mă duc s-o caut, s-o găsesc!
 Să-i spun că n-o părăsesc.
 (Iese din scenă, alergând. Meșterii rămân mai
 departe lucrând și ascultând cântecul ce vine de
 pe munte).

UN GLAS

(Venind dinspre tabără).
 Beizadea Mihai, întorcete odată!
 Nu alerga după o cătănoaie de fată!

COZIA

(Glasul ei se aude din ce în ce mai departe).
 În visul Măriei-Sale
 Care dormea în cortul din vale,
 Fata în vis i-a apărut

Și i-a zis cum a putut
 Să zidească o monăstire,
 Să fie pomenire,
 Cum a fost în vis
 Domnul așa a zis,
 Și fata s-a bucurat
 Că monăstirea se înalță
 Dar domnișorul a plecat
 Și de fată a uitat.
 Foaie verde a plopului,
 Ici, pe Valea oltului...
 (Se lasă o liniște apăsătoare. Treptat, în crescendo
 se ascultă o perdea muzicală).

(Va urma)

Statuia domnitorului Mircea cel Bătrân,
 din municipiul Tulcea

Maria Relly NICULESCU

- Doamna Acrostihului bilingv
 (română-italiană)

Lumină suavă

A apărut cu zorii, cum raza din blond soare
 Lumina ce străluce, cu sfântă-a sa menirea,

Ingenuă, în suflet ‘mi-aduse înflorirea,
Nu e, pe astă lume, minune-ntâmplătoare!

Ah, certă împlinire a sorții și frumoasă,
Fără de dânsa, mate și searbede-ar fi toate:
Lună, și zori, și stele, grădini înmiresmate.
O, Doamne, ce tezaur în strâmbe vremi ce-apasă,

Rară înmugurire între fiiri păgâne,
Efluvii de iubire în ore triste, Doamne,
Nu știu, dar veri, acuma,-s mai lungi decât sunt
toamne,
Tu, Te gândești, Prebune, la ziua mea de mâne.

Incandescent voioasă, ea, sufletu-mi pătrunde,
Nopti negre, ca de smoală, mi le transformă-n
zile,
Azurul decupează în flori de dor, ce mi le
Brodează-n filigranuri cu simțuri ce-s abunde.

O, scumpă adiere, pe gându-mi-și-pune-amprenta
Blândeții cu suavă aromă de glicine,
Ofranda rubinie pulsează, fără fine,
Când, rubiniu, se-ndreaptă cu a iubirii tenta.

Soave luce

Apparsa lei, all'alba, dal sole, come un raggio
La luce risplendente, santa predestinare,
Ingenua, il mio cuore fecè, a sfiorare,
Non c'è in questo mondo, per caso, un miraggio!

Ah, bello compimento! è, certo, della
sorte,
Finte, senza di essa, saranno cose belle:
La Luna, orizzonte, giardini e le stelle!
O, Dio, un tesoro per l'epoche più storte!

Rara e pura gemma fra esseri pagani,
Effluvio di amore per ore sconsolate,
Non sò perche l'autunno, è più corto che l'estate,
Tu, Dio stai pensando al giorno di domani.

Incandescente, lieta, l'anima lei comprende,
Nere e cupe notti, sta trasformando in giorni
Albe nel blu, con fiori, intaglia intorni
Bordando in filligrano, coi sensi ricchi, bende.

Oh, àlito più caro, nel pensier si pone
Blanda, soave impronta, aroma di glycine,
Offerta di rubino pulsa, fino alla fine,
Con tinta agrodolce, vestita di passione.

Durere ce înfrumusețează

Mirabil de frumoasă Tu, Mamă,-atât de sfântă,
Aștept cu mare ardoare, aștept orice secundă
Rotunzi, albaștri ochii, surâsul ce inundă,
Inima ce-ncălzește, sufletul ce încântă.

Aș fi dorit, ca tine, să am înțelepciune,
Ce-aleasă ești în suflet și-atât de-ndurătoare,
Lumină-mă, lumina-ți naște în suflet floare,
E calmă-a ta durere, cum ai fi fără, spune!

Oare-n al tău lăuntrul, câtă iubire este?
Fervent înmugurește din timpuri neuitate,
E sfânt al ei imensul, imensități străbate.
Cum de topește ghețuri, dresează, cum,
tempeste?

Ades, pe neașteptate,-n ascuns privesc la tine:
Răspunde-mi, dar, durerea ce frânge-a ta inimă,
De obicei, frumosul, pe chipul tău imprimă?
Incertă-ntâi, privirea, senină,-n timp, devine,

Nealt-ascunde decât sincerul, bunul, purul,
Acum privesc în ochii ce, ochii mi-i încântă-
Lumină din lumină, o revelație sfântă!
Ivite-n ochii-Ți, Mamă,-s o lume, marea,
azurul...

Dolore che abbellisce

Meravigliosa Madre, la tua bellezza è santa
Aspetto, con ardore, migliaia di secondi,
Raro il tuo sorriso, tuoi occhi bei, rotondi,
Il cuore che mi scalda, l'anima che m'incanta.

Avrei voluto avere la tua sapienza,
Che bella sei nell cuore, misericordiosa!
La tua luce splende, nasce nel cuor la rosa;
E' calmo il tuo dolore, come saresti senza?

Oh, quanto amore dentro di te si può trovare?

Fervente sta sbocciando, nei tempi di buon senso,
E' sacro il suo immenso, percorrendo l'imenso,
Come scioglie il ghiaccio, tempeste può domare?
A volte, di nascosto, ti guardo, all'improvviso:
Rispondimi, il dolore che l'anima tua spezza
Di solito, migliora, oh, cara, la tua bellezza?
Incerto prima, adesso sereno è il tuo viso,

Nasconde ciò che è buono, onesto, ciò che è
puro,
Adesso, guardo i occhi, miei occhi che incanta:
La luce dalla Luce, rivelazione santa!
Io vedo nei tuoi occhi: il Mondo, il Mare,
l'Azzurro...

Chiar și eu sunt o floare!

Raze-nstrăluce Marea, ferice, Marea cântă,
Irumpe flori Natura, peste pământuri terne ,
Tăcere între Terra și Albastru se așterne,
Apare dulce, albă ea, Pacea, lumea-ncântă;

Mirabil de frumoase, iată, sosesc mirate
Ingenu sirene jucându-se-ntre unde,
Nirvanic Vântul umblă, apare, se ascunde,
Intonă cu-a sa liră ode ce nu-s uitate.

Tot el apoi se-ntoarnă, sărută cu ardoare
Tot ce-ntâlnește-n zboru-i: frunze sau flori sau
fete...
Iar eu, al său săturul îl simt, doar sunt o floare!

Sono anche io un fiore!

Risplendono i raggi sul Mare, il Mare canta,
Irrompe la Natura, fiorendo dappertutto,
Tra Terra e Azzurro è silenzio assoluto.
Arriva dolce, bianca, la Pace che incanta.

Meravigliose, ecco, appaiono mirate
Ingenu sirene giocando nelle onde,
Nirvanico, il vento appare, si nasconde,
Intona da sua lira l'ode, da noi amate,

Torna felicemente, baciando con ardore
Tutto che prese nel volo: ragazze, fiori, foglie,
Il bacio, io accetto, mi sento un fiore!

Ingenua întâlnire

Gentilă, fără seamăn, voioasă a mea trăire,
Insertii de noblețe, parfumuri și culoare,
O, ce cadouri scumpe ai pus cu-a Ta ardoare!
Voi să trăiesc de-a pururi bogat în preaiubire,

Alint pentru-al meu trupul, ce sufletul încântă
Nespus trăirea-mi pură, profundă și aleasă,
Neprețuită-n vreme, ascunsă în mătăasă,
Iluminată veșnic de-a Ta Lumină sfântă.

Mă simt mereu ferice, îmi simt a mea-mplinire;
Omnipotent ești, Doamne și-Atotcuprinzătorul,
Nu îmi închipui fără de Tine viitorul,
Oferta-mi e-al meu spirit, și tot, și-a mea iubire!

Pot a jura-n credință, că voi 'nălța-n rugare,
Omăgiind, arară, nestinsă măreție,
La cer, în zbor cu briza, Oda-nchinată Ție,
Idilică-ntâlnire: cer, flori, cuvinte rare.

Ingenuo incontro

Gentile, senza pari, gioiosa la mia vita,
Inserti di profumo, nobilità, colore
Oh, quanti bei regali Hai messo, con amore!
Vivrò nella ricchezza dal cuore, infinita,

Accarezzando il corpo e l'anima che canta
Nella vivenza pura, profonda e eletta,
Nobilitata in tempo, velata con la seta,
Illuminata sempre di Tua Luce santa.

Mi sento più felice, mi sento più compiuto,
Onnipotente, Dio, che ami tutta la gente,
Non vedo la mia vita, se Tu non sei presente!
Offrendo mio amore, il mio cuore, tutto,

Pregando con la fede, io alzerò, lo giuro,
Omaggiando rara, non stinta la grandezza,
L'ode a Te chinate, volando con la brezza,
Idilico incontro: parole, fiori, azzurro.

Schimbarea

Fiți fermi, venit-a timpul, schimbarea e ardentă!

Rupând lanțul ce strânge, priviți în inimi rare,
A lor ferestre triste, deschideți către soare
Nu, nu fiți triști, zâmbirea vă fie-ades prezentă

Credeți-n a voastră viață și credeți în iubire,
El, Domnul ne iubește, să nu-L uităm, e lege,
Sperând, ne-om pierde, sigur, de intrigi făr'de
lege,
Crezând, nopți negre, spectre fugi-vor în neștire,

Apoi, făr' de-osebire, lupta-vom pentru bine,
Minunii Lui și nouă vom demonstra îndată
Oricărui dintre semeni cum că sosit-a, iată,
Nouă și-adevărată iubirea ce susține.

O, Doamne, înțeles-ai a' noastre jocuri dure,
Poartă-ne grija dacă la joc pierdut-am potul,
Oricum, Tu ești Păstorul, noi, diferiți în totul,
La cer Lumini străluce, iar jos, în albe-alure,
Iubirea-nvață micii, Iubire să îți jure.

Il cambiamento

Fermatevi, è tempo di un vero cambiamento
Rompete la catena, cercate nei cuori,
Aprite le finestre, è sole, è bello fuori,
Non siate arrabbiati, ridete ogni momento!

Credete nel'amore, credete nella vita
E non dimenticate quel Dio che ci ama,
Soltanto la credenza può annullare la trama,
Cacciando il nero spettro, la notte infinita,

Assieme, tutti quanti, che lottano per bene,
Mostriamo al nostro Dio, a noi mostriamo
ancora,
Ognuno per i tutti, che è arrivata l'ora,
Nuovo, speciale, vero l'amor, quale sostiene,

O, Dio che capisci i nostri giochi duri,
Prendetevi la cura di noi, se siamo persi,
Ormai sei Il Pastore, noi tanti, un po' diversi
Lassù la Luce brilla; qua, giù, agnelli puri
Insegnano che cosa significa l'amore.

Un puzzle fermecător

De mult iubit-am Luna, culoarea și iubirea,
Iubesc frumosul, purul, și lumea de poveste
Alung întruna noaptea, prezent Soarele-mi este,
Născut în suflet, Domnul, mi-aduse împlinirea,

Am să iubesc iubirea, și ploaia, neaua albă!
Oh, cât sunt fericită de darurile-Ți toate,
La cer, că zbor cu vântul, pe aripi brăntate,
Trec înapoi, pe Terra, 'ntre flori, la gât cu salbă,

E, viața-mi din surprize, frumoasă și cu pace,
Ades mă-ntreb: în lumea reală-i al meu, eul??
Nu știu, culoarea neagră, de are curcubeul!
Un puzzle până' la Siena să-ncânte, eu, voi face.

Un puzzle incantante

Da sempre ho amato il sole e la luna,
Io amo cose belle, amo di più la gente,
Avro scacciare il buio, il sole è presente,
Nel cuor ci sta Iddio, mi porta la fortuna.

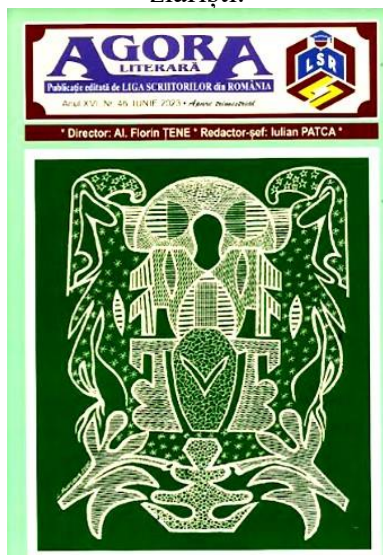
Amo l'amore, amo la pioggia e la neve,
Oh, come son contenta di tutti i Tuoi regali,
Lassù col vento volo con brillantanti ali,
Torno poi sulla Terra contenta, che si deve.

E', la mia vita, bella, è di sorprese piena,
A volte io mi chiedo se sono vera in vero,
Non so, l'arcobaleno ha, fra i colori, il nero?
Un puzzle incantante farò, da qui a Siena.

NOUTĂȚI EDITORIALE

Al Florin Țene despre revista AGORA
LITERARĂ nr.46 - tribună pentru scriitori și
ziariști.

S-au împlinit 11 ani de când apare revista „Agora Literară”, organ de presă a Ligii Scriitorilor care în numărul 46, iunie, 2023, cuprinde în cele 33 de pagini un bogat conținut. Această revistă condusă de doi scriitori și jurnaliști, membri UZPR, (Al. Florin Țene, director și Iulian Patca redactor șef), cu o grafică realizată de pictorul și graficianul Lazăr Morcan, este o publicație de primă mărime în spațiul revuistic din țara noastră.

Numărul acesta este structurat în capitolele: Poezie, Proză, Eseu, Interviu și Critică, în care descoperim semnăturile unor scriitori din țară și diaspora. Poeziile semnate de Daniela Vasilovschi, Titina Nica Țene, Persida Rugu, Liviu-Florian Jianu, Liviu Zănefirescu, Eugen Burghilea sunt profund lirice și reflexive. Printre poeții care publică în revistă sunt membrii UZPR, printre care: Eugen Burghilea, Horia Gana, Teofil Hanăș, Iulian Patca, Al. Florin Țene și mulți alții etc.

La rubrica eseuri, proză și interviuri evidențiem, încă din pagina 3, analiza lui Al. Florin Țene despre limba română, intitulată ”Limba noastră-i limbă sfântă...! “ În care concluzionează: ”Trebuie să evităm în vorbire neologismele din alte limbi cărora nu le

înțelegem sensul. Această problemă rămâne deschisă. Dar nu ne revine sarcina să luăm poziție în fața unor flagrante abuzuri în domeniul lexicului românesc. “

Cronica semnată de Mihaela CD despre antologia „Armonii de absență” publicată de Iulian Patca scoate în evidență vibrația eului la poetul și jurnalistul Iulian Patca, ale cărui poeme “valsează între real și ireal”. Iar Liliana Moldovan scrie un amplu articol despre președintele Ligii Scriitorilor care „va lăsa posterității o lume a cărților sale cu speranța în capacitatea oamenilor de a se reîntoarce la esența culturală și spirituală a sufletului românesc.”

Cei 57 de autori cuprinși în paginile acestei interesante reviste, din care 21 sunt membri UZPR, semnează tot atâtea creații literare în care descoperim o adevărată Istorie a Literaturii Române ce se scrie în prezent pe toate meridianele lumii.

Cronica Timpului, nr. 100-101, mai-iunie 2023. Publicație de cultură, atitudine și performanță a UZPR.

Remarcabil, interesant număr al revistei Cronica Timpului, păstorită de Nicolae Vasile, director general și redactor-șef doamna Rodica Subțirelu. Amintesc câteva din articole:

„Cantemir și fiul său Cantemir” de Prof. univ. Nicolae Georgescu; Profilul domnului Marin Voican-Ghioroiu, poet, prozator, muzician și compozitor de doamna Corina Vlad Diaconescu; Dedicății lui Eminescu: Nicoleta Tudor, Mioara Baci, Ioan Rațiu, Silvan G. Escu, Issabela Cotelin, Rodica Ion și alții.

Profesorul pictor Cojocaru Vergil-COVER evidențiază talentul deosebit al artiștilor-scriitori: Simona Bălan, Marinela Ban, Daria Dumitrache și Cristina Copia.

Obiectiv, realist, foarte interesant articolul domnului Nicolae VASILE „Cercetarea românească moare, dar nu cedează (VIII). Modele prost preluate și reforme de dragul reformelor”. Ideea principală este că:

„În cercetarea aplicativă, goana după articole își produce savanți de carton”. Romancierul Andrei Breabăni ni-l prezintă pe Ciprian Porumbescu - „Scripca de aur a românilor”. Domnul Adrian Popa face aprecieri elogioase despre Antologia de poezie franceză tradusă în franceză de poeta și traducătoarea Paula Romanescu. Interesante sunt icoanele făcătoare de minuni de la Muntele Athos, cugetările scrise de doamna Cristina Copia, pagina sportivă, etc. Vă îndemn să citiți excelenta revistă „Cronica Timpului”.

Felicitări Colectivului redacțional, multă sănătate și frumoase succese în continuare.

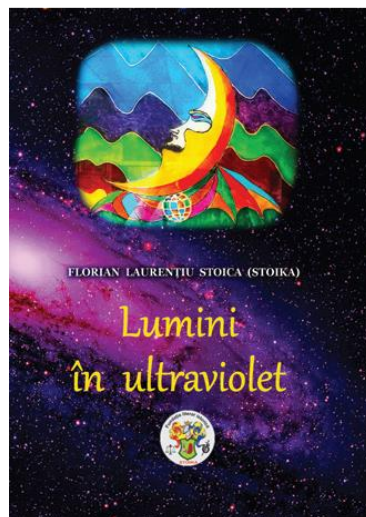
Ionel MARIN, membru LSR, UZPR

Volumul de poezii "**Lumini în ultraviolet**",
autor **Florian Laurențiu Stoica (Stoika)**,
Editura Laurent, 2023

MOTTO:

"Ah!-zise unul- spuneți că-i omul o lumină
Pe lumea asta plină de -amaruri și de chin?
Nici o scânteie'ntr'însul nu-i candidă și plină,
Murdară este raza-i ca globul cel de tină,
Asupra cărui dânsul domnește pe deplin."
(Mihai Eminescu – Împărat și proletar)

Poezia unui univers existent dincolo de aparențe

Poeziile care structurează tematica volumului "**Lumini în ultraviolet**", al poetului **Florian Laurențiu Stoica (Stoika)**, prin conținutul lor, exprimat cu fior liric, mă determină, să aduc în pagină, câteva considerații preexistente în mintea autorului, cărora, le-a dăruit expresie în "cuvinte potrivite" și încărcate de emoție estetică.

Reconstituirea memoriei este una dintre îndatoririle unui istoric – afirmă Nicolae Iorga și adaug eu, nu numai a acestuia. Dovadă conținutul majorității poeziilor din acest volum. Tot Nicolae Iorga afirmă: "Pentru a fi un adevărat om, trebuie să te gândești la două lucruri: că atâția au fost ca să fii tu și că tu însuși ești ca să fie după tine atâția oameni."

I.D. Sârbu despre care am scris în revista "Independența Română - Independența prin cultură", consemnează: "Ca să nu mori fără urmă trebuie să-ți povestești, mereu și mereu, nașterea, părinții, copilăria, tot, tot, tot..."

Ființa umană este dominată de două verbe: "a fi" și "a avea", care își află corespondentul în binomul- "lumină albă" – "a fi" și "ultravioletă" – "a avea". Poetul Florian Laurențiu Stoica, destinul său este guvernat de verbul "a fi", căruia îi corespunde lumina albă. Volumul Domniei Sale exprimă poetic această realitate, fiindu-i oglindă fidelă.

Cartea la care mă refer are o structurare judicios gândită și bine echilibrată. Printr-o bună parte a sa, reflectă adevărul cuprins

în motto-ul pe care l-am ales. Într-o lume "plină de amaruri și de chin", omul n-are cum să fie o lumină, fiindcă "Murdară este raza-i ca globul cel de tină".

Formularea titlurilor celor 5 (cinci) cicluri de poezie și a poeziilor conținute, în acestea, însumate, exprimă un alt mare adevăr, la care autorul ține mult și se exprimă prin dictonul: "Sunt om și nimic din ce este omenesc, nu-mi este străin."

Este vorba despre asumarea credinței religioase în primul grupaj de poezii intitulat **"Rugă pe altar"**, "La poarta raiului"; "Spre cele sfinte"; "Îngenunchez".

"D-ale politichiei" – Într-un mediu politic, profund viciat, cu politicieni ca "Isărsaraoțchi", cu "Politicienii de azi" și "Politicienii de pripas", cu un așa "Model electoral" și "Conducător", întrebarea "Oare de ce?", omul nu poate fi o lumină, nu poate fi decât retorică.

ADOLESCENTINE – caracterizate de vveri specifice acestei vârste, exprimate prin poezii cu titluri ca: "Scumpa mea", "Rază de soare", "Fii fericită", "Dulce primăvară", "Îți aduci aminte", "Înflăcărare".

ÎNCRÂNCENĂRI – trăiri provocate de "Prăduitori", de răvna unora de a dărâma totul "Nu mai distrugeți", "Mafiot de votat", "Inexplicabile vremuri", "Unui parvenit", "Educatorii de azi";

NEOBOSITELE TRĂIRI le descoperă în ceea ce numește "Ceasurile mele"; simpatia pentru "Motanul Bimbo și Cățelul Otto", dorința ca viața să-i fie "Poezie fără de final", uneori este vizitat de zburdalnice gânduri. Fiindcă vrea să lase urme în suflete și timpuri viitoare evocă liric pe "Maia – Bunica mea", mama în "Tu ești mamă?", "Nostalgii de toamnă" etc.

Trăgând linie și adunând, în final, afirm, convins că nu greșesc, poetul Florian Laurențiu Stoica este într-adevăr poet. Zi și noapte (când nu doarme sau uneori și în vis) nu poate trăi fără poezie. Pentru Domnia Sa, poezia este hrana și apa zilnică, aerul pe care îl respiră. Este a doua natură sau chiar prima. Poezia trăiește în el și își poartă zilele odată cu poetul. Dacă cineva ar ucide această stare, ar însemna să-i curme viața poetului.

Geo CĂLUGĂRU – Membru USR, UZPR

ÎN ATENȚIA CONCURENȚILOR ÎNSCRIȘI La Ediția a XII-a a Festivalul - Concurs internațional de creație literară „BOGDANIA”

Asociația Cultural-umanitară „BOGDANIA” și revista de creație și cultură „BOGDANIA” din municipiul Focșani, Str. Contemporanul, Nr. 28, în parteneriat cu **UZPR** organizează: Festivalul - Concurs internațional de creație literară „BOGDANIA”, ediția a XII-a, 2023, în derulare.

Parteneri:

AGIR-Cenaclul „Literar ing.”, București
Liga Scriitorilor din România, președinte scriitorul Al Florin ȚENE;

Societatea pentru Cultură și Literatură Română în Bucovina

Invitați speciali: UZPR-Ovidiu ZANFIR, secretar general; Florian Laurențiu Stoica, director revista „Independența Română-Independența prin cultură”.

Evaluarea textelor se definitivează în luna iulie 2023 de către juriul format din 5 (cinci) scriitori din țară și anume:

-Nicolae VASILE, președintele juriului

-Al. Florin ȚENE

-Doina BÂRCĂ

-Maria NICULESCU

-Ionel MARIN

Premianții vor fi anunțați în zilele de 30-31 iulie 2023, prin e-mail și telefonic.

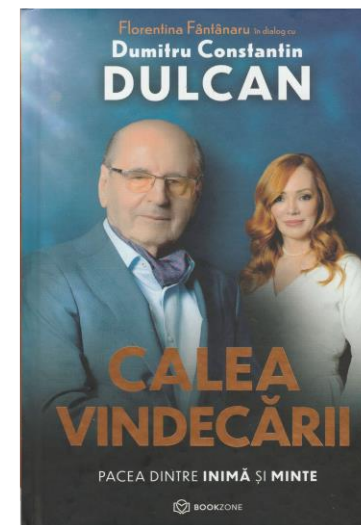
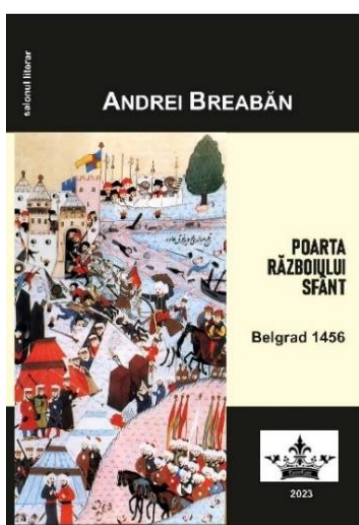
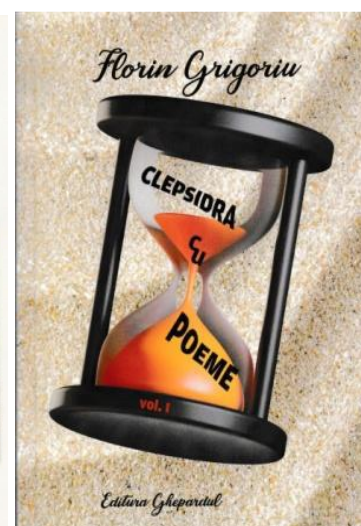
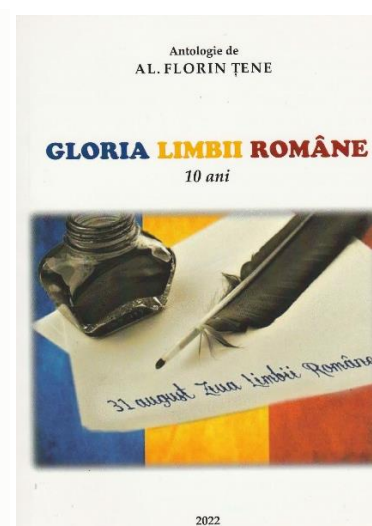
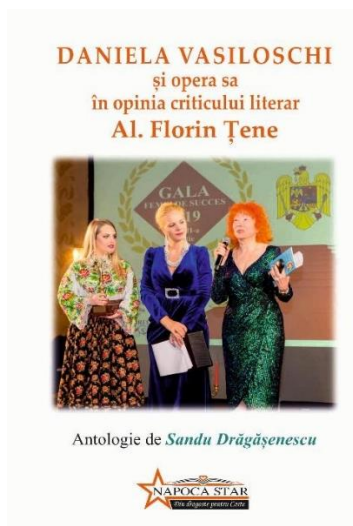
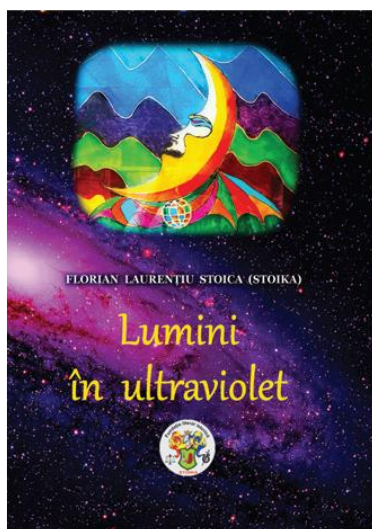
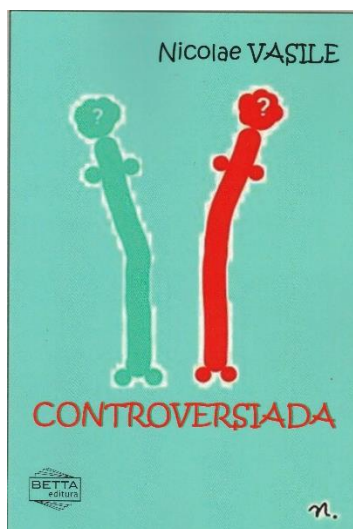
Se vor acorda **Premii pentru fiecare secțiune** și în funcție de calitatea textelor, diplome speciale din partea revistei de cultură Bogdania și a partenerilor. Persoana care va întruni cel mai mare punctaj, indiferent de secțiunea la care a participat i se va acorda **„TROFEUL BOGDANIA”, 2023.**

Festivitatea de premiere se va ține pe data de **16 august 2023**, începând cu ora 14.00 la sediul **AGIR din București**, B-dul Dacia, nr.26, etaj 1. (zona Piața Romană, stația Acad. de științe ec.)

Gala premiilor Bogdania va cuprinde și un regal de muzică și poezie, inclusiv a premianților. Invităm pe scriitori, oameni de cultură, artă, pe cei ce iubesc limba română să ne fie alături de premianții ediției a XII-a a Festivalului Bogdania. Vă așteptăm cu mult drag!

Ionel MARIN, Redactor șef revista Bogdania

Semnal editorial

Nr. 30
2023

Muzeul Presei

proiect UZPR marcat de UNESCO

Cronica Timpului

Matteo:
„Societatea e mișcare,
statul e stabilitatea!”

Михаил Петрович
1891-1892

Publicație de cultură, atitudine
și performanță

Proceedings of the 2007 IEEE Conference on Systems, Man, and Cybernetics

UNIUNEA ZIARISTILOR PROFESIONISTI DIN ROMANIA

Director general NICHOLAS VASILAKIS

Refactor-asf KUDICA-SUUTIKELA

Call Now 1-800-955-6767 • 101-1101 at NYU

ETHNICITATEA
Cântecul și il
sau Cântecul
Dr. Prof. univ. dr.
NICOLAE GEMERENCIU

• **page 22**
Maria

Voicun-Ghiu
Schiță de po
N. CORNELIA VLAD DLA

*În memoriele vîde-
toare publice interviuri
cu I. Ionuț Ștefan și cu alții*

**Icoanele
făcătoare
de minuni
de la
Sfântul
Munte
Athos**

» pag.20-21

**Clubul Rapid
la borna 100**

De 100 ani în urmă

**Prof. pictor
Cojocari
Vergil-
COVER,**
member of
CIA, US
ambassador
despite
artificial

- Mariana Ban
- Maria-Mihaela Dumitrache
- Simona Bilan
- Cristina Copia

ISSN 2343-8061
ISSN-L 2343-8061